

T.C.

Ardahan Üniversitesi

Lisansüstü Eğitim Enstitüsü

Beden Eğitimi ve Spor Ana Bilim Dalı

Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Bilim Dalı

**GENÇLİK MERKEZLERİNDE GÖREV YAPAN GENÇLİK
LİDERLERİNİN DİJİTAL VATANDAŞLIK DÜZEYLERİNİN
YAŞAM BOYU ÖĞRENME EĞİLİMLERİ ÜZERİNE ETKİSİ**

Ömer ALBAYRAK

Doç. Dr. Talha MURATHAN

Yüksek Lisans Tezi

Ardahan, 2022

GENÇLİK MERKEZLERİNDE GÖREV YAPAN GENÇLİK LİDERLERİNİN
DİJİTAL VATANDAŞLIK DÜZEYLERİNİN YAŞAM BOYU ÖĞRENME
EĞİLİMLERİ ÜZERİNE ETKİSİ

Ömer ALBAYRAK

Doç. Dr. Talha MURATHAN

Ardahan Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü
Beden Eğitimi ve Spor Ana Bilim Dalı
Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Bilim Dalı

Yüksek Lisans Tezi

Ardahan, 2022

KABUL VE ONAY

Ömer Albayrak tarafından hazırlanan “Gençlik Merkezlerinde Görev Yapan Gençlik Liderlerinin Dijital Vatandaşlık Düzeylerinin Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimleri Üzerine Etkisi” başlıklı bu çalışma, 14.07.2022 tarihinde yapılan savunma sınavı sonucunda başarılı bulunarak jürimiz tarafından Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

Prof. Dr. Sebahattin DEVECİOĞLU (Başkan)

Doç. Dr. Talha MURATHAN (Danışman)

Doç. Dr. Murat AYGÜN

Yukarıdaki imzaların adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylarım.

Prof. Dr. Mustafa ŞENEL

Enstitü Müdürü

YAYIMLAMA VE FİKRİ MÜLKİYET HAKLARI BEYANI

Enstitü tarafından onaylanan lisansüstü tezimin tamamını veya herhangi bir kısmını, basılı (kağıt) ve elektronik formatta arşivleme ve aşağıda verilen koşullarla kullanıma açma iznini Ardahan Üniversitesine verdiğimi bildiririm. Bu izinle Üniversiteye verilen kullanım hakları dışındaki tüm fikri mülkiyet haklarım bende kalacak, tezimin tamamının ya da bir bölümünün gelecekteki çalışmalarda (makale, kitap, lisans ve patent vb.) kullanım hakları bana ait olacaktır.

Tezin kendi orijinal çalışmam olduğunu, başkalarının haklarını ihlal etmediğimi ve tezimin tek yetkili sahibi olduğumu beyan ve taahhüt ederim. Tezimde yer alan telif hakkı bulunan ve sahiplerinden yazılı izin alınarak kullanılması zorunlu metinleri yazılı izin alınarak kullandığımı ve istenildiğinde suretlerini Üniversiteye teslim etmeyi taahhüt ederim.

Yükseköğretim Kurulu tarafından yayınlanan *“Lisansüstü Tezlerin Elektronik Ortamda Toplanması, Düzenlenmesi ve Erişime Açılmasına İlişkin Yönerge”* kapsamında tezim aşağıda belirtilen koşullar haricince YÖK Ulusal Tez Merkezi / Ardahan Üniversitesi Açık Erişim Sisteminde erişime açılır.

- Enstitü / Fakülte yönetim kurulu kararı ile tezimin erişime açılması mezuniyet tarihimden itibaren 2 yıl ertelenmiştir. ⁽¹⁾
- Enstitü / Fakülte yönetim kurulunun gerekçeli kararı ile tezimin erişime açılması mezuniyet tarihimden itibaren ay ertelenmiştir. ⁽²⁾
- Tezimle ilgili gizlilik kararı verilmiştir. ⁽³⁾

14 / 07 /2022

[İmza]

Ömer ALBAYRAK

¹“Lisansüstü Tezlerin Elektronik Ortamda Toplanması, Düzenlenmesi ve Erişime Açılmasına İlişkin Yönerge”

(1) Madde 6. 1. Lisansüstü teze ilgili patent başvurusu yapılması veya patent alma sürecinin devam etmesi durumunda, tez **danışmanının** önerisi ve **enstitü anabilim dalının** uygun görüşü üzerine **enstitü** veya **fakülte yönetim kurulu** iki yıl süre ile tezin erişime açılmasının ertelenmesine karar verebilir.

(2) Madde 6. 2. Yeni teknik, materyal ve metotların kullanıldığı, henüz makaleye dönüşmemiş veya patent gibi yöntemlerle korunmamış ve internetten paylaşılması durumunda 3. şahıslara veya kurumlara haksız kazanç imkanı oluşturabilecek bilgi ve bulguları içeren tezler hakkında tez **danışmanının** önerisi ve **enstitü anabilim dalının** uygun görüşü üzerine **enstitü** veya **fakülte yönetim kurulunun** gerekçeli kararı ile altı ayı aşmamak üzere tezin erişime açılması engellenebilir.

(3) Madde 7. 1. Ulusal çıkarları veya güvenliği ilgilendiren, emniyet, istihbarat, savunma ve güvenlik, sağlık vb. konulara ilişkin lisansüstü tezlerle ilgili gizlilik kararı, **tezin yapıldığı kurum** tarafından verilir *. Kurum ve kuruluşlarla yapılan işbirliği protokolü çerçevesinde hazırlanan lisansüstü tezlere ilişkin gizlilik kararı ise, **ilgili kurum ve kuruluşun önerisi** ile **enstitü** veya **fakültenin** uygun görüşü üzerine **üniversite yönetim kurulu** tarafından verilir. Gizlilik kararı verilen tezler Yükseköğretim Kuruluna bildirilir.

Madde 7.2. Gizlilik kararı verilen tezler gizlilik süresince enstitü veya fakülte tarafından gizlilik kuralları çerçevesinde muhafaza edilir, gizlilik kararının kaldırılması halinde Tez Otomasyon Sistemine yüklenir.

* Tez **danışmanının** önerisi ve **enstitü anabilim dalının** uygun görüşü üzerine **enstitü** veya **fakülte yönetim kurulu** tarafından karar verilir.

ETİK BEYAN

Bu çalışmadaki bütün bilgi ve belgeleri akademik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi, görsel, işitsel ve yazılı tüm bilgi ve sonuçları bilimsel ahlak kurallarına uygun olarak sunduğumu, kullandığım verilerde herhangi bir tahrifat yapmadığımı, yararlandığım kaynaklara bilimsel normlara uygun olarak atıfta bulunduğumu, tezimin kaynak gösterilen durumlar dışında özgün olduğunu, Tez Danışmanının **Doç. Dr. Talha MURATHAN** danışmanlığında tarafımdan üretildiğini ve Ardahan Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Tez Yazım Yönergesine göre yazıldığını beyan ederim.

(İmza)

Ömer ALBAYRAK

ÖZET

ALBAYRAK, Ömer. *Gençlik Merkezlerinde Görev Yapan Gençlik Liderlerinin Dijital Vatandaşlık Düzeylerinin Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimleri Üzerine Etkisi*, Yüksek Lisans Tezi, Ardahan, 2022.

Teknoloji kavramı hayatımıza girdiği andan itibaren birçok kolaylıklar sağladığı gibi yeni kavramları da hayatımıza dahil etmeye ve insan yaşamına pozitif yönde olanaklar sunmaya devam etmektedir. İnsanoğlu hayatını kolaylaştırıcı unsurları etrafına toplayarak yaşam döngüsünü daha rahat hale getirmeyi sağlamış ve kendini gerçekleştirme yolunda bazen yavaş bazen hızlı adımlarla ilerlemeyi de elden bırakmamıştır. Bu mücadele sonsuza kadar devam edecek ve hayatımıza birçok yeni kavram yeni oluşumlar entegre olmaya devam edecektir. Hayatımıza giren bu kavramlardan biri de vatandaşlık kavramının bir diğer boyutu olan dijital vatandaşlık kavramıdır. Araştırmamızda Gençlik merkezlerinde görev yapan gençlik liderlerinin dijital vatandaşlık düzeylerinin yaşam boyu öğrenme eğilimleri üzerine etkisinin incelenmesi amaçlanmıştır.

Araştırma evrenini Türkiye de 81 ilde Gençlik merkezlerinde görev yapan Gençlik liderleri oluşturmuştur. Örneklem grubunu ise Gençlik merkezlerinde aktif görev yapan 466 Gençlik lideri oluşturmuştur. Araştırmada İşman ve Canan Güngören (2014) tarafından geliştirilen 33 maddelik “Dijital Vatandaşlık Ölçeği” (DVÖ) ile Coşkun ve Demirel (2010) tarafından geliştirilen 27 maddelik “Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimleri Ölçeği” (YBÖE) kullanılmıştır. Ayrıca araştırmacı tarafından hazırlanan ve 8 sorudan oluşan “Demografik Bilgi Formu” veri toplama aracı olarak kullanılmıştır. Araştırmamız nicel araştırma yöntemlerinden betimsel tarama modelinde desenlenmiştir. Veri analizinde t-testi, Anova testi, (tek yönlü varyans analizi testi) yapılarak, Lsd ve Tukey testlerine de başvurulmuştur. Ölçeklerin alt boyutları arasındaki ilişkiyi ölçmek amacıyla korelasyon testi, iki ölçek arasındaki etkiyi ölçmek amacıyla da regresyon testi yapılmıştır.

“DVÖ” ile “YBÖE” ölçekleri arasındaki ilişkiye pearson korelasyon analizi ile bakılmış, “Dijital Sağlık ve Yaşam” alt boyutu dışındaki “DVÖ” alt boyutları “YBÖE” nin “Motivasyon” ve “Sebat” alt boyutlarıyla yüksek düzeyde anlamlı bir ilişkiye sahip olduğu saptanmış bu anlamlı ilişki ise pozitif yönlü olarak belirtilmiştir. ”Dijital Etik”,

“Dijital Kurallar ve Sorumluluklar”, “Dijital Hukuk” ve “Dijital Sağlık ve Yaşam” alt boyutları ise “Öğrenme Düzenleme Yoksunluğu” ve “Merak Yoksunluğu“ alt boyutlarıyla pozitif yönde yüksek düzeyde anlamlı bir ilişkiye sahip olduğu görölmüştür. Yaşam boyu öğrenme eğilimi düzeyini “Dijital Etik” alt boyutu anlamlı düzeyde artırmaktayken “Dijital sağlık” alt boyutu da YBÖE ölçeği üzerinde anlamlı düzeyde artış sağladığı görölmüştür. Dijital vatandaşlık düzeyi yaşam boyu öğrenme eğilimi üzerinde % 14,9 oranında bir etkiye sahip olduğu belirlenmiştir.

Anahtar Sözcükler:

Beden Eğitimi ve Spor, Dijital Vatandaşlık, Yaşam Boyu Öğrenme, Gençlik Lideri.

ABSTRACT

ALBAYRAK, Ömer. *The Effect of Digital Citizenship Levels of Youth Leaders Working in Youth Centers on Lifelong Learning Tendencies*, Master's Thesis, Ardahan, 2022.

From the moment the concept of technology entered our lives, it not only provides many conveniences, but also continues to include new concepts in our lives and offer positive opportunities to human life. Mankind has gathered the facilitating elements around it to make the life cycle more comfortable and has always taken slow and sometimes fast steps towards self-realization. This struggle will continue forever and many new concepts and new formations will continue to be integrated into our lives. One of these concepts that entered our lives is the concept of digital citizenship, which is another dimension of the concept of citizenship. In our research, it is aimed to examine the effect of digital citizenship levels of youth leaders working in youth centers on lifelong learning tendencies.

Youth leaders working in Youth Centers in 81 provinces in Turkey constituted the research population. The sample group consisted of 466 youth leaders working actively in youth centers. In the study, the 33-item "Digital Citizenship Scale" (DVÖ) developed by İşman and Canan Güngören (2014) and the 27-item "Lifelong Learning Tendency Scale" (YBÖE) developed by Coşkun and Demirel (2010) were used. In addition, the "Demographic Information Form" prepared by the researcher and consisting of 8 questions was used as a data collection tool. Our research was designed in the descriptive survey model, which is one of the quantitative research methods. In data analysis, t-test, Anova test, (one-way analysis of variance test) were performed, and Lsd and Tukey tests were also applied. Correlation test was used to measure the relationship between the sub-dimensions of the scales, and the regression test was used to measure the effect between the two scales.

The relationship between the "DVS" and "YBIE" scales was examined by Pearson correlation analysis, and it was found that "DAI" sub-dimensions "DPI", except for "Digital Health and Life" sub-dimension, had a highly significant relationship with "Motivation" and "Persistence" sub-dimensions. This significant relationship was determined as positive. The sub-dimensions of "Digital Ethics", "Digital Rules and Responsibilities", "Digital Law" and "Digital Health and Life" were found to have a

highly significant positive relationship with the "Lack of Learning Regulation" and "Lack of Curiosity" sub-dimensions. While the "Digital Ethics" sub-dimension significantly increased the level of lifelong learning tendency, it was observed that the "Digital health" sub-dimension increased significantly on the YBIE scale. Dijital vatandaşlık düzeyi yaşam boyu öğrenme eğilimi üzerinde %14,9 oranında bir etkiye sahip olduğu belirlenmiştir.

Keywords:

Physical Education and Spor, Digital Citizenship, Lifelong Learning, Youth Leader.

İÇİNDEKİLER

KABUL VE ONAY	
YAYIMLAMA VE FİKRİ MÜLKİYET HAKLARI BEYANI.....	
ETİK BEYAN.....	
ÖZET.....	5
ABSTRACT.....	7
İÇİNDEKİLER	9
KISALTMALAR DİZİNİ	11
TABLolar DİZİNİ	12
ŞEKİLLER DİZİNİ	14
ÖN SÖZ.....	15
GİRİŞ	16
1. BÖLÜM.....	19
GENEL BİLGİLER.....	19
1.1. DİJİTAL KAVRAMI	19
1.2. DİJİTAL VATANDAŞLIK.....	19
1.2.1. Vatandaşlık Kavramı	19
1.2.2. Dijital Vatandaş ve Dijital Vatandaşlık.....	20
1.2.3. Dijital Vatandaşlığın Dokuz Teması.....	22
1.2.4. Dijital Vatandaşlık Alt Boyutları	24
1.2.5. Pandemi Döneminde Dijital Vatandaşlık.....	26
1.3. YAŞAM BOYU ÖĞRENME	27
1.3.1. Öğrenme.....	27
1.3.2. Yaşam Boyu Öğrenme.....	27
1.3.3. Yaşam Boyu Öğrenmenin Tarihsel Süreci	28
1.3.4. Türkiye Açısından Yaşam Boyu Öğrenme Süreci	28
1.3.5. Yaşam Boyu Öğrenmenin Önemi ve Amacı.....	29
1.3.6. Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimleri.....	30
1.4. GENÇLİK VE SPOR BAKANLIĞI	30
1.4.1. Bakanlığın Kuruluşu	30
1.4.2. Bakanlığın Görev ve Yetkileri	32
1.4.3. Teşkilat Yapısı.....	33

1.4.4. Bağlı Kuruluşları	33
1.4.5. Taşra Teşkilatı.....	33
1.4.6. Gençlik ve Spor	33
1.5. GENÇLİK KAVRAMI.....	34
1.6. GENÇLİK MERKEZLERİ	34
1.6.1. Türkiye’de Faaliyet Gösteren Gençlik Merkezleri.....	35
1.6.2. Gençlik Merkezi Faaliyetleri	35
1.6.3. Gençlik Merkezleri Akademisi	35
1.6.4. Gençlik Merkezleri Kulüpleri.....	36
1.6.5. Gençlik Liderlerinin Görevleri ile Çalışma Usul ve Esasları	38
1.7. LİDER VE LİDERLİK	39
2. BÖLÜM.....	41
GEREÇ VE YÖNTEM	41
2.1. ARAŞTIRMANIN MODELİ.....	41
2.2. ARAŞTIRMANIN EVREN VE ÖRNEKLEMİ	41
2.3. VERİ TOPLAMA ARAÇLARI	41
2.4.ARAŞTIRMADA KULLANILAN İSTATİSTİKSEL YÖNTEMLER VE VERİLERİN ANALİZİ	42
3. BÖLÜM.....	47
BULGULAR	47
4. BÖLÜM.....	68
TARTIŞMA VE SONUÇ	68
KAYNAKÇA	77
EK 1. Orijinallik Raporu.....	84
EK 2. Etik Kurul İzni	85
EK 3. Dijital Vatandaşlık Ölçeği	86
EK 4. Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimi Ölçeği	87
ÖZGEÇMİŞ.....	88

KISALTMALAR DİZİNİ

AKT.	: Aktaran
BTGM	: Beden Terbiyesi ve Spor Genel Müdürlüğü
DV	: Dijital Vatandaşlık
DVÖ	: Dijital Vatandaşlık Ölçeği
GHGM	: Gençlik Hizmetleri Genel Müdürlüğü
GHSİM	: Gençlik Hizmetleri Spor İl Müdürlüğü
GL	: Gençlik Lideri
GM	: Gençlik Merkezi
GSB	: Gençlik ve Spor Bakanlığı
SHGM	: Spor Hizmetleri Genel Müdürlüğü
T.C.	: Türkiye Cumhuriyeti
TİCİ	: Türkiye İdman Cemiyetleri İttifakı
WHO	: Dünya Sağlık Örgütü
YBÖE	: Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimi
YBÖEÖ	: Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimi Ölçeği
YY.	: Yüzyıl
GMY	: Gençlik Merkezleri Yönetmeliği

TABLOLAR DİZİNİ

Tablo 1. Ölçek Puanlarının Dağılımı (DVÖ)	45
Tablo 2. Ölçek Puanlarının Dağılımı (YBÖE)	46
Tablo 3. Katılımcılara İlişkin Demografik Özellikler	48
Tablo 4. Katılımcıların Dijital Vatandaşlık Ölçeğine İlişkin Cinsiyet Değişkeni Puanlarına Ait Bağımlı Gruplar İçin T-Testi Sonuçları	49
Tablo 5. Katılımcıların YBÖE Ölçeğine İlişkin Cinsiyet Değişkeni Puanlarına Ait Bağımlı Gruplar İçin T-Testi Sonuçları	50
Tablo 6. Araştırma Grubunun DVÖ Ölçeğine İlişkin Yaş Değişkenine Göre Farklılık Olup Olmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları	51
Tablo 7. Araştırma Grubunun YBÖE Ölçeğine İlişkin Yaş Değişkenine Göre Farklılık Olup Olmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları	52
Tablo 8. Araştırma Grubunun DVÖ Ölçeğine İlişkin Eğitim Durumu Değişkenine Göre Farklılık Olup Olmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları	53
Tablo 9. Araştırma Grubunun YBÖE Ölçeğine İlişkin Eğitim Durumu Değişkenine Göre Farklılık Olup Olmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA).....	54
Tablo 10. Katılımcıların DVÖ Ölçeğine İlişkin Bölüm Değişkeni Puanlarına Ait Bağımlı Gruplar İçin T-Testi Sonuçları	55
Tablo 11. Katılımcıların YBÖE Ölçeğine İlişkin Bölüm Değişkeni Puanlarına Ait Bağımlı Gruplar İçin T-Testi Sonuçları	56
Tablo 12. Katılımcıların DVÖ Ölçeğine İlişkin Medeni Durum Değişkeni Puanlarına Ait Bağımlı Gruplar İçin T-Testi Sonuçları	57
Tablo 13. Katılımcıların YBÖE Ölçeğine İlişkin Medeni Durum Değişkeni Puanlarına Ait Bağımlı Gruplar İçin T-Testi Sonuçları	57
Tablo 14. Araştırma Grubunun DVÖ Ölçeğine İlişkin Hizmet Yılı Değişkenine Göre Farklılık Olup Olmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları	58

Tablo 15. Araştırma Grubunun YBÖE Ölçeğine İlişkin Hizmet Yılı Değişkenine Göre Farklılık Olup Olmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA).....	59
Tablo 16. Araştırma Grubunun DVÖ Ölçeğine İlişkin Gelir Durumu Değişkenine Göre Farklılık Olup Olmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları	60
Tablo 17. Araştırma Grubunun YBÖE Ölçeğine İlişkin Gelir Durumu Değişkenine Göre Farklılık Olup Olmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları	62
Tablo 18. Araştırma Grubunun DVÖ Ölçeğine İlişkin İnternet Kullanımı Değişkenine Göre Farklılık Olup Olmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları	Hata! Yer işareti tanımlanmamış.
Tablo 19. Araştırma Grubunun YBÖE Ölçeğine İlişkin İnternet Kullanımı Değişkenine Göre Farklılık Olup Olmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları	65
Tablo 20. Dijital Vatandaşlık Ölçeği ile Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimi Ölçeği Arasındaki İlişkiye Yönelik Korelasyon Analizi Sonuçları.....	66
Tablo 21. Gençlik Liderlerinin Dijital Vatandaşlık Düzeylerinin Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimi Üzerine Etkisi.....	67

ŞEKİLLER DİZİNİ

Şekil 1. T.C. Gençlik ve Spor Bakanlığı Teşkilat Şeması (GSB, 2022).....	40
Şekil 2. Dijital Vatandaşlık Ölçeği Alt Boyutları Normallik Varsayım Testi Histogram Çizelgeleri	44
Şekil 3. Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimi Ölçeği Alt Boyutları Normallik Varsayım Testi Histogram Çizelgeleri	45

ÖN SÖZ

Hayatımızda her geçen gün daha bir ileri boyuta geçerek insanoğlunun yaşamında en büyük etkiye sahip olan teknoloji kavramı, yaşam boyu öğrenme ile birlikte bazı durumlarda rutin işleyişi daha kolay kılınabilir hale getirirken bazen de birçok olumsuz durumları da beraberinde getirmektedir. Elbette ki bu olumsuzluklar teknolojinin faydalarından çok zararlarını almakla istenmeyen durumlara sebep olmaktadır. Teknolojiyi doğru kullanmak, amacı dışında kullanmamak, güvenli bir araç olarak kullanmak başlıca görevlerimiz halini her daim korumalıdır. Dijital Vatandaşlık kavramı bu hususta insanoğlunun günlük yaşam içerisinde gerçekleştirdiği bir çok stabil işlemlerin dijital platforma geçmesi sonucu oluşmuş bir kavramdır. Birey artık birçok işlemini etik ahlak kuralları çerçevesinde Dijital Vatandaşlık boyutunda gerçekleştirebilmekte ve bu kolaylığın hayatına sağladığı pozitif etkiden olabildiğince istifade edebilmektedir.

Bu doğrultuda Türkiye de Gençlik ve Spor Bakanlığına bağlı Gençlik Merkezlerinde görev yapan Gençlik Liderlerinin dijital vatandaşlık düzeylerinin yaşam boyu öğrenme eğilimleri üzerine etkisi araştırılarak bu alana bir nebze de olsa katkıda bulunmak amaçlanmıştır. Araştırma konusunun belirlenmesinde, hazırlık aşamasında, sürecin en başından en sonuna kadar büyük bir özveriyle desteğini her daim gördüğüm kıymetli danışmanım Doç. Dr. Talha MURATHAN'a, eğitim hayatımın başladığı andan itibaren sabırlı bir şekilde sürekli yanımda olan bana inanan ve desteklerini hiçbir zaman esirgemeyen canım aileme, bilgisinden ve tecrübesinden istifade ettiğim Arş. Gör. Fatih Harun TURHAN ve Öğr. Gör. Dr. Uğur İNCE'ye teşekkür ederim.

GİRİŞ

İnsanoğlu var olduğu günden bugüne hep bir şeyleri öğrenme ve öğrendiklerini hayata uygulama çabası içerisinde olmuştur. Bu bağlamda teknolojinin baş döndüren gelişimi karşısında insanın kendisine bu platformda yer edinebilmesi ve işlerini kolay kılınabilir hale getirmesi en önemli unsur olarak karşımıza çıkmaktadır.

Dijitalleşen dünya düzeninde teknolojiyi iyi seviyede kullanmak tam anlamıyla yeterliliği sağlamamakta, bu platformda varlığını aktif ve doğru şekilde devam ettirmenin ne derece önem arz ettiği de ortaya çıkmaktadır. Haberleşme ve iletişimi sağlama, arge çalışması ve alışveriş yapma gibi birçok işlem internet aracılığıyla sağlanmakta ve bu günümüz insanının bilişim teknolojilerini aktif olarak kullanma gerekliliği içerisinde bulundurmaktadır (Greenhow ve Robelia, 2009).

Teknolojik gelişmelere baktığımızda neredeyse hayatın her aşamasına etki eden bir süreç olduğu ve bütün yaş grubunun kullanmak zorunda olduğu bir ilerleyiş haline gelmiştir. Aktif olarak kullanılan sanal kavramı, kişilerin bireysel rollerinin de sanal ortamlara transfer edilmesini sağlamış ve özellikle dijital vatandaşlığa evrilmeyi de zaruri hale getirmiştir.

Dijital Vatandaşlık tabiri hayatımıza girdiği andan itibaren çok kısa sürede işlevsel olarak neler yapılabildiğini ve yapılabileceğini açıkça ortaya koymaktadır. Dijital vatandaşlığın bizlerin hayatına neleri entegre ettiği ve halen de entegre etmeye devam edeceği aşıkardır. Coe (2017) ye göre dijital vatandaşlık;

- Dijital teknoloji ve verilerle pozitif ve tamamlayıcı katılım (yaratmak, çalışmak, paylaşmak, sosyalleşmek, araştırmak, oynamak, iletişim kurmak ve öğrenmek) sağlanması;
- Bütün seviyelerde (politik, ekonomik, sosyal, kültürel ve kültürlerarası) topluma (yerel, ulusal ve uluslararası) aktif ve sorumlu katılım (değerlere, tutumlara, becerilere ve bilgiye) sağlanması;
- Yaşam boyu öğrenmenin bütün aşamalarına (formal, informal ve yaygın eğitim) dahil edilme;
- İnsan haklarının ve saygınlığının sürekli korunması durumu olarak tanımlanabilir.

Hızla değişen ve gelişen sosyokültürel yaşamdaki değişimlere uyum sağlamak için varolan yaşam boyu öğrenme kavram olarak, gelişmiş ülkelerde ve gelişmekte olan diğer

ülkelerde eğitim düzeyiyle, istihdam bakımından önem arz etmektedir. Yaşam Boyu Öğrenme (YBÖ) ile gelişme sağlayarak değer kazanan eğitim; formal ve informal içerikli faaliyetlerin ana bileşenleri olarak gözükmektedir. Avrupa Birliği (AB) Komisyonunca 2000 senesinde ortaya koyulan Yaşam Boyu Öğrenme mutabakat belgesiyle açıklanan altı ana maddede YBÖ tanımlaması ile genele yayılmasının önemi vurgulanarak, YBÖ'nin 21. yüzyıldaki genel çerçevesi çizilmiştir. Bu maddeler;

1. Yeni temel becerilerin herkes için sunulması
2. İnsan kaynakları yatırımına ağırlık verilmesi
3. Eğitimde yeni yöntemler ile yeniliklerin ilerletilmesi
4. Eğitimin her türüne önem verilerek belge haline getirilmesi,
5. Rehberlik hizmetleri ile danışmanlık hizmetlerinin revize edilmesi
6. Eğitimin olabildiğince öğrenenler tarafından belirlenmesidir (MEB, 2014).

Günümüzde dijital vatandaşlık kavramının ne derece önem arz ettiği ve bireylerin dijital vatandaşlık düzeylerinin yaşam boyu öğrenme eğilimlerine hangi oranda etki ettiği önem arz etmektedir. Alan yazında, Gençlik Merkezindeki Gençlik Liderlerinin dijital vatandaşlık düzeylerinin yaşam boyu öğrenme eğilimleri üzerine etkisi ile ilgili herhangi bir çalışma yapılmamıştır. Bu nedenle yapmış olduğumuz bu çalışmamızda bu konunun irdelenmesi amaçlanmıştır.

Araştırmanın Amacı ve Özgün Değeri;

Bu çalışma, Gençlik merkezlerinde görev yapan gençlik liderlerinin dijital vatandaşlık düzeylerinin yaşam boyu öğrenme eğilimleri üzerine etkisini incelemek amacıyla yapılmıştır. Dijital vatandaşlık kavramı günümüz dünyasında adını sıkça duyduğumuz ve duymaya da devam edeceğimiz kelimeler arasına girmiş bulunmaktadır. Teknolojinin baş döndürücü hızda ilerlemesi insanoğlunun bu düzene ayak uydurmasını kendi yaşamını kolay kılınabilir hale getirmektedir. Bu açıdan bakıldığında dijital vatandaşlık düzeylerinin yaşam boyu öğrenme eğilimleri üzerine etkisinin gençlik liderleri bağlamında gözlenmesi bu alanda olan durumun, çalışan kesim çerçevesinde elde edilen sonuçları ile yapılacak olan değerlendirmelerin önemli olduğu düşünülmektedir.

Problem Cümlesi; Dijital vatandaşlık düzeylerinin yaşam boyu öğrenme eğilimleri üzerine etkisi var mıdır?

Araştırmanın Sınırlılıkları; Çalışma 466 Gençlik Liderleri (265 erkek - 201 kadın) ile sınırlıdır.

Çalışma 81 ilde görev yapan Gençlik Liderleri ile sınırlıdır.

Çalışma Türkiye Cumhuriyetinde bulunan Gençlik ve Spor Bakanlığına bağlı Gençlik Merkezleri ile sınırlıdır.

Çalışma kapsamında elde edilecek bulgular, dijital vatandaşlık ile yaşam boyu öğrenme ölçme araçlarından elde edilecek verilerle sınırlıdır.

Araştırmanın Varsayımları; Araştırmada kullanılan ölçme araçları ve kullanılan istatistiksel yöntemlerin araştırmanın amacına uygun olduğu varsayılmaktadır.

Yapılan literatür taramasının araştırmanın geçerliliği açısından yeterli olduğu varsayılmaktadır.

Belirlediğimiz örneklemin evreni yansıttığı varsayılmaktadır.

Araştırmaya katılan Gençlik Liderlerinin ölçekleri doğru cevapladıkları varsayılmaktadır.

Hipotezler; Gençlik Merkezlerinde görev yapan gençlik liderlerinin dijital vatandaşlık düzeylerinin yaşam boyu öğrenme eğilimleri üzerine etkisi ile ilgili hipotezler aşağıda sıralanmıştır.

H₀: Yaşam boyu öğrenme eğilimleri verilerinin dijital vatandaşlığın önemini açıklamadaki etkisi vardır / yoktur.

H₁: Yaşam boyu öğrenme eğilimleri verilerinin dijital vatandaşlığın önemini açıklamadaki etkisi vardır / yoktur.

1. BÖLÜM

GENEL BİLGİLER

1.1. DİJİTAL KAVRAMI

Dijital terimi, iki farklı sayıya karşılık gelmektedir. Diğer bir ifadeyle 0 - 1 arasındaki işlem ve verilerin tamamını içeren bir anlamı kapsamaktadır. Dijital terimi bilgisayar ve akıllı cihazlar gibi dijital makinaların odağını oluşturan sadece ikili bir rakam kümesi olarak geçmektedir. Dijital işleyiş içerisinde olan sistemler üzerinde rakamlar bilgisayar ile var olan dijital cihazlarda gördüklerimizin açığa çıkmasına olanak sağlar. Dijital terimi, bir varlığın dijital bir alanda (bilgisayar, tablet, telefon vb.) istenilen şekle ulaştırıldıktan sonra istenilen ölçüde aynısından üretilerek, muhafaza altına alınmasına olanak sağlamaktır (Aktaş, 2014).

Aklımıza gelen ilgili ilgisiz bütün verilerin, elektronik araçlar vasıtasıyla sayısal hale getirilmesini ifade eden dijital kavramı, günümüz de sıkça kullanılan kelimeler arasında yerini almış durumdadır.

1.2. DİJİTAL VATANDAŞLIK

Dijital vatandaşlığın tanımını yapmadan önce ilk olarak vatandaşlık kavramıyla dijital vatandaş kavramlarının ne anlama geldiğini ifade etmek daha uygun olacaktır. Vatandaşlık kavramına günümüz dünyasında dijital kelimesinin eklenmesiyle yeni bir boyuta ulaşmış durumdadır.

1.2.1. Vatandaşlık Kavramı

Günümüzde “vatandaşlık” terimi çeşitli kapsamlarıyla irdelenmekte ve bu terim sadece modern çağa ait bir terim olarak değerlendirilmemektedir. Vatandaşlık terimi, Antik Yunan’ da “cite” veya “city” kelimelerinden yola çıkarak, “citizen” veya “citoyen” kelimesinden ortaya çıkmıştır (Miller, 2002).

Vatandaşlık, belirli bir sosyal, siyasal ve ulusal topluluğa tabi olmakla eş değer anlam taşımaktadır. Vatandaşlık görev, hak ve sorumlulukların bilincinde olma durumudur. Vatandaşlık, bir bireyi devlete tabi eyleyen tebaa bağıdır (Kepenekçi, 2008).

1.2.2. Dijital Vatandaş ve Dijital Vatandaşlık

Günümüz dünyasında teknolojideki hızlı gelişme her alanda olduğu şekilde vatandaşlık kavramıyla alakalı durumları da etkisi altına almış ve teknoloji terimi ile alakalı yeni vatandaşlık terimleri literatürde yerini almıştır. Bu vatandaşlık türlerinden biri dijital vatandaş terimi olarak karşımıza çıkmaktadır (Kuş ve diğerleri, 2017).

Kişiler, öncelikli olarak vatandaşlık kimliğinden ziyade dijital vatandaşlık kimliği ile var olmaktadır. Dijital adı altındaki araçların erken dönemde kullanılması ve yaygınlaşması nedeniyle, dijital vatandaşlık yeteneklerinin olabildiğince en uygun vakitte bireye kazandırılması önem arz etmektedir. Öncelikli olarak dijital vatandaşlık eğitimiyle öğrenenlerin, kendilerinde barındırması gerekli olan 21.yy. becerilerini ahlaka uygun kurallar çerçevesinde kazanmaları ve bu doğrultuda gelişim sağlanmaları hedefe alınmalıdır (Aydın, 2015).

Günümüzde bilgi çağı olarak adlandırılarak yerini koruyan güncel eğilimler, bireylerin yetiştirilmesi noktasında çağımızın ihtiyaç gördüğü özellikleri de kapsayacak şekilde bilişim teknolojilerinin pedagojik yaklaşımlarla ilişkilendirilerek ilerlemesini sağlamak gerçek manada zaruri bir aşamaya getirmektedir (Tan, 2010; Bülbül ve Çuhadar, 2011). Büyük bir ivme kazanarak gelişen teknoloji, 1980’li süreçte kişisel bilgisayarların varlığı, 90’lı yıllarda internetin yaygınlaşması ve diğer bilişim teknolojilerini “Bilgi Çağı” şeklinde tanımlayan yeni bir devrenin startını vermiştir (Erden, 2007).

Dijital vatandaş, bilgi ve iletişim kaynaklarını kullanma aşamasında eleştirebilme kabiliyetine sahip olan, online olarak sergilenen davranışların etik olan sonuçlarının bilincinde olan, teknolojiyi herhangi bir kişiye zarar vermeden kullanabilen, sanal alemde iletişim hakkını kullanarak, yaptığı içerik paylaşımında ve işbirliğinde doğru tabir edilen tutumu sergileyen ve başka kişileri de bu hedefe doğru yönlendiren kişi olarak adlandırılır (Çubukçu ve Bayzan, 2013).

Günümüz dünyasında teknolojik ilerlemelerle birlikte çeşitli alanlarda baş döndürücü bir varyasyonun yaşandığı bir gerçek olarak karşımıza çıkmaktadır (Argon, 2009).

Geleneksel bir tanımlama adı altında vatandaşlık kavramı, devlet ile birey arasındaki etkileşimi belirtirken; dijital vatandaşlık kavramı, bilgilenmek amacıyla toplumsal iletişim araçlarını kullanan, demokratik ve aktif değerleri kendisinde barındıran vatandaş olarak tanımlanmaktadır (Şimşek ve Şimşek, 2013).

Hayatımızı tümüyle etkisi altına alan teknolojik gelişmelerin yaşandığı bir çağdayız. Dijital platformdaki baş döndürücü değişim, hayatımızı idame ederken kullanılan araçların da değişim içerisine girmesine, ivme kazanmasına ve teknolojik hale bürünmesine neden olmaktadır. Vatandaşlık kavramı, dijital teknolojinin toplumsal düzene toplumsal yaşama olan etkisi nedeniyle yeni bir anlam içerisine girmekte ve günümüzde dijital vatandaşlık olarak yeni ifadesini almaktadır (Görmez, 2016).

Dijital vatandaşlık ile ilgili olarak alan yazına bakıldığında bu konu ile ilgili artarak devam eden bir çalışma skalası kendisini göstermektedir. Fakat buna rağmen çok yeni bir çalışma alanı olduğu da açıkça görülmektedir (Kara ve Atasoy, 2019).

Dünyamızı etkisi altına alan Pandemi süreci devletlerin dijitalleşme eğilimleri üzerine daha da yoğunlaşmasını sağlamış ve büyük bir hızla bu alanda var olan yeterliliklerini daha üst noktalara taşımanın önemini ve zorunluluğunu ortaya çıkarmıştır. Hemen hemen bütün kamu kurum ve kuruluşlarında fiziksel olarak ortamda bulunarak işlemlerin yürütülmesinden ziyade online platformlar üzerinden kamu kurum ve kuruluşlara gitmeden işlemlerin yürütülmesi yoluna gidilmeye çalışılmıştır. Özellikle var olan hizmetlerin online olarak gerçekleştirilmesi büyük bir ivme kazanmaya başlamıştır. Her ne kadar olumsuz olarak gözükse de Covid- 19 Pandemi süreci dijitalleşmede büyük bir gelişimin ve ilerlemenin önünü açmış ve yıllarca alışlagelmiş olarak yürütülen çalışmaların dijital platformlarda da çevrimiçi – online yürütülmesi daha da önem kazanmıştır.

Dijital vatandaş kavramı, bilişim dünyasında meydana gelen ilerlemeler neticesinde, devlet vatandaş arasındaki etkileşimi sağlayan önemli bir unsur olarak karşımıza çıkmaktadır. Dijital vatandaş ile ilgili alan yazına ve literatüre bakıldığında birden fazla tanımlamalar yapıldığı görülmüştür. Tanımlardan yola çıkıldığında bu kavramın ortaya çıkışının ortak bir özelliğın sonucunda gerçekleştiği bilinmektedir. Kavramın ortaya çıkışı 20. yüzyılın ikinci yarısı aşamasında Amerika, Japonya ve Batı Avrupa ülkelerinde beliren ve sanayi toplumunun sonraki aşaması olarak ifade edilen veri toplumu aşaması etkili olmuştur (Aldemir ve Avşar, 2020).

Literatürde yapılmış olan tanımlardan hareketle, geleneksel vatandaşlık ile dijital vatandaşlığı birbirinden ayıran fark devlet-vatandaş ilişkilerinde teknolojinin yönetilebilirliği, güvenliği gerektirecek önlemlerin alınması ve dijital araç gereçlerin gerektiği biçimde kullanılabilirliği ve etik unsuruna dikkat edilecek şekilde hareket edebilme yetilerinin dahil edilmesidir (Yalçınkaya ve Cibaroğlu, 2019).

Dijital vatandaşlık kavramı teknoloji, dijital araç ve sosyal medyayla sürekli yenilenen uygulamalarla var olan yaşamı daha iyi yönetme noktasında katkı sunma ve risklere karşı güvenlik önlemleri aracılığıyla bilinç sahibi olmamıza olanaklar sunan bir oluşumdur. Dijital vatandaşlık kavramı vatandaşlığın klasik boyutundan mekansal boyutunun dışına çıkarak bireyin bir çok özelliğinin üzerinde durmaya çalışan uygulamalar/uygulamalar ile göstermiştir. Covid- 19 süreci insanları bir nevi izolasyon sürecine itmiş ve iş, eğitim vb. süreçleri de devam ettirmeye yönlendirmiştir. Bu durum ister istemez birçok bireyin bilişime, teknolojiye yönelmesini kaçınılmaz kılmıştır. Eskiye nazaran daha aktif bir sosyal medya kullanıcısı, online topluluklar, yoğun kullanılan uygulama/uygulamalar ve özellikle devletin bu zorlu pandemi sürecinde vatandaşlarıyla uygulamalar aracılığıyla iletişim kurması ve buna benzer birden çok neden Covid-19 pandemi sürecine birlikte dijital vatandaşlık kavramının çıta yükseltmesine ve daha da önem kazanmasına neden olmuştur (Aldemir ve Avşar, 2020).

Bilgi ve iletişim teknolojilerindeki gelişmeler ve bu gelişmelerle birlikte sosyal ve toplumsal yapının hızlıca etkilenmesi iyi bir vatandaş kavramını iyi bir dijital vatandaş olmak durumuna çekmiştir. Bireyler birlikte olacak şekilde etkileşim durumlarından daha çok çevrimiçi platformlarda etkileşim sağlamaya başlamışlardır. Bu süreç kurallar çerçevesinde, sanalda hak, hukuk ve görev bilinci dahilinde etik faktörünü ön plana alarak davranışta bulunma gerekliliğini sağlamaya başlamıştır (Güvenli web, 2017).

1.2.3. Dijital Vatandaşlığın Dokuz Teması

Dijital Erişim, teknolojinin ve çevrimiçi kaynakların adil dağılımı ile ilgilidir. Öğretmenler ve yöneticiler, topluluklarının ve kimlerin yalnızca okulda değil evde de erişime sahip olup olamayacağını farkında olmalıdır. Eğitimcilerin, toplulukta ücretsiz erişim veya ev için kaynaklar sağlama gibi dersler ve veri toplama için seçenekler sağlaması gerekir.

Dijital Ticaret, malların elektronik olarak alınıp satılmasıdır ve dijital alanda herhangi bir şekilde para alan, satan, bankacılık yapan veya kullanan kişilere yardımcı olmak için mevcut araçlara ve önlemlere odaklanır. Kariyer ve teknik eğitim, öğrencilere geleceklerinin yolunu göstermek için teknolojinin araçlarını kullanır.

Dijital İletişim ve İşbirliği, elektronik bilgi alışverişidir. Tüm kullanıcıların, diğerlerinin mesaj anlaması için düşüncelerini nasıl paylaşacaklarını tanımlamaları gerekir.

Dünyadaki yerlerini anlamakta zorlanan öğrenciler için teknoloji, kendi seslerini bulmalarına ve kendilerini ifade etmelerine yardımcı olabilir.

Dijital Görgü Kuralları, elektronik davranış standartlarına veya prosedürlere atıfta bulunur ve dijital cihazları kullanırken başkalarını düşünme süreciyle ilgilidir. Öğretmenler, Dijital Görgü Kurallarını sınıf kurallarının veya akademik hedeflerin bir parçası olarak dahil edebilir. İster sınıfta ister çevrimiçi olun, başkalarının farkında olmak herkes için önemli bir fikirdir.

Dijital Akılcılık, teknolojiyi ve kullanımını anlama sürecidir. Daha iyi eğitilmiş veya “dijital açıdan akıcı” olan öğrenciler, olumsuz yorumlar yapmak yerine başkalarını desteklemek gibi çevrimiçi olarak iyi kararlar alma olasılıkları daha yüksektir. Dijital okuryazarlık, medya okuryazarlığı tartışmasını ve gerçek haberlerden “sahte haberler” gibi yoksullardan iyi ilgileri ayırt etme becerisini içerir.

Dijital Sağlık ile Refah, dijital dünya ekseninde fiziksel ve psikolojik iyilik durumunu ifade eder. Teknoloji birçok fırsat ve keyif sağlar, ancak kullanımı kendimizin ve başkalarının ihtiyaçlarıyla nasıl bölümlere ayıracağımızı bilmek, sağlıklı ve dengeli bir yaşamın anahtarıdır.

Dijital Hukuk, eylemler ve eylemler için elektronik sorumluluğu ifade eder ve çevrimiçi dünyayla ilgili sorunları ele alan kuralların ve politikaların oluşturulmasıyla ilgilidir. Tıpkı gerçek dünyada olduğu gibi, çevrimiçi dünya da bu dijital cihazları kullananları zarardan korumak için bir yapı oluşturmak zorunda kaldı. Siber zorbalık ve cinsel içerikli mesajlaşma gibi sorunlar için destek, Okul Kaynak Görevlilerinden ve diğer okul danışmanlarından alınabilir. Yöneticilerin okullarında ve ilçelerinde bu konulara olumlu yaklaşımlar geliştirmeleri gerekmektedir.

Dijital Haklar ve Sorumluluk, diğer bir dünyada herkese tanınan gereksinimler ve özgürlüklerdir. Dijital Vatandaşlığın bu alanı, öğrencilere internet erişimi ve çevrimiçi ürünlerin kullanımı gibi fırsatlar sağlandığında, yetişkinleri potansiyel sorunlar hakkında bilgilendirmek gibi başkalarına da yardım etme konusunda gayretli olmaları gerektiğini anlamalarına yardımcı olmakla ilgilidir. Eğitimciler, öğrencilerin hem çevrimiçi hem de gerçek dünyada başkalarını korumanın sahip olunması gereken temel beceriler olduğunu anlamalarına yardımcı olmalıdır.

Dijital Güvenlik ve Gizlilik, güvenliği sağlama almak doğrultusunda alınan elektronik önlemler olarak geçer. Virüsler, solucanlar ve diğer robotlar, tıpkı bir hastalık gibi bir

sistemden diğerine geçebilir. Cihazları okulda veya evde kullanırken, saldırıları ve bunların nasıl önlenebileceğini anlamak ve farkında olmak bugün ve gelecek için önemli becerilerdir (Digital citizenship, 2021).

1.2.4. Dijital Vatandaşlık Alt Boyutları

- Dijital erişim,
- Dijital ticaret,
- Dijital iletişim,
- Dijital okuryazarlık,
- Dijital etik,
- Dijital kanun,
- Dijital haklar ve sorumluluklar,
- Dijital sağlık,
- Dijital güvenlik (Görmez, 2016)

Aynı sınırlar içinde varlığını sürdürmeye bağlı bir vatandaşlık algısının günümüz dünyasında globalleşerek etkisini yitirmesi, benzer dijital platformların dünyada her kesimden vatandaşlar tarafından işlerliğinin etkin hal alması şeklindeki nedenler, dijital vatandaşlık teriminin neticesidir (Çubukçu ve Bayzan, 2013).

Mossberger ve diğerleri, (2007) dijital vatandaş kavramını, internette yer alan yazıları okuma, yazma, anlama ve ilgili kısımlara sevk etme, maddi yeterliliğe sahip olan ve düzenli olarak interneti aktif kullanan bireyler şeklinde ifade etmiştir.

İyi bir dijital vatandaşın sahip olması beklenen özellikler (Fingal, 2017)

- Dijital erişimde eşitliği savunan
- Diğer bakış açılarına açık fikirli olun,
- Başkalarının dijital mülkiyetine ve mahremiyetlerine saygı gösterin,
- Çevrimiçi empati kurar,
- Alıntı yapmadan veya paylaşmadan önce çevrimiçi kaynakları güvenilirlik açısından dikkatlice analiz edin
- Sosyal amaçlar için teknolojiden yararlanın,
- Dijital araçları kullanırken kendinize dikkat edin,
- Başkalarıyla iş birliği yapın,

- Çevrimiçi bir gönderi yapıldıktan sonra kalıcı olduğunu anlayın.

Dijital teknoloji ile birlikte hayatımıza giren küreselleşme olgusu, aynı sınırları teşkil eden birey-devlet ilişkisini görev, hak ve sorumluluklar minvalinde merkeze alan, akıllarda yer etmiş olan tanımlamaların yerine, bütün insanları aynı amaç içerisinde bir araya getiren yeni bir terim olan dijital vatandaşlığın oluşumuna ortam hazırlamıştır (Ulutaş, 2014).

İlk defa Ribble ile Bailey (2007) tarafından ortaya atılarak tanımlanan dijital vatandaşlık, diğer araştırma sahiplerince de farklı tarzlarda tanımlanmaya çalışılmıştır. Ribble (2008) dijital vatandaşlığı; uygun ve sorumlu teknoloji kullanım normları şeklinde tanımlamıştır. Bilişim alanındaki ilerlemelere paralel şekilde dijital teknolojilerin son dönemlerde toplumsal anlamda oluşturduğu değişim, dijital vatandaşlık başlığını ve bu başlık altında yürütülen çalışmaların önemini bir kez daha ortaya koymuştur (Sari ve Taşer, 2018).

İnsanlar dijital araçların ulaşılabilir olmasıyla birlikte, online konumda olan toplumun aktif şekilde üyesi olarak dijital vatandaşlar konumuna geçmektedirler (Sakallı ve Çiftçi, 2016).

Dijital teknolojiler beraberinde getirdiği toplumsallaşma ve yeni bilginin ortaya çıkması şeklinde sunduğu avantajlarla beraber, bireye ait özel bilgilerin izinsiz kullanımı, uygun olmayan içeriklerin etkisi altında bulunma şeklindeki sıkıntıların oluşmasına da zemin hazırlayabilmektedir. Genç bireyler kendisine ait özel ve uygun olmayan içeriklerin, bireyi kasti olarak olumsuzluğa maruz bırakma şeklindeki etkilere fazlasıyla denk gelmektedirler. Dikte edilmesi gereken şey, insanların görev bilinci altında kurallara bağlı sorumluluk içerisinde etik kullanıcı olmalarının sağlanması noktasında destek sunulmasıdır (Farmer, 2010).

Bilgi ve teknolojideki gelişmeler birden fazla alanda etkili olmaktadır. Özellikle ekonomik, politik ve sosyo-kültürel anlamda yenilikler gün yüzüne çıkmıştır. Alan yazında hayatımıza entegre olan dijital vatandaşlık terimiyle fazlasıyla karşılaşılmaktadır (Kocadağ, 2012).

Dijital teknoloji kavramının yoğun olarak kullanıldığı günümüz dünyasında, bireyin tabii olduğu ülkesinin vatandaşlık kimliğinden önce dijital vatandaşlık kimliğine büründüğü görülmektedir (Kuş ve diğerleri, 2017).

Bilgi ve iletişim teknolojilerinin aktif bir şekilde kullanımına bakılarak, bilgi ve iletişimin transferinde dijital teknoloji unsurunun yoğun olarak uygulama alanı bulduğu, ülkelerin

normal vatandaşlık eğitiminin iyi vatandaşlık ihtiyaçlarını karşılama noktasında yetersiz kalındığı, vatandaşlık boyutunun özellikle dijital vatandaşlık boyutunu da içine alacak şekilde uyarlanmasının es geçilemeyeceği söylenebilir. Dijital vatandaşlık terimi Türkiye Cumhuriyeti devletinde alan yazını bakımından tazeliğini koruyan bir kavramdır (Elçi ve Sarı 2016).

Teknolojinin günlük hayattaki rolünün yükselmesi, dijital vatandaşlık teriminin de ortaya çıkmasına neden olmuştur. İnsanlar dijital teknoloji kavramına hayatlarına yer verdikçe birer dijital vatandaş haline dönüşmektedirler (Oxley, 2010; Karaduman, 2011).

Dünyanın hemen hemen çoğu yerinde dijital teknoloji kavramının işler olarak yer alması, dünya bireylerinin aynı seviyede haklara ve görevlere sahip dijital vatandaş durumunda yer alabileceğini açıkça ortaya koymaktadır.

Dijital vatandaşlık algısını ölçen ve en başta gelen uygulama, dijital vatandaşların online teknoloji kullanım düzeylerini belirlemekle mümkündür (Çubukçu ve Bayzan, 2013).

1.2.5. Pandemi Döneminde Dijital Vatandaşlık

2019 yılında Aralık ayı içerisinde Çin'in Wuhan kentinde meydana gelen ve dünyayı etkileyen Covid-19 Korona Virüs salgınıyla, dünyada büyük bir etki oluşturmuş ve eşi benzeri olmayan bir ilerleyişte tüm alanların işleyişini durdurma noktasına getirmiştir. 11 Mart 2020'de Dünya Sağlık Örgütü (WHO), Covid-19'u bir salgın olarak ilan ederek, 31 Temmuz 2020 itibariyle, Covid-19'un 217'den fazla ülkeye ve bölgeye yayılım gösterdiğini, yaklaşık 17,1 milyon vakanın tespit edilmesiyle 668.073 kişinin ölümüne neden olduğu bilgisini paylaşmıştır (Ghebreyesus, TA (2020)).

Küresel çapta yaşanan Covid – 19 salgını dijital vatandaşlığın ne derece önem arz ettiğini bir kez daha ortaya koymuştur. Devamlılığını sürdüren Covid- 19 salgını ilerleyen dönemlerde de ön görülen bu ve buna eşdeğer küresel çaptaki olumsuzlukların insanların kalabalık ortamlardan uzak daha koruyucu bir yaşam alanı oluşturmalarının gerekliliğinin ortaya koymuştur. Üzerinde önemle durulması gereken nokta bu ve buna benzer kriz durumlarına ne kadar hazırlıklı olduğumuz gerçeğidir. Küresel etki gösteren krizler dünya üzerindeki büyük devletlerinde sadece kendi devletlerine yönelik alacakları önlemler ile aşılabilecek bir kriz olmadığı net bir şekilde karşımıza çıkmaktadır. Bu durum devletlerin ortak payda da bir araya gelmelerini ve ortak çözüm odaklı ilerlemenin elzem olduğunu göstermiştir. Birleşmiş Milletler Covid-19 salgını nedeniyle 2016 yılı içerisinde bildiri

yayınlayarak devletlerin olası küresel kriz durumlarına karşı ortak hareket ederek bütün insanları kapsayan sürekli önleme alma ve bu önlemleri daha üst noktalara çıkarma konusunda çağrıda bulunmuştur (Koç, 2021).

Dünyamızı etkisi altına alan Covid – 19 salgını bütün insanların fiziksel ve sosyal bakımdan tedbir uygulamalarını zorunlu kılmıştır. Toplu olarak bulunulan yerlerin sayısı giderek azalmış ve kapanma noktasına kadar gelmiştir. Bu süreçten sonraki yaşam, dijital kanallar üzerinden işleyişine devam ederken dijitalleşme yolunda geri kalan kesimler iflas noktasına gelmiştir. Yeni medya araçlarının olması gerektiği şekilde kullanma kabiliyetine sahip işyerlerinden Covid – 19 öncesinde de işlemlerini dijitalden gerçekleştirebilenler, kazançlarını daha üst seviyelere çıkarmanın ayrıcalığını yaşamışlardır. Dijitalleşmenin tazeliğini koruduğu bir geçiş süreci içerisindeyken, Covid - 19 salgınının küresel çapta etki göstermesi ve hayatımıza girmesiyle, hemen hemen her şey dijital platformlara bağlı olarak ilerlemeye başlamıştır (Ribble, 2015).

1.3. YAŞAM BOYU ÖĞRENME

Yaşam boyu öğrenme kavramını tanımlamadan önce öğrenmenin ne olduğunu tanımlayacak olursak;

1.3.1. Öğrenme

Genel anlamda öğrenme kavramı, bireyin var olduğu ortamda hayatını devam ettirmesini sağlayacak ve ihtiyacını hissettiği bilgi, deneyim, görgü, beceri ve eylemlerin kazanılması olarak tanımlanabilir (Yılmaz, 2009).

1.3.2. Yaşam Boyu Öğrenme

Bilişim alanındaki gelişmeler, bilginin aktif bir şekilde değişime tabi olmasına neden olmaktadır. Bu değişimlerle birlikte birey bu duruma adapte olmak amacıyla kendisini yaşam boyu geliştirerek yenileme gerekliliği hissetmektedir. Bu değişikliğe adapte süreci bireylerde bilgi birikiminin yükselmesine ortam sunmaktadır. Bireyin doğası gereği yaşamın ilk anıdan itibaren öğrenme faktörü sürekli bir ihtiyaç olarak görülmekte ve bu ihtiyacın sürekli varlığını koruyor olması “yaşam boyu öğrenme” teriminin ortaya çıkmasına olanak sağlamıştır (Kahrıman, 2021).

Bireyin kendini geliştirme aşamasına katkı sağlamasının odağında sürekli öğrenme ve gelişme yer almaktadır. Öğrenme faaliyetleri ile öğretme faaliyetleri bireyin var olduğu andan itibaren başlayıp dünyadaki yaşamın sona ermesiyle bitecek olan oldukça uzun bir zaman dilimidir. Günümüz dünyasında insanoğlu sanayi toplumunun ötesine geçerek bilgi toplumu haline ulaşmıştır (Murathan ve Özdemir, 2017).

Hayat boyu öğrenme; Bireysel kavramını da içine alacak şekilde toplumsal ve istihdamla alakalı yaklaşım üzerine kişilerin bilgi seviyelerini, becerilerini ve yetkinliklerini ileri seviyeye taşımak amacıyla örgün eğitim alanının dışında hayatı boyunca katılımda bulunduğu her türlü öğrenme faaliyetlerini ifade eder (HBÖY, 2018).

YBÖ istihdamın yüksek olduğu alanlar içinde bilgi ile yeterliklerinin ileri seviyeye taşımak amacıyla bireylerin ilgili oldukları alanların da dikkate alınmasıyla hayatları boyunca dahil oldukları öğrenme etkinlikleri olarak ifade edilmektedir (Aksoy, 2013).

1.3.3. Yaşam Boyu Öğrenmenin Tarihsel Süreci

YBÖ düşüncesi, hayatımızın her döneminde bireyin sürekli olarak kendisini geliştirmesine vurgu yapan ve tarih sürecinde birden fazla düşünür aracılığıyla da ifade edilmiş olan yenilik barındırmayan bir düşüncedir (Nuissl ve Przybylska, 2016).

Aktif bir şekilde süreklilik içerisinde öğrenen, gelişim sağlayan, kendisini yenileyebilen ve bu bağlamda yeni bilgiyi üretme sürecinde de yer alan bireylere duyulan ihtiyaç ve zamanla yaşanan değişimler ve geçiş süreçleri yaşam boyu öğrenme kelimesinin doğmasına neden olmuş durumdadır. Bilişimdeki bu değişimsel durumlar ile bilişim dünyasındaki kullanım alanlarının giderek artması özellikle fazla bilgi üretiminin de kısa zaman içerisinde artışını sağlamaktadır. Baş döndürücü bilgi üretim sürecinin sonrasında yaşanan değişimlere bireylerin uyum sağlayabilmesi için de aktif olarak öğrenen bireyler olması kaçınılmazdır (Yıldırım, 2015).

1.3.4. Türkiye Açısından Yaşam Boyu Öğrenme Süreci

Teknolojinin ilerlemesi yeni imkânları da beraberinde getirmiştir. Yaşanan yeni gelişmeler ülkeleri bir nevi geleceğin talepte bulunduğu insan gücünü elde etmek amacıyla kaliteyi ön plana alan durumlara yönlendirmiştir. Bunun sonucunda da bilginin var olan önemi daha da yukarılara taşınmıştır (Murathan ve Kaya, 2016; Murathan, 2018).

Yaşam boyu öğrenme kavramı, ülkemiz açısından yeni bir kavram olarak görülmemektedir. 2000’li yıllara gelindiğinde bilginin öneminin anlaşılır olmasıyla yaşam boyu öğrenme daha da önem kazanarak ileri bir seviyeye geçmiştir. Bu açıdan bakıldığında; “9. Kalkınma planı” ekseninde “2009 – 2013 dönemi Yaşam Boyu Öğrenme Strateji Belgesi” hazır edilmiştir. Kurumlar aracılığıyla eğitim - öğretim başlığı altında birden fazla konuyu içeren faaliyetlere ait on altı öncelik ve altmış sekiz önlem maddesi uygulanmıştır.

Belge içerisinde belirlenen öncelik ve tedbirler belirli sürelerde raporlaştırılarak “Mesleki Eğitim Kuruluna” sunulmuştur. İleriki zamanlarda yaşam boyu öğrenmenin devamlılığının sağlanarak düzenli bir sisteme ulaştırılması hedeflenmiştir (MEB, 2014). Hayat boyu öğrenme, öğrenmenin, zamana ve mekana bağlı kalmadan, öğrenmeye istek duyulan her ortamda gerçekleşebileceğini ileri sürmektedir.

Yaşam boyu öğrenme, bireyin kişisel gelişimini sağlamasıyla birlikte, sosyal birey ve aktif vatandaşlık kavramını da yanına alarak istihdamın artırılmasının yanında rekabete dayalı gücün ileri seviyelere gelmesinde de aktif görev almaktadır (Coşkun ve Demirel, 2012). Hayat boyu öğrenme kavramında yetişkin kavramı, sürekli ve yaygın eğitim kavramı birbiriyle bağlantılı olarak, anlam yakınlığını da içinde barındırmaktadır (Güneş ve Deveci, 2020).

1.3.5. Yaşam Boyu Öğrenmenin Önemi ve Amacı

YBÖ genel çerçeveden bakıldığında öğrenmenin hayatın bütün evresine yayılım göstermesine ağırlık veren ve insanların kendilerinde var olan potansiyel ve yeterliliklerini hayatı boyunca gelişmesine katkı sunan bir aşama olarak değerlendirilmektedir. Bu bağlamda, yaşam boyu öğrenme sosyalleşme çerçevesinde yer almayı, etkin bir vatandaş olmakla, kişisel gelişimle birlikte rekabet gücünün ve istihdam faktörünün de ileri taşınmasını sağlayarak ilerlemektedir (Coşkun ve Demirel, 2012).

Yaşam boyu öğrenme bilginin araştırılıp incelenmesine önem vermektedir. Bu bağlamda bilim ve teknoloji başlıkları altındaki ilerlemeyi ön plana almakta ve bunun gereği olan toplumlarla uyum içerisinde olmayı, sosyoekonomik yaşamın bütün dönemlerine aktif bir şekilde katılımı dahil etmeleri amaçlamaktadır (MEB, 2009).

Hayat boyu öğrenmeye ülkemizde çok önem verilmektedir. Ülkemizde sekizinci, dokuzuncu, onuncu ve onbirinci beş yıllık kalkınma planı içerisinde hayat boyu öğrenmeye vurgu yapılmıştır (Özüdoğru ve diğerleri, 2020).

2006 yılında Avrupa Birliği Eğitim ve Kültür Komisyonu yaşam boyu öğrenme üzerine “Yaşam Boyu Öğrenmede Anahtar Yeterlikler” başlığı içinde sekiz yeterlilik tanımlamıştır (Avrupa Komisyonu, 2007). Bunlar; ana ve yabancı lisanlarda iletişim, sivil yeterlik, dijital yeterlik, matematiksel yeterlik, bilim ve teknolojide temel yeterlikler, kültürel farkındalık, öğrenmeyi öğrenmek, sosyal inisiyatif ile girişimcilik duygusu ve ifadedir.

Yaşam boyu öğrenme anlayışının büyük etki oluşturduğu alan eğitimidir denilebilir. Yaşam boyu öğrenme, birden fazla ülkede örgün eğitim üzerine yürütülen eğitim politikalarına katkı sunmakta ve anlamda alt yapısı sağlam yeni eğitim anlayışlarına zemin hazırlama noktasında etki göstermektedir (Aspin ve Chapman, 2000).

Bir toplumda yaşam boyu öğrenen insanlar mevcutsa bu toplumu belirli bir yapı içerisine sokmak kesinlikle eğitim sistemlerindeki düzenlemelerle sağlanmalıdır. İnsanlara bilginin elde edilmesinin ne şekilde olacağını kazandırılması büyük önem arz etmektedir. Birey kendi başına öğrendiğini düzene sokabilen, yönetme yetisini sağlayabilen, ihtiyaç duyduğu bilgiyi kendi kendine edinerek kendini gerçekleştiren birey yaşam boyu öğrenen kişilere katkıda bulunabilir. Birey edindiği bilgiyi, kendisi için lazım olanı düzene koyması ve bunun sonucunda zihinsel süreçlerini de işin içerisine katarak davranışlarını düzene koyması gerekmektedir (Recepoglu, 2021).

1.3.6. Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimleri

Öğrenmeye İsteklik – Gelişime Açıklık

Öğrenmeye isteklik durumu bireyin öğrenmeyi sevmesinin ve öğrenmeye istekli olmasının ortaya çıkmasını sağlar.

Gelişime Açıklıkta sürekli öğrenme durumuna ve kendini geliştirmeye yönelik olan bir süreç olarak değerlendirilmektedir.

1.4. GENÇLİK VE SPOR BAKANLIĞI

1.4.1. Bakanlığın Kuruluşu

Bakanlık, sporu disipline etmek için 16 kulübün bir araya gelmesiyle 14 Temmuz 1922 yılında “Türkiye İdman Cemiyetleri İttifakı”nın (TİCİ) kuruluşuyla gerçekleşmiştir. Ali Sami Yen başkanlığını yapmış, Burhan Felek ve Ali Seyfi ise asbaşkanlığı icra etmiştir. Ülkemizin ilk “çok sporlu spor örgütü” olan TİCİ, spor alanında demokrasi yolunda önem arz eden ilerlemeler kaydetmiştir. Devletin spor yönetiminde ağırlığını ön planda tutması ve spor konseyinin önerisiyle, 1936’da Türk Spor Kurumu'nun kuruluşuyla başlamış ve devamında 29 Haziran 1938’de 3530 sayılı yasayla bugünkü Spor Genel Müdürlüğü'nün kuruluşu izlemiştir. Türk sporu, 3530 sayılı bu yasanın verdiği yetkiler çerçevesinde, Başbakanlığa bağlı “Devlet Kuruluşu” statüsüne kavuşmuştur. Spor işlerinin ilk defa bakanlık seviyesinde ele alınması 1969 da 2. Demirel Hükümeti'nde (3 Kasım 1969) Gençlik ve Spor Bakanlığı'nın kuruluşuyla gerçekleşmiştir. 6 Şubat 1970 tarih, 3/707 sayılı Cumhurbaşkanlığı tezkeresiyle adı geçen Bakanlık kapsamına alındı. Bu şekilde Türk spor tarihinde yeni bir sayfa açılmış oldu. Türkiye Cumhuriyeti'nin ilk Gençlik ve Spor Bakanı ise İsmet Sezgin olmuştur.

7 Kasım 1982 tarihli yeni Anayasa içerisinde spora yer verilerek, ülkemizde ilk defa spor ve sporcu Anayasa'nın teminatı altına alınmıştır.

Yönetimi “Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğü'nce sağlanan Türk sporu 14 Aralık 1983 yılında 179 sayılı kanun hükmünde kararnameyle Milli Eğitim ve Gençlik ve Spor Bakanlığı bünyesinde yer almıştır. 1986 yılında 3289 sayılı yasayla BTGM olan adı, Beden Terbiyesi ve Spor Genel Müdürlüğü olarak değiştirilmiştir. 1989 yılında Başbakanlık Devlet Bakanlığı'na bağlanması nedeniyle adı "Spor Genel Müdürlüğü" olmuştur”.

“Gençlik ve Spor Bakanlığının kurulması; 6/4/2011 tarihli ve 6223 sayılı Kanunun verdiği yetkiye dayanılarak, Bakanlar Kurulu'nca 3/6/2011 tarihinde kararlaştırıldı. Kanun Hükmünde Kararname ile teşkilat yapısında değişikliğe gidilen Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü'nün 3289 sayılı kanunda yer alan "Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü" ibaresi "Spor Genel Müdürlüğü" olarak değiştirilmiştir”.

10/07/2018 tarihli 1 numaralı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinde "Spor Genel Müdürlüğü" olan adı "Spor Hizmetleri Genel Müdürlüğü" olarak değiştirilmiştir (SHGM, 2021).

1.4.2. Bakanlığın Görev ve Yetkileri

Gençlik ve Spor Bakanlığının görev ve yetkileri şunlardır:

1. Gençliğin kişisel ve sosyal gelişimini destekleyici politikaların tespiti edilmesi amacıyla gerekli çalışmaları yapılması, farklı genç gruplarının ihtiyaçlarının da dikkate alınarak gençlerin kendi potansiyellerini gerçekleştirebilmelerine imkân sağlanması, karar alma ve uygulama süreçleri ile sosyal hayatın her alanına etkin katılımını sağlayıcı öneriler geliştirmek ve bu doğrultuda faaliyetler yürütmek, ilgili kurumların gençliği ilgilendiren hizmetlerinde koordinasyon ve işbirliğini sağlamak.
2. Gençliğin ihtiyaçları ile gençliğe sunulan hizmet ve imkânlar konusunda inceleme ve araştırmalar yapmak ve öneriler geliştirmek, gençlik alanında bilgilendirme, rehberlik ve danışmanlık yapmak.
3. Gençlik çalışma ve projelerine ilişkin usul ve esasları belirlemek.
4. Gençlik çalışma ve projeleri yapmak, bu çalışma ve projeleri desteklemek, bunların uygulama ve sonuçlarını denetlemek.
5. Spor faaliyetlerinin plan ve program dâhilinde ve mevzuata uygun bir şekilde yürütülmesini gözetmek, gelişmesini ve yaygınlaşmasını teşvik edici tedbirler almak.
6. Spor alanında uygulanacak politikaların tespit edilmesi amacıyla gerekli çalışmaları yapmak, teşkilatlanma, federasyonların bağımsızlığı, spor tesisleri, eğitim, sponsorluk, sporcu sağlığının korunması, uluslararası organizasyonlarla ilgili çalışmaları koordine etmek, değerlendirmek ve denetlemek.
7. Spor kuruluşlarının kurulmasına ve diğer hususlara ilişkin usul ve esasları tespit etmek.
8. Gençlik ve spor kulüpleri ile başarılı sporcuları ve çalıştırmacıları desteklemek.
9. Yurt yapmak, yaptırmak, işletmek, işlettirmek, desteklemek ve yurt hizmetlerine ilişkin usul ve esasları belirlemek.
10. Öğrencilere verilecek öğrenim kredisi, burs ve diğer yardımlara ilişkin hizmetleri yürütmek ve bunlara dair usul ve esasları belirlemek.
11. Bakanlık hizmetlerini destekleyici arsa ve arazi temin etmek, bina ve tesis yapmak, yaptırmak, satın almak, kiralamak, devretmek, devralmak ve bu hizmetlerle ilgili her türlü mali ve ekonomik girişimde bulunmak.
12. Kanunlarla veya Cumhurbaşkanlığı kararnameleriyle verilen diğer görevleri yapmak (GSB, 2021).

1.4.3. Teşkilat Yapısı

Gençlik ve Spor Bakanlığına bağlı hizmet birimleri:

- Gençlik Hizmetleri Genel Müdürlüğü
- Kredi ve Yurtlar Genel Müdürlüğü
- Spor Hizmetleri Genel Müdürlüğü
- Eğitim, Araştırma ve Koordinasyon Genel Müdürlüğü
- Yatırım ve İşletmeler Genel Müdürlüğü
- Uluslararası Organizasyonlar ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü
- Personel Genel Müdürlüğü
- Hukuk Hizmetleri Genel Müdürlüğü
- Rehberlik ve Denetim Başkanlığı
- Strateji Geliştirme Başkanlığı
- Sosyal İlişkiler ve İletişim Dairesi Başkanlığı
- Destek Hizmetleri Dairesi Başkanlığı
- Bilgi İşlem Dairesi Başkanlığı
- Basın ve Halkla İlişkiler Müşavirliği
- Özel Kalem Müdürlüğü
- İç Denetim Birim Başkanlığı

1.4.4. Bağlı Kuruluşları

- Spor Toto Teşkilat Başkanlığı

1.4.5. Taşra Teşkilatı

- Gençlik ve Spor İl Müdürlükleri
- Gençlik ve Spor İlçe Müdürlükleri (GSB Faaliyet Raporu, 2020).

1.4.6. Gençlik ve Spor

A. Gençliğin korunması

Madde 58.– Devlet, istiklâl ve Cumhuriyetimizin emanet edildiği gençlerin müsbet ilmin ışığında, Atatürk ilke ve inkılâpları doğrultusunda ve Devletin ülkesi ve milletiyle

bölünmez bütünlüğünü ortadan kaldırmayı amaç edinen görüşlere karşı yetişme ve gelişmelerini sağlayıcı tedbirleri alır. Devlet, gençleri alkol düşkünlüğünden, uyuşturucu maddelerden, suçluluk, kumar ve benzeri kötü alışkanlıklardan ve cehaletten korumak için gerekli tedbirleri alır.

B. Sporun geliştirilmesi

Madde 59.– Devlet, her yaştaki Türk vatandaşlarının beden ve ruh sağlığını geliştirecek tedbirleri alır, sporun kitlelere yayılmasını teşvik eder. Devlet başarılı sporcuyu korur.

(Ek fıkra: 17/3/2011-6214/1 md.) Spor federasyonlarının spor faaliyetlerinin yönetimine ve disiplinine ilişkin kararlarına karşı ancak zorunlu tahkim yoluna başvurulabilir. Tahkim kurulu kararları kesin olup bu kararlara karşı hiçbir yargı merciine başvurulamaz (T.C. 1982 Anayasası, 2017).

1.5. GENÇLİK KAVRAMI

Toplumların yaşam tarzı, yaşanılan coğrafi yapı, sosyal, siyasal ve kültürel bakış açısı gençlik adı altında yapılan tanımlamalara yansımaktadır diye söylenebilir. Asıl itibariyle gençlik yaş bağlamında daha çok biyolojik ve sıralı bir açıklamaya tabii şeklindedir. Fakat bu tanımlama gençlik devresinin tarihi ve toplumsal vakalardan etkilenecek, değişim içerisine girip farklı anlamlar kazanan yeni ifadesini göz ardı etmesi bağlamında genel olarak ifade edilebilecek bir tanımlama unsuru içerisinde değerlendirmek doğru olmayacaktır. Bazı tanımlamalarda gençlik, toplumun güvencesi ve ekonomik gelişimi için yatırım amaçlı bir nesne olarak da görülebilmektedir (Göktolga ve Batar 2017).

1.6. GENÇLİK MERKEZLERİ

Gençlik merkezi il müdürlüklerine bağlı olarak, gençlerin sosyal, kültürel, sanatsal ve sportif faaliyetler çerçevesinde serbest zamanlarının ilgi, istek ve yetenekleri doğrultusunda değerlendirilmesine fırsat vererek topluma aktif vatandaşlar olarak katılmalarını sağlayan ve gençleri zararlı alışkanlıklardan korumaya yönelik çalışmaları yürüten kurumlardır.

Gençlik merkezi bilinirlik seviyesi yükseldikçe gençlerin vazgeçilmez adresleri sıralamasında zirveye yerleşeceği düşünülmektedir. Genç bireylere hizmet verme noktasında, insan gücü bakımından bu görevi devralan gençlik liderleri de bu sürecin ve işleyişin en önemli yapı taşlarından biridir (Turhan, 2018). Gençlik Merkezlerinde

alanında uzman eğitimciler tarafından sanatsal, sosyal, kültürel, sportif kurslar verilmektedir (İnce, 2017).

1.6.1. Türkiye’de Faaliyet Gösteren Gençlik Merkezleri

Türkiye’de faaliyet gösteren Gençlik Merkezi sayısı 2021 Kasım ayı itibariyle 388’e çıkmıştır (GSB, 2021).

Gençlik Merkezlerine her geçen gün bir yenisini eklenerek bu sayı daha da yükseltilmektedir.

1.6.2. Gençlik Merkezi Faaliyetleri

Gençlik merkezleri üyeliği bulunan bireylerin ilgileri ve istekleri doğrultusunda, çevre şartları da ön plana alınarak il başkanlığının oluruyla faaliyetler düzenlenebilir.

Örnek Etkinlik ve Faaliyetler

Edebiyat, Tiyatro, Satranç, Resim, Müzik, Çevre koruma, Ahşap boyama, El sanatları, Fotoğrafçılık, Dans eğitimleri, Halk oyunları eğitimleri, Karikatür, Heykel, Çinicilik, İzcilik, Dil eğitimi, Takı tasarımı, Model uçak yapımı, Spor karşılaşmaları, Gösteri ve kutlama etkinlikleri, Temizlik ve Ağaç dikme, Kötü alışkanlıklarla mücadele, Gezi ve ziyaretler, Panel, Konferans ve Sempozyum (GMY, 2003).

1.6.3. Gençlik Merkezleri Akademisi

Takım ruhunun ve etkin katılımın hayatın her alanında ön plana alındığı teorik atölye faaliyet ve çalışmaları kapsamaktadır. Gençler bu atölyeler sayesinde teorik boyutla bilgiyi yaşamlarında kullanmalarına olanak sağlayacak bir şekilde yaygın eğitim teknikleriyle uygulamaya dayalı yöntemlerle zenginleştirilmektedir. Gençlik Merkezleri Akademisi’nde Yürütülen Atölyeler aşağıdaki gibidir:

Değerler Atölyesi:

Geçmişten günümüze miras olarak kalan milli değerlerimizin, manevi değerlerimizin genç kuşaklar tarafından yaşanıp, gözlenmesi ve içselleştirilmesi kapsamında çalışmalar yürütülmektedir.

Dini İlimler Atölyesi:

Dinimizin gençler tarafından doğru kaynaklar aracılığıyla öğrenilmesi ve tatbikinin yapılması kapsamında çalışmalar yürütülmektedir.

İnovasyon Atölyesi:

Gençlerimizin ihtiyaç duydukları alanlara yönelik alternatif olanaklar sunarak onların girişimci yanlarının gelişmesine destek olan, bilim ışığında ilerlemelerini sağlayan ve bu alandaki yenilikleri takip eden çağdaş kişiler olarak geleceğin inşası noktasında etkin çalışmalar yürütülmektedir.

Kişisel Gelişim Atölyesi:

Ne istediğini bilen, yeteneğini ve kabiliyetini zorlayabilen, sosyal hayatta ve kariyerinde daha etkin rol almalarını sağlayacak çalışmalar yürütülmektedir.

Sosyal Bilimler Atölyesi:

Genç kuşakların ufkunu açmasına vesile olacak faaliyetlerle, hayat, toplum, tarih ve sanat minvaline değişik yönlerden bakmalarına katkı sağlayacak çalışmalar yürütülmektedir.

Dil Eğitimleri Atölyesi:

Farklı dillerde atölyesi faaliyetleri yürütülmektedir. Genç bireylerimizin birden fazla dil öğrenmelerini sağlayacak çalışmalar yürütülmektedir. Amaç günlük konuşma kabiliyetini kazanmaktır.

Güzel Sanatlar Atölyesi:

Genç bireylerin üretkenlik ve verimlilik başta olmak üzere en aktif oldukları çağlarda gençlik merkezinde güzel sanatla ilgili çalışmalar yürütülerek onların tecrübe edinmeleri sağlanmaktadır.

Sağlıklı Yaşam ve Spor Atölyesi:

Sağlıklı bir geleceğin inşası noktasında spor ve sağlıklı yaşam üzerine çalışmalar yürütülmektedir.

1.6.4. Gençlik Merkezleri Kulüpleri

Bu kulüplerde genç bireylerin ilgili oldukları alanlara yönelik kendilerini ifade etmelerine yardımcı olacak her çeşit faaliyetin tasarlanması, planlanması ve uygulamasının yapılması gerçekleştirilmektedir. Bu tür faaliyetler gençlik merkezlerindeki görevlilerin

mihmandarlığında alana ilgi duyan gençler tarafından bizzat gerçekleştirilmektedir. Gençlik Merkezi Kulüpleri şunlardır:

Merkezim Her Yerde

Gençlik merkezine gelme noktasında yeterli imkana sahip olmayan bütün genç kesime ulaşıp onlara gençlik merkezi tanıtımının yapılması, etkinlik ve faaliyetlerden yararlandırılması, gönüllülük faaliyetlerinin yapılarak gönüllülük bilincinin iletilmesi, kitap okuma alışkanlığı, kendisini ifade edebilme kabiliyetinin geliştirilmesi amaçlanmakta, bu bağlamda topluma, tarihe ve medeniyete olan duyarlılığın aktif olarak devam edilmesinin sağlanmasına yönelik saha çalışması düzenli bir şekilde planlanarak uygulanmaktadır.

Güzel Sanatlar Kulübü:

Bireyin kendisini ifade etme noktasında estetik bir dil kullanma fırsatını sunmak amacıyla sanata başvurulmakta ve bireyin toplum içerisinde paylaşımında bulunabileceği bir dizi programlar planlanarak uygulaması yapılmaktadır.

Bilim ve Teknoloji Kulübü:

Genç bireylerin bilimsel ve teknolojik ilerlemeleri yakinen takip ederek üretken ve yenilikçilik anlayışını ortaya çıkaracak faaliyet, program ve yarışmalara katılımlarının sağlanması amaçlanmaktadır.

Sağlıklı Yaşam ve Spor Kulübü:

Genç bireylerin aktif bir hayatın beden ve ruh sağlığından geçtiğini görmesi, sağlıklı bir beslenmeyle birlikte aktif olmayı da yaşamlarının odak noktasına yerleştirmeleri, çevreye duyarlılık kazanmaları amacıyla çeşitli programlar planlanıp yürütülmektedir.

Gönüllülük Kulübü:

Genç bireylerimizin maddi çıkar beklemezsizin toplum yararının ön planda tutulduğu hedefe ulaşmak için gönülden ve doğruluğuna inanarak gençlik merkezleri çevresinde gerçekleştirilebilecek her türlü etkinliği planlayıp uygulamaları amaçlanmaktadır.

Gençlik merkezlerinde yürütülen bütün etkinlik ve faaliyetler, genç bireylerin kaliteli vakit geçirmelerini sağlayarak onların kötü alışkanlıklardan uzak durmalarını sağlayıcı çalışmalardır. Bunun yanında gençleri, aileyi, toplumu bilgilendirerek farkındalık seviyesini yükseltmek amacıyla uzman kişilerce konferans, seminer ve sunuma yönelik çalışmalar da yürütülmektedir (GMD, 2021).

1.6.5. Gençlik Liderlerinin Görevleri ile Çalışma Usul ve Esasları

Gençlik Liderleri Gençlik Hizmetleri Genel Müdürlüğünce taşra teşkilatlarında yer alan Gençlik merkezinde görev yapmaları amacıyla İl Müdürlüklerince istihdamları sağlanmaktadır.

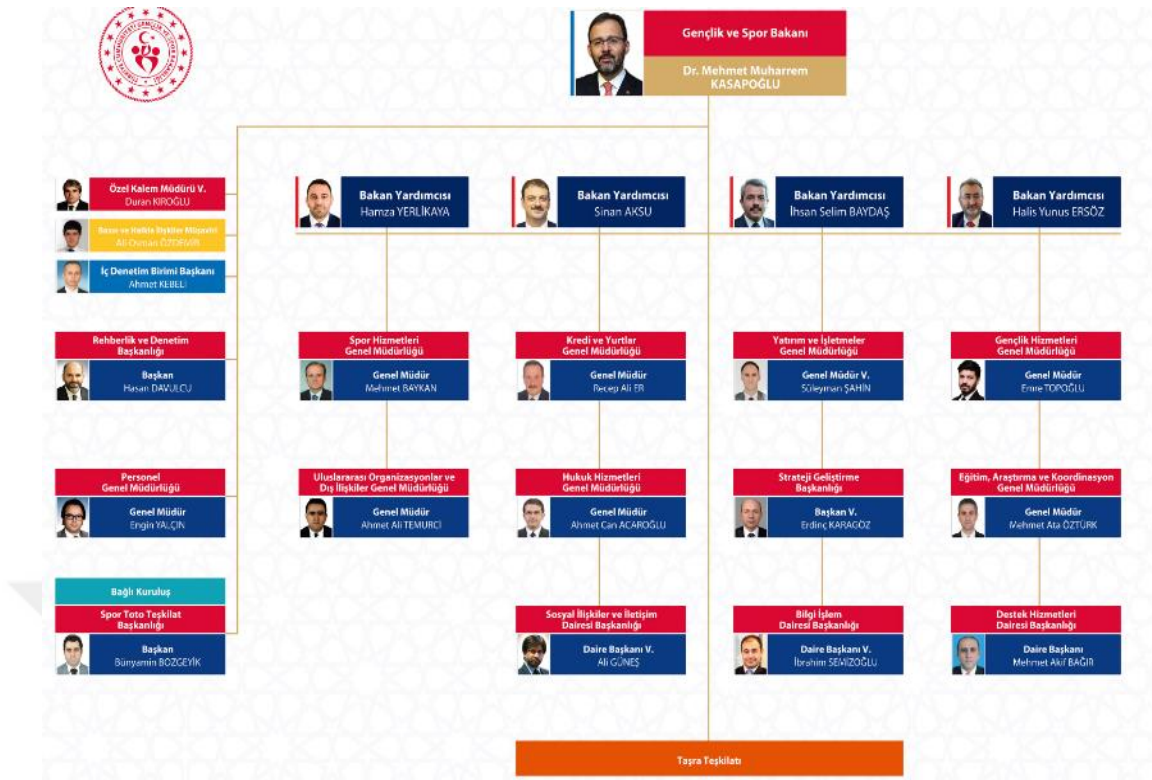
Gençlik Liderlerinin görevleri ve çalışma alanları;

- Mevzuatla tespit edilen esaslara göre gençlik hizmetleriyle ilgili konularda gençlik merkezi müdürünce kendisine verilen görevleri yerine getirmek,
- Gençlerin ilgi, istek ve yetenekleri ile ilin özelliklerini göz önünde bulundurarak faaliyet programının taslağını hazırlamak ve gençlik merkezi müdürüne sunmak,
- Bakanlıkça belirlenen ve gençlik merkezleri yıllık faaliyet programları gereğince gerçekleştirilecek olan faaliyetlerin planlanması, uygulanması, yürütülmesi ve değerlendirilmesinde görev almak,
- Gençlik merkezlerince düzenlenecek gezi, yarışma, faaliyet ve etkinliklere gençlerle birlikte katılmak,
- Faaliyetlere katılacak gençlerin devam durumlarını kontrol etmek ve çalışma disiplinlerini sağlamak,
- Bakanlık tarafından yürütülecek projelerde görev almak, ayrıca Bakanlığın kabul edeceği gençlik projelerine ilişkin ön değerlendirme, yerinde izleme gibi görevleri yerine getirmek,
- Gençlik merkezlerinde uygulanabilecek proje ve kampanya alanlarını araştırmak, ilgili yerlere bu projeleri sunmak ve kabul gören projelerin yürütülmesinde yer almak,
- Kendilerine verilen araç, gereç ve malzemelerin korunmasını, bakımını ve amacına uygun bir şekilde kullanılmasını sağlamak,
- Gençlik merkezlerinin tanıtılması için gerekli olan materyallerin hazırlanmasına katkıda bulunmak,
- Gençlik merkezi müdürünün, görev alanıyla ilgili vereceği diğer görevleri yapmak (GSB, 2021).

1.7. LİDER VE LİDERLİK

Liderlik, bireyleri bir grup dahilinde ortak amaçlar etrafında toplama kabiliyetine sahip olma ve bu ortak amaçların yerine getirilebilmesi amacıyla bireyleri harekete geçirmek onların bilgi ve yeteneklerinin tamamı olarak tanımlanabilir (Eren,2001). Liderlik, belirli şartlar dahilinde birey-grup bilinciyle amaçlarını gerçekleştirmek için bir bireyin diğer bireylerin faaliyetlerini yönlendirme ve etkileme süreci şeklinde tanımlanabilir (Efil, 1996). Liderlik, iletişim becerisinin etkin bir şekilde kullanılması ile doğru bilgi ve var olan bilgi seviyesiyle, benlikten uzak bir kavramın içselleştirilmesi neticesinde belirlenmiş olan amaçlara ulaşmada etki sağlayacaktır (Aygün, 2019).

Gençlik Liderleri, gençlik merkezinde birçok çalışma ve faaliyetleri yürütme, genç grupları yönetme ve bu bağlamda kurum amacına yönelik hareket etme şeklinde görevler içerisinde bulunmaktadır. Gençlik liderlerinin bu görev bilincini başarıyla sonuçlandırmasında liderlik kavramının ne derece önem arz ettiği görülmektedir (Parlar, 2014). Gençlik Lideri; “Gençlik merkezinde yönetim ile gençler arasında koordinasyonu sağlamak, onları yönlendirmek ve faaliyet programının hazırlanmasına ve uygulanmasına yardım etmek amacıyla Bakanlıkça açılan gençlik liderliği yetiştirme eğitimini başarı ile tamamlayarak gençlik lideri belgesi alan kişileri ifade eder.” şeklinde tanımlanmıştır (GSB, Liderlik Yönergesi, 2020). Gençlik ve Spor Bakanlığı, 81 ilimizde yer alan Gençlik merkezi aracılığı ile gençlik çalışmalarını ülke geneline yayarak, devlet ve genç arasındaki iletişimi, yetiştirdiği Gençlik Liderleri ile sağlamaktadır (Parlar, 2014). Dünya üzerinde genç nüfus oranı bakımında diğer ülkeleri geride bırakan ülkemizde genç bireylerin boş vakitlerini değerlendirip, her açıdan gelişimlerine katkı sunacak ortamlar göz önünde bulundurulduğunda Gençlik Merkezlerinin bu minvalde sorumluluk aldığı görülmektedir (Turhan, 2018).

Şekil 1. T.C. Gençlik ve Spor Bakanlığı Teşkilat Şeması (GSB, 2022)

2. BÖLÜM

GEREÇ VE YÖNTEM

2.1. ARAŞTIRMANIN MODELİ

Araştırmamızda Gençlik Merkezlerinde Görev Yapan Gençlik Liderlerinin Dijital Vatandaşlık Düzeylerinin Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimleri Üzerine Etkisinin incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırma nicel araştırma yöntemlerinden betimsel tarama modelinde gerçekleştirilmiştir (Karasar, 2009).

2.2. ARAŞTIRMANIN EVREN VE ÖRNEKLEMİ

Araştırma evrenini Türkiye’de Gençlik merkezlerinde görev yapan gençlik liderleri oluşturmaktadır. Örneklemine ise tabakalanmış örnekleme yöntemi ile belirlenen 466 (265 erkek, 201 kadın) gençlik lideri oluşturmaktadır. Ülkemizde 2021 yılı itibari ile 1160 gençlik lideri aktif olarak görev yapmaktadır.

2.3. VERİ TOPLAMA ARAÇLARI

Araştırmada kullanılan kişisel bilgi formu 8 sorudan (cinsiyet, yaş, eğitim durumu, okuduğu bölüm, medeni durumu, hizmet yılı, aylık geliri ve internet kullanım süreleri) oluşmaktadır. GSB’ye bağlı gençlik merkezlerinde ücretli çalışan gençlik liderlerine 2 adet ölçek (Dijital Vatandaşlık Ölçeği ve Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimi Ölçeği) formu kullanılmıştır. Ölçeklere ait bilgilere aşağıda yer verilmiştir.

Dijital Vatandaşlık Ölçeği (DVÖ)

Araştırmada gençlik liderlerinin dijital vatandaşlık düzeylerini belirlemek amacıyla İşman ve Canan Güngören (2014) tarafından geliştirilen 33 madde ve 9 faktörden oluşmuştur. Ölçeğin birinci faktörü “Dijital Okuryazar”, ikinci faktörü “Dijital Hukuk”, üçüncü faktörü “Dijital Hak ve sorumluluklar”, dördüncü faktörü “Dijital İletişim”, beşinci faktörü “Dijital Güvenlik”, altıncı faktörü “Dijital Ticaret”, yedinci faktörü “Dijital Erişim”, sekizinci faktörü “Dijital Etik” ve dokuzuncu faktör “Dijital Sağlık ve Yaşam” olarak adlandırılmıştır. 5’li likertli “Kesinlikle Katılmıyorum”, “Katılmıyorum”,

“Kararsızım”, “Katılıyorum”, “Tamamen Katılıyorum” şeklinde derecelendirilmiştir. Ölçekte 14,19,28,29,30. Maddeler ters kodlanmıştır.

“DVÖ”nin yapı geçerliliğini analiz etmek amacıyla açımlayıcı faktör analizi kullanılmıştır. Verilerin faktör analizine uygunluğunu açımlayıcı faktör analizi (AFA) ile analiz etmek için öncelikle Kaiser-Mayer-Olkin (KMO) katsayısı ve Bartlett küresellik testi kullanılmıştır. Ölçeğin güvenilirliğini incelemek için Cronbach's Alpha değeri hesaplanmıştır. Yaşam boyu öğrenme ölçeği Cronbach's Alpha değeri ,681 ; Dijital vatandaşlık ölçeği Cronbach's Alpha değeri ,769 olarak belirlenmiştir. Faktör yükleri en düşük .558 ile en yüksek .889 arasındadır. Ölçeğin açıklanan toplam varyans değerleri ve faktör yükleri de yine ölçeğin dijital vatandaşlığı tanımlamada başarılı olduğunu göstermektedir.

Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimi Ölçeği (YBÖE)

Araştırmamızda Gençlik Liderlerinin Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimlerini tespiti amacıyla Coşkun ve Demirel (2010) tarafından geliştirilen 27 maddelik 6 likertli Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimleri Ölçeği kullanılmıştır. Maddelere verilen yanıtlar “Hiç Uymuyor”, “Kısmen Uymuyor”, “Çok Az Uymuyor”, “Çok Az Uyuyor”, “Kısmen Uyuyor”, “Çok Uyuyor” şeklinde derecelendirilmiştir. Ölçeğin güvenilirliğinin belirlenmesi amacıyla Cronbach alpha iç tutarlılık katsayısı hesaplanmıştır. Ölçekte yer alan maddelerden bazıları alt boyutlara göre şu şekildedir:

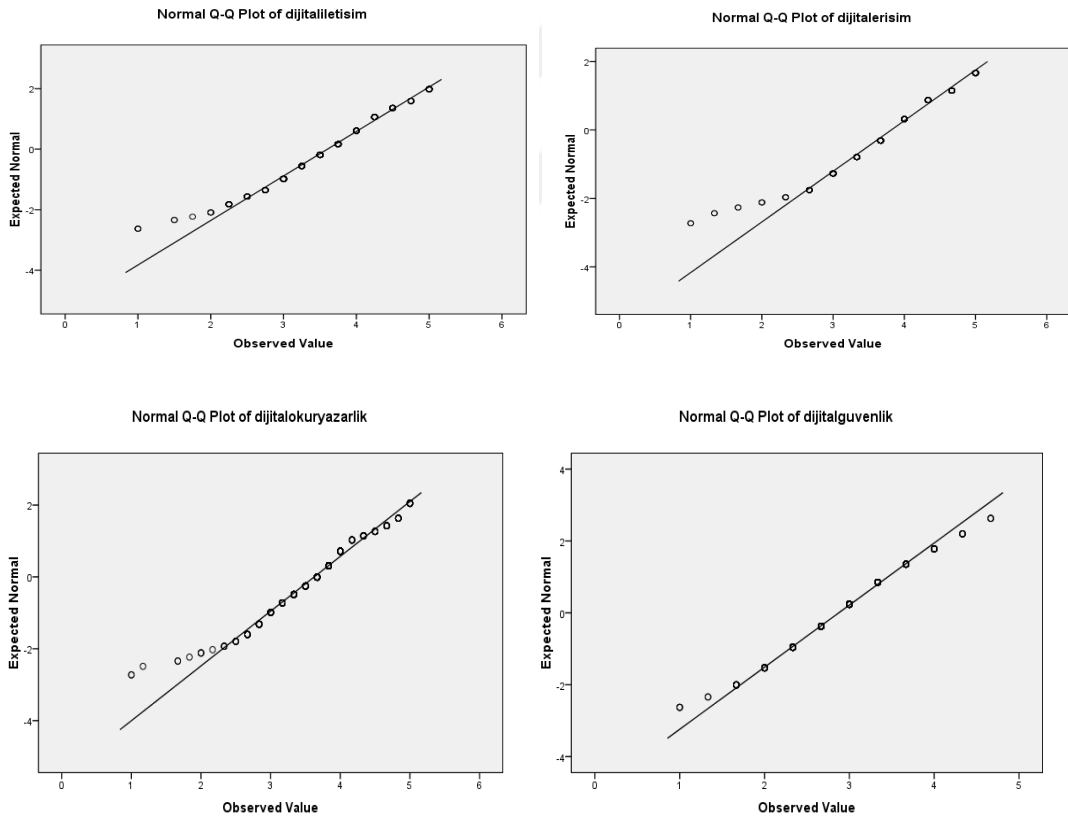
2.4. ARAŞTIRMADA KULLANILAN İSTATİSTİKSEL YÖNTEMLER VE VERİLERİN ANALİZİ

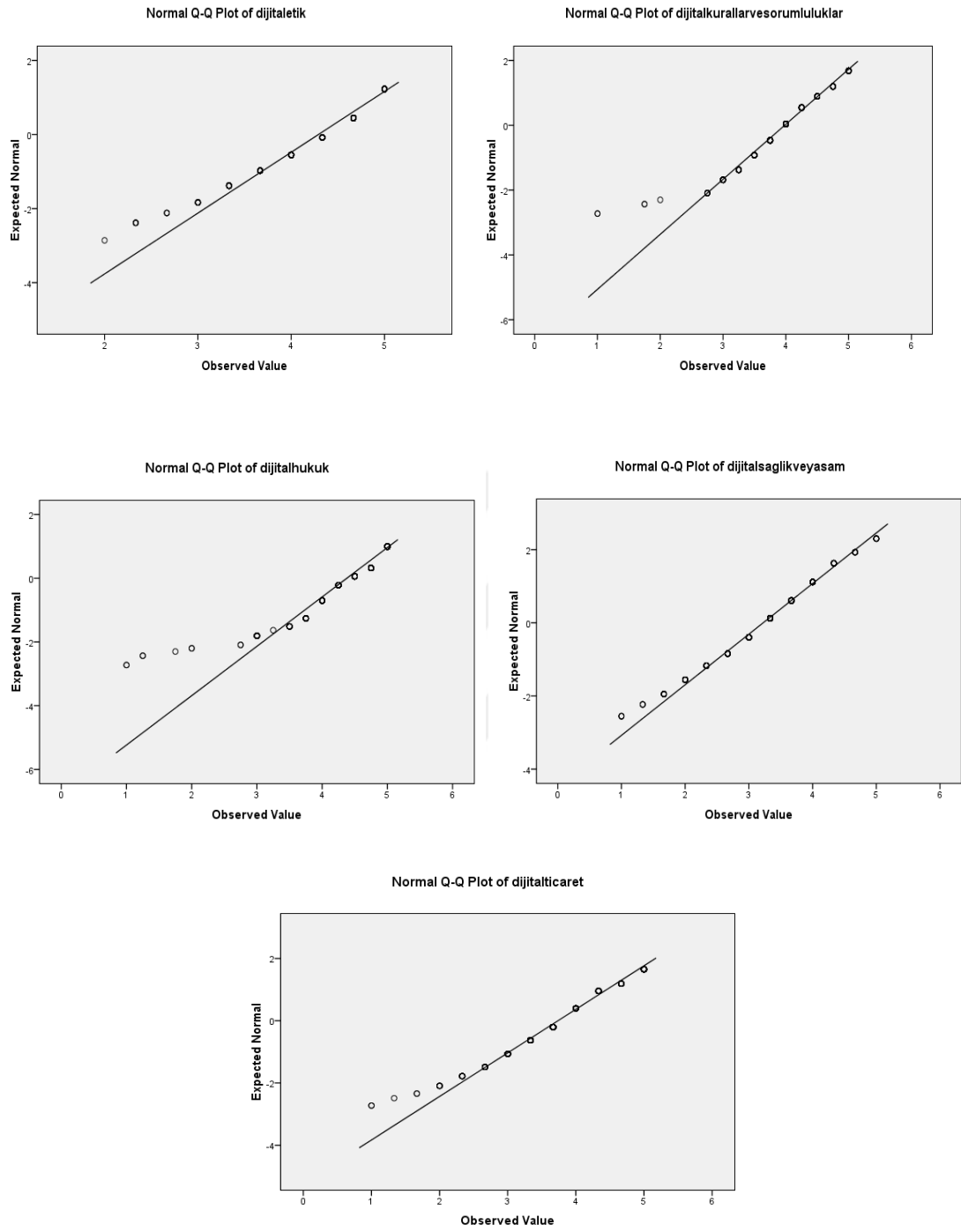
Araştırmada ilk olarak ölçeklerin ve alt boyutlarında elde edilen verilerin normallik varsayımını gerçekleştirip gerçekleştirmediğini görmek için normallik testi yapılmıştır. Tablo 2 ve 3’de de görüldüğü gibi ölçeğin çarpıklık ve basıklık değerlerinin +1.5 ile -1.5 arasında olduğu tespit edilmiştir. Böylece normalliğin gerçekleştiği görülmüştür. Tabachnick ve Fidell (2007) ’de çarpıklık ve basıklık değerlerin +1.5 ile-1.5 aralığında olması dağılımın normal olduğu şeklinde yorumlanabileceğini belirtmiştir. Araştırmamızda kullanılan ölçeklerin alt boyutlarının normal dağılıp dağılmadığını öğrenmek amacıyla normallik varsayımlarını gösteren Histogram çizelgelerine yer verilmiştir. Histogramlar verilerimizin homojen olup olmadığını göstermektedir.

Histogram üzerinde bulunan noktalı alanlar doğruya çok yakın ya da doğruyla paralel olması, normal dağıldığını göstermektedir.

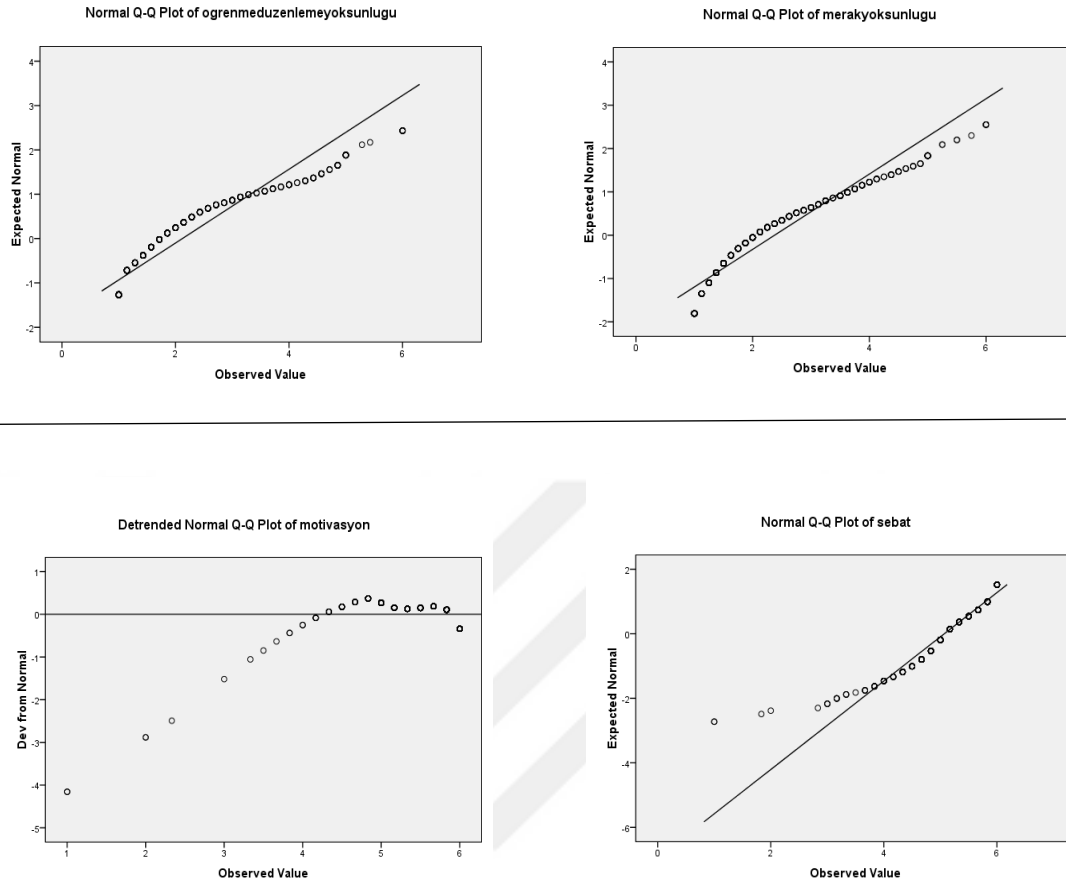
Veri analizinde ikili gruplar arasındaki farkı öğrenmek için t-testi, üç ve üzeri grup arasındakiler için ise Anova testi yapıldı. Gruplar arası çoklu farklılıklarda tek yönlü varyans analizi Anova testi yapıldı. Anova testinde ise farklılıkların nereden kaynaklandığını ölçmek için LSD ve Tukey testlerine başvuruldu. Ölçeklerin alt boyutları arasındaki ilişkiyi ölçmek için korelasyon testi yapıldı. Son olarak iki ölçek arasındaki etkiyi ölçmek için regresyon testi yapılmıştır.

Araştırmada kullanılan ölçeklerin alt boyutlarının normal dağılıp dağılmadığını belirlemek amacıyla normallik varsayımlarını gösteren histogram çizelgeleri aşağıdaki gibidir;

Şekil 2. Dijital Vatandaşlık Ölçeği Alt Boyutları Normallik Varsayım Testi Histogram Çizelgeleri

Şekil 3. Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimi Ölçeği Alt Boyutları Normallik Varsayım Testi Histogram Çizelgeleri

Tablo 1. Ölçek Puanlarının Dağılımı (DVÖ)

DVÖ	N	\bar{x}	Ss	Çarpıklık	Basıklık
Dijital İletişim	466	3,60	,67	-,42	1,08
Dijital Erişim	466	3,81	,67	-,55	1,60
Dijital Okuryazarlık	466	3,62	,65	-,31	1,20
Dijital Güvenlik	466	2,87	,57	,06	,70
Dijital Etik	466	4,29	,60	-,85	,46
Dijital Kural ve Sorumluluk	466	3,98	,58	-,70	2,79
Dijital Hukuk	466	4,37	,64	-1,70	5,37
Dijital Sağlık ve Yasam	466	3,22	,72	-,27	,42
Dijital Ticaret	466	3,73	,71	-,41	,80

Tablo 1'deki puan dağılımlarına baktığımızda, “*Dijital Vatandaşlık Ölçeği*” ne ait ortalama puanların normal dağılım gösterdiğini söyleyebiliriz. “*DVÖ*” nün ortalama puanlarının dağılımına göre en yüksek puanın “dijital etik” alt boyutu, en düşük puanın ise “dijital eğitim” alt boyutunda olduğu görülmektedir.

Tablo 2. Ölçek Puanlarının Dağılımı (YBÖE)

YBÖE	N	\bar{x}	Ss	Çarpıklık	Basıklık
Motivasyon	466	4,39	,33	-1,41	1,17
Sebat	466	4,06	,42	-1,49	2,05
Öğrenme Düzenleme Yoksunluğu	466	2,12	1,20	1,31	,99
Merak Yoksunluğu	466	2,37	1,14	1,00	,33

Tablo 2'deki puan dağılımlarına baktığımızda, “*Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimi*” ölçeğine ait ortalama puanların normal dağılım gösterdiğini söyleyebiliriz. “*DVÖ*” nün ortalama puanlarının dağılımına göre en yüksek puanın “motivasyon” alt boyutunda, en düşük puanın ise “Öğrenme Düzenleme Yoksunluğu” alt boyutunda olduğu görülmektedir.

3. BÖLÜM

BULGULAR

Araştırmaya katılan gençlik liderlerini tanımlayıcı cinsiyet, yaş, eğitim durumu, okuduğu bölüm, medeni durumu, hizmet yılı, aylık geliri ve internet kullanım süreleri gibi demografik bilgiler ve uygulanan ölçekler alt boyutlarının ilişkisini aynı zamanda araştırmada kullanılan ölçeklerin arasındaki etki düzeylerini gösteren istatistiksel bulgular aşağıda bölümler halinde verilmiştir.

Tablo 3. Katılımcılara İlişkin Demografik Özellikler

Değişken	Gurup	f	%
Cinsiyet	Erkek	265	57,0
	Kadın	201	43,0
Yaş	20-30 Yaş	189	40,5
	31-35 Yaş	234	50,3
	36 +	43	9,2
Eğitim Durumu	Ön Lisans	49	10,5
	Lisans	335	72,0
	Yüksek Lisans	81	17,3
	Doktora	1	,2
Bölüm	Spor Bilimleri	86	18,4
	Diğer	380	81,6
Medeni Durum	Bekar	203	44,0
	Evli	260	56,0
Hizmet Yılı	1-4 yıl	210	45,2
	5-10 yıl	240	51,4
	11 +	16	3,4
Aylık Gelir	2500 TL ve altı	5	1,1
	2501 TL-3000 TL	44	9,4
	3001 TL-3500 TL	174	37,3
	3501 TL-4000 TL	152	32,5
	4001 TL ve üzeri	91	19,7
İnternet Kullanım Süresi	1 saat altı	13	2,8
	1-2 saat	109	23,3
	3-4 saat	197	42,4
	5-6 saat	94	20,1
	7 saat ve üzeri	52	11,1
Toplam		466	100

Tablo 3'teki katılımcıların demografik değişkenlere göre sıklık ve yüzdeler dağılımları yer almaktadır. Çalışmada yer alan toplam 466 katılımcının yaş ortalaması 31,42 iken katılımcıların 265 erkek ve 201 kadınlardan oluşmaktadır. Katılımcıların büyük bir çoğunluğunun (%50,3) 31-35 yaş aralığında yer aldığı görülmektedir. 82 kişinin (%17,5) lisansüstü eğitime sahip olduğu, çoğunluğun ise lisans ve ön lisans mezunu olduğu (%82,5) görülmektedir. Katılımcıların %81,6'sını spor bilimleri fakülteleri haricindeki bölümlerden mezun liderler oluşturmaktadır. Evli ve bekar dağılımlarının birbirine yakın

olduğu (%55,7 ile %43,7) gözlenmektedir. Katılımcıların büyük çoğunluğunun 5-10 yıl %51,7 çalışma süresine sahip olduğu ve ortalama çalışma sürelerinin 5 yıl olduğu saptanırken, aynı zamanda 120 gençlik liderinin çalışma hayatındaki 1. yılı olduğu, aylık gelirlerinin ortalama 3001 TL ile 4000 TL arasında yoğunlaştığı belirlenmiştir. Ayrıca internet kullanım sürelerine bakıldığında katılımcıların büyük çoğunluğunun (306 kişi) 1-4 saat arası internet kullanım sürelerinin olduğu belirlenmiştir (Tablo 3).

Tablo 4. Katılımcıların Dijital Vatandaşlık Ölçeğine İlişkin Cinsiyet Değişkeni Puanlarına Ait Bağımlı Gruplar İçin T-Testi Sonuçları

DVÖ	Cinsiyet	N	\bar{x}	Ss	t	p																																																																																					
Dijital İletişim	Erkek	265	3,58	,71	-,74	,45																																																																																					
	Kadın	201	3,62	,62			Dijital Erişim	Erkek	265	3,81	,72	-,06	,94	Kadın	201	3,81	,60	Dijital Okuryazarlık	Erkek	265	3,66	,70	1,46	,14	Kadın	201	3,57	,58	Dijital Güvenlik	Erkek	265	2,88	,55	,62	,53	Kadın	201	2,85	,60	Dijital Etik	Erkek	265	4,25	,62	-1,66	,09	Kadın	201	4,34	,58	Dijital Kural ve Sorumluluk	Erkek	265	3,93	,62	-2,09	,036*	Kadın	201	4,04	,53	Dijital Hukuk	Erkek	265	4,31	,73	-2,57	,010**	Kadın	201	4,46	,48	Dijital Sağlık ve Yasam	Erkek	265	3,16	,70	-2,03	,042*	Kadın	201	3,30	,73	Dijital Ticaret	Erkek	265	3,64	,72	-3,43	,001**	Kadın
Dijital Erişim	Erkek	265	3,81	,72	-,06	,94																																																																																					
	Kadın	201	3,81	,60			Dijital Okuryazarlık	Erkek	265	3,66	,70	1,46	,14	Kadın	201	3,57	,58	Dijital Güvenlik	Erkek	265	2,88	,55	,62	,53	Kadın	201	2,85	,60	Dijital Etik	Erkek	265	4,25	,62	-1,66	,09	Kadın	201	4,34	,58	Dijital Kural ve Sorumluluk	Erkek	265	3,93	,62	-2,09	,036*	Kadın	201	4,04	,53	Dijital Hukuk	Erkek	265	4,31	,73	-2,57	,010**	Kadın	201	4,46	,48	Dijital Sağlık ve Yasam	Erkek	265	3,16	,70	-2,03	,042*	Kadın	201	3,30	,73	Dijital Ticaret	Erkek	265	3,64	,72	-3,43	,001**	Kadın	201	3,86	,67								
Dijital Okuryazarlık	Erkek	265	3,66	,70	1,46	,14																																																																																					
	Kadın	201	3,57	,58			Dijital Güvenlik	Erkek	265	2,88	,55	,62	,53	Kadın	201	2,85	,60	Dijital Etik	Erkek	265	4,25	,62	-1,66	,09	Kadın	201	4,34	,58	Dijital Kural ve Sorumluluk	Erkek	265	3,93	,62	-2,09	,036*	Kadın	201	4,04	,53	Dijital Hukuk	Erkek	265	4,31	,73	-2,57	,010**	Kadın	201	4,46	,48	Dijital Sağlık ve Yasam	Erkek	265	3,16	,70	-2,03	,042*	Kadın	201	3,30	,73	Dijital Ticaret	Erkek	265	3,64	,72	-3,43	,001**	Kadın	201	3,86	,67																			
Dijital Güvenlik	Erkek	265	2,88	,55	,62	,53																																																																																					
	Kadın	201	2,85	,60			Dijital Etik	Erkek	265	4,25	,62	-1,66	,09	Kadın	201	4,34	,58	Dijital Kural ve Sorumluluk	Erkek	265	3,93	,62	-2,09	,036*	Kadın	201	4,04	,53	Dijital Hukuk	Erkek	265	4,31	,73	-2,57	,010**	Kadın	201	4,46	,48	Dijital Sağlık ve Yasam	Erkek	265	3,16	,70	-2,03	,042*	Kadın	201	3,30	,73	Dijital Ticaret	Erkek	265	3,64	,72	-3,43	,001**	Kadın	201	3,86	,67																														
Dijital Etik	Erkek	265	4,25	,62	-1,66	,09																																																																																					
	Kadın	201	4,34	,58			Dijital Kural ve Sorumluluk	Erkek	265	3,93	,62	-2,09	,036*	Kadın	201	4,04	,53	Dijital Hukuk	Erkek	265	4,31	,73	-2,57	,010**	Kadın	201	4,46	,48	Dijital Sağlık ve Yasam	Erkek	265	3,16	,70	-2,03	,042*	Kadın	201	3,30	,73	Dijital Ticaret	Erkek	265	3,64	,72	-3,43	,001**	Kadın	201	3,86	,67																																									
Dijital Kural ve Sorumluluk	Erkek	265	3,93	,62	-2,09	,036*																																																																																					
	Kadın	201	4,04	,53			Dijital Hukuk	Erkek	265	4,31	,73	-2,57	,010**	Kadın	201	4,46	,48	Dijital Sağlık ve Yasam	Erkek	265	3,16	,70	-2,03	,042*	Kadın	201	3,30	,73	Dijital Ticaret	Erkek	265	3,64	,72	-3,43	,001**	Kadın	201	3,86	,67																																																				
Dijital Hukuk	Erkek	265	4,31	,73	-2,57	,010**																																																																																					
	Kadın	201	4,46	,48			Dijital Sağlık ve Yasam	Erkek	265	3,16	,70	-2,03	,042*	Kadın	201	3,30	,73	Dijital Ticaret	Erkek	265	3,64	,72	-3,43	,001**	Kadın	201	3,86	,67																																																															
Dijital Sağlık ve Yasam	Erkek	265	3,16	,70	-2,03	,042*																																																																																					
	Kadın	201	3,30	,73			Dijital Ticaret	Erkek	265	3,64	,72	-3,43	,001**	Kadın	201	3,86	,67																																																																										
Dijital Ticaret	Erkek	265	3,64	,72	-3,43	,001**																																																																																					
	Kadın	201	3,86	,67																																																																																							

P<0,05

Tablo 4’teki analiz sonuçları, cinsiyet değişkeninin “DVÖ” alt boyutları üzerindeki temel etkisinin anlamlı olup olmadığı incelenmiştir. Cinsiyet ana etkeni açısından “DVÖ” nün “*Dijital Kural ve Sorumluluk*” (p=0.036), “*Dijital Hukuk*” (p=0.010), “*Dijital Sağlık ve Yasam*” (p=0.042) ve “*Dijital Ticaret*” (p=0.001) alt boyut puanlarının istatistiksel olarak anlamlı farklılaştığı görülmüştür. Katılımcıların alt boyutlara göre ortalama puanlarına bakıldığında anlamlılık düzeylerinde “*Dijital Kural ve Sorumluluk*” alt boyutunda kadınların puan ortalamaları erkeklerinkinden yüksek olarak karşımıza çıkmaktadır (kadın:4.04, erkek: 3.93).

“*Dijital Hukuk*” alt boyutunda ise kadınların puan ortalamaları yine erkeklerinkinden yüksek olarak çıkmaktadır (kadın:4.44, erkek: 3.31).

“*Dijital Sağlık ve Yaşam*” alt boyutunda kadınların puan ortalamaları erkeklerinkinden yüksek olarak karşımıza çıkmakta iken (kadın:3.30, erkek: 3.16). Son olarak “*Dijital Ticaret*” alt boyutunda kadınların puan ortalamaları erkeklerinkinden yüksek olarak karşımıza çıkmaktadır (kadın:3.86, erkek: 3.64).

Tablo 5. Katılımcıların YBÖE Ölçeğine İlişkin Cinsiyet Değişkeni Puanlarına Ait Bağımlı Gruplar İçin T-Testi Sonuçları

YBÖE	Cinsiyet	N	\bar{x}	Ss	t	p
Motivasyon	Erkek	265	4,35	,70	-1,58	,113
	Kadın	201	4,44	,54		
Sebat	Erkek	265	4,02	,75	-1,36	,173
	Kadın	201	4,12	,69		
Öğrenme Düzenleme Yoksunluğu	Erkek	265	2,24	1,24	2,47	,014**
	Kadın	201	1,96	1,12		
Merak Yoksunluğu	Erkek	265	2,53	1,17	3,56	,000**
	Kadın	201	2,16	1,07		

P<0,05

Tablo 5’te, araştırma grubunun “*Cinsiyet*” değişkenine göre farklılık olup olmadığını belirlemek üzere yapılan indepentend simple t-test sonucunda, katılımcıların “*Motivasyon*” ve “*Sebat*” alt boyutlarına ilişkin cinsiyet değişkeni puanlarına bakıldığında ölçek alt boyut puan ortalamalarıyla cinsiyet değişkeni arasında herhangi bir farklılık olmadığı gözlenmiştir. “*Öğrenme Düzenleme Yoksunluğu*” ve “*Merak Yoksunluğu*” alt boyutları ile cinsiyet arasında anlamlı farklılık olduğu gözlenmiştir. “*Öğrenme Düzenleme Yoksunluğu*” alt boyutundan alınan ortalama puanlara bakıldığında erkeklerin puanları kadınlarinkinden yüksek çıkmaktayken (erkek: 2.24, kadın: 1.96), “*Merak Yoksunluğu*” alt boyut ortalama puanlarında da yine erkeklerin ölçek alt boyutundan aldıkları puan kadınlarinkinden yüksek çıkmaktadır (erkek:2.53, kadın: 2.16).

Tablo 6. Araştırma Grubunun DVÖ Ölçeğine İlişkin Yaş Değişkenine Göre Farklılık Olup Olmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları

DVÖ	Yaş	N	\bar{x}	Ss	f	p
Dijital İletişim	20-30 yas	189	3,88	,63	1,47	,23
	31-35 yas	234	3,77	,69		
	36 +	43	3,76	,75		
	Total	466	3,81	,67		
Dijital Erişim	20-30 yas	189	3,67	,62	,88	,41
	31-35 yas	234	3,59	,67		
	36 +	43	3,59	,72		
	Total	466	3,62	,65		
Dijital Okuryazarlık	20-30 yas	189	2,92	,58	1,71	,18
	31-35 yas	234	2,85	,58		
	36 +	43	2,76	,54		
	Total	466	2,87	,57		
Dijital Güvenlik	20-30 yas	189	2,92	,58	1,72	1,80
	31-35 yas	234	2,85	,57		
	36 +	43	2,76	,54		
	Total	466	2,87	,57		
Dijital Etik	20-30 yas	189	4,27	,62	1,94	,14
	31-35 yas	234	4,27	,62		
	36 +	43	4,46	,44		
	Total	466	4,29	,60		
Dijital Kural ve Sorumluluk	20-30 yas	189	4,00	,59	2,80	,06
	31-35 yas	234	3,93	,59		
	36 +	43	4,15	,53		
	Total	466	3,98	,58		
Dijital Hukuk	20-30 yas	189	4,34	,61	2,00	,13
	31-35 yas	234	4,36	,68		
	36 +	43	4,56	,50		
	Total	466	4,37	,64		
Dijital Sağlık ve Yasam	20-30 yas	189	3,24	,71	,11	,89
	31-35 yas	234	3,20	,72		
	36 +	43	3,23	,77		
	Total	466	3,22	,72		
Dijital Ticaret	20-30 yas	189	3,71	,73	,21	,81
	31-35 yas	234	3,75	,71		
	36 +	43	3,74	,62		
	Toplam	466	3,73	,71		

P<0,05

Tablo 6’da, araştırma grubunun yaş değişkenine göre farklılık olup olmadığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü Varyans Analizi (ANOVA) sonuçlarına göre ölçek ve alt boyutlarında anlamlı farklılık olmadığı tespit edilmiştir ($p>0.05$). Ayrıca her yaş

gurubundan katılımcıların “*dijital okuryazarlık*” alt boyutu puanlarının oldukça düşük olduğu da tespit edilmiştir.

Tablo 7. Araştırma Grubunun YBÖE Ölçeğine İlişkin Yaş Değişkenine Göre Farklılık Olup Olmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları

YBÖE	Yaş	N	\bar{x}	Ss	f	p	LSD
Motivasyon	20-30 yas	189	4,40	,69	2,21		--
	31-35 yas	234	4,35	,61			
	36 +	43	4,57	,41			
	Total	466	4,39	,63			
						,11	
Sebat	20-30 yas	189	4,12	,74	3,414		
	31-35 yas	234	4,98	,73			
	36 +	43	4,24	,55			
	Total	466	4,06	,72			
						,034	3-1 3-2
Öğrenme Düzenleme Yoksunluğu	20-30 yas	189	2,17	1,23			
	31-35 yas	234	2,11	1,20			
	36 +	43	1,89	1,01			
	Total	466	2,12	1,20			
						,97	,37
Merak Yoksunluğu	20-30 yas	189	2,34	1,18			
	31-35 yas	234	2,43	1,13			
	36 +	43	2,18	1,08			
	Total	466	2,37	1,15			
						,97	,37

P<0,05

Tablo 7’de, araştırma grubunun yaş değişkenine göre farklılık olup olmadığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü Varyans Analizi (ANOVA) sonuçlarına göre “*Sebat*” alt boyutunda anlamlı farklılık olduğu saptanmış ($p=0,03$), anlamlı farklılığın ise 36 + yaş ile 20-30 yaş ve 31-35 yaş arasında olduğu görülmüştür. Diğer alt boyutlarda anlamlı farklılık olmadığı tespit edilmiştir ($p>0,05$). Ayrıca “*Öğrenme Düzenleme Yoksunluğu*” ve “*Merak Yoksunluğu*” alt boyut puanları oldukça düşük çıkmıştır.

Tablo 8. Araştırma Grubunun DVÖ Ölçeğine İlişkin Eğitim Durumu Değişkenine Göre Farklılık Olup Olmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları

DVÖ	Eğitim Durumu	N	\bar{x}	Ss	f	p
Dijital İletişim	Ön Lisans	49	3,62	,68	1,77	,15
	Lisans	335	3,57	,64		
	Yüksek Lisans	81	3,70	,79		
	Doktora	1	4,75	0		
Dijital Erişim	Ön Lisans	49	3,78	,71	,71	,54
	Lisans	335	3,79	,62		
	Yüksek Lisans	81	3,90	,84		
	Doktora	1	4,33	0		
Dijital Okuryazarlık	Ön Lisans	49	3,58	,63	2,04	,10
	Lisans	335	3,59	,61		
	Yüksek Lisans	81	3,78	,80		
	Doktora	1	3,50	0		
Dijital Güvenlik	Ön Lisans	49	2,94	,63	1,15	,32
	Lisans	335	2,85	,54		
	Yüksek Lisans	81	2,91	,65		
	Doktora	1	3,66	0		
Dijital Etik	Ön Lisans	49	4,27	,69	,59	,62
	Lisans	335	4,28	,58		
	Yüksek Lisans	81	4,32	,65		
	Doktora	1	5,00	0		
Dijital Kurallar ve Sorumluluklar	Ön Lisans	49	4,05	,62	,33	,79
	Lisans	335	3,97	,55		
	Yüksek Lisans	81	3,98	,70		
	Doktora	1	4,25	0		
Dijital Hukuk	Ön Lisans	49	4,36	,73	,32	,81
	Lisans	335	4,36	,59		
	Yüksek Lisans	81	4,44	,79		
	Doktora	1	4,50	0		
Dijital Sağlık ve Yaşam	Ön Lisans	49	3,07	,79	1,26	,28
	Lisans	335	3,22	,72		
	Yüksek Lisans	81	3,30	,68		
	Doktora	1	2,66	0		
Dijital Ticaret	Ön Lisans	49	3,62	,65	,98	,40
	Lisans	335	3,73	,71		
	Yüksek Lisans	81	3,81	,73		
	Doktora	1	4,33	0		
Toplam		466	3,7382	,71451		

P<0,05

Tablo 8’de araştırma grubunun “*eğitim durumu*” değişkenine göre farklılık olup olmadığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü Varyans Analizi (ANOVA) sonuçlarına göre ölçek ve alt boyutlarında anlamlı farklılık olmadığı tespit edilmiştir ($p>0.05$).

Tablo 9. Araştırma Grubunun YBÖE Ölçeğine İlişkin Eğitim Durumu Değişkenine Göre Farklılık Olup Olmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA)

YBÖE	Eğitim Durumu	N	\bar{x}	Ss	f	p
Motivasyon	Ön Lisans	49	4,38	,59	1,72	,16
	Lisans	335	4,36	,65		
	Yüksek Lisans	81	4,52	,57		
	Doktora	1	5,00	0		
Sebat	Ön Lisans	49	4,12	,65	1,60	,18
	Lisans	335	4,03	,74		
	Yüksek Lisans	81	4,18	,70		
	Doktora	1	5,00	0		
Öğrenme Düzenleme Yoksunluğu	Ön Lisans	49	2,44	1,39	1,90	,12
	Lisans	335	2,04	1,15		
	Yüksek Lisans	81	2,23	1,23		
	Doktora	1	2,28	0		
Merak Yoksunluğu	Ön Lisans	49	2,47	1,43	,48	,69
	Lisans	335	2,34	1,09		
	Yüksek Lisans	81	2,45	1,18		
	Doktora	1	1,50	0		
Toplam		466	2,3763	1,15078		

P<0,05

Tablo 9’da, araştırma grubunun “*eğitim durumu*” değişkenine göre farklılık olup olmadığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü Varyans Analizi (ANOVA) sonuçlarına göre ölçek ve alt boyutlarında anlamlı farklılık olmadığı tespit edilmiştir ($p>0.05$).

Tablo 10. Katılımcıların DVÖ Ölçeğine İlişkin Bölüm Değişkeni Puanlarına Ait Bağımlı Gruplar İçin T-Testi Sonuçları

DVÖ	Bölüm	N	\bar{x}	Ss	t	p
Dijital İletişim	Spor Bilimleri	85	3,63	,71	,53	,59
	Diğer	381	3,59	,67		
Dijital Erişim	Spor Bilimleri	85	3,82	,69	,10	,92
	Diğer	381	3,81	,67		
Dijital Okuryazarlık	Spor Bilimleri	85	3,59	,69	-,44	,65
	Diğer	381	3,63	,64		
Dijital Güvenlik	Spor Bilimleri	85	2,83	,61	-,69	,48
	Diğer	381	2,88	,56		
Dijital Etik	Spor Bilimleri	85	4,31	,52	,44	,65
	Diğer	381	4,28	,62		
Dijital Kurallar ve Sorumluluklar	Spor Bilimleri	85	3,98	,54	,01	,99
	Diğer	381	3,98	,59		
Dijital Hukuk	Spor Bilimleri	85	4,41	,55	,52	,60
	Diğer	381	4,37	,66		
Dijital Sağlık ve Yaşam	Spor Bilimleri	85	3,30	,75	1,15	,24
	Diğer	381	3,20	,71		
Dijital Ticaret	Spor Bilimleri	85	3,74	,62	,15	,87
	Diğer	381	3,73	,73		

P<0,05

Tablo 10’da, araştırma grubunun “bölüm” değişkenine göre farklılık olup olmadığını belirlemek üzere yapılan indepedent simple t-test sonucunda, katılımcıların “DVÖ” ölçeğine ilişkin bölüm değişkeni puanlarına bakıldığında ölçek alt boyut puan ortalamalarıyla bölüm değişkeni arasında herhangi bir farklılık olmadığı gözlenmiştir.

Tablo 11. Katılımcıların YBÖE Ölçeğine İlişkin Bölüm Değişkeni Puanlarına Ait Bağımlı Gruplar İçin T-Testi Sonuçları

YBÖE	Bölüm	N	\bar{x}	Ss	t	p
Motivasyon	Spor Bilimleri	85	4,41	,48	,34	,73
	Diğer	381	4,38	,66		
Sebat	Spor Bilimleri	85	4,97	,71	-1,32	,18
	Diğer	381	4,09	,73		
Öğrenme Düzenleme Yoksunluğu	Spor Bilimleri	85	2,26	1,24	1,22	,22
	Diğer	381	2,08	1,19		
Merak Yoksunluğu	Spor Bilimleri	85	2,6059	1,10	2,041	,042*
	Diğer	381	2,3251	1,15628		

P<0,05

Tablo 11’de araştırma grubunun “*bölüm*” değişkenine göre farklılık olup olmadığını belirlemek üzere yapılan independent simple t-testi sonucunda “YBÖE” ölçeği analiz sonuçlarına göre, “*bölüm*” değişkeninin “YBÖE” alt boyutları üzerindeki temel etkisinin anlamlı olup olmadığı incelenmiştir. “*Merak Yoksunluğu*” alt boyutunda anlamlı bir farklılığa rastlanırken (p=0,04) diğer alt boyutlarda anlamlı bir farklılık gözlenmemiştir. Spor Bilimleri mezunları merak yoksunluğu puanları diğer fakülte mezunlarına göre yüksek çıkmıştır (spor bilimleri: 2.60, diğer: 2.32).

Araştırma grubunun “*medeni durum*” değişkenine göre farklılık olup olmadığını belirlemek üzere yapılan Independent T-Testi Sonuçları doğrultusunda, “DVÖ” ölçeğine ilişkin medeni durum değişkeni puanlarına bakıldığında medeni durum değişkeni açısından “Dijital Güvenlik” alt boyutu ile anlamlı bir ilişki olduğu görülmüştür. Ölçekten alınan faktör puan ortalamalarına bakıldığında bekar katılımcıların puanları evli katılımcılardan daha yüksek çıkmıştır. Ayrıca ölçeğin diğer alt boyutları ile medeni durum değişkeni arasından herhangi bir farklılık olmadığı görülmüştür (Tablo 12).

Tablo 12. Katılımcıların DVÖ Ölçeğine İlişkin Medeni Durum Değişkeni Puanlarına Ait Bağımlı Gruplar İçin T-Testi Sonuçları

DVÖ	Medeni Durum	N	\bar{x}	Ss	t	p
Dijital İletişim	Bekar	206	3,65	,66	1,56	,11
	Evli	260	3,55	,69		
Dijital Erişim	Bekar	206	3,87	,61	1,57	,11
	Evli	260	3,77	,72		
Dijital Okuryazarlık	Bekar	206	3,64	,64	,63	,52
	Evli	260	3,60	,66		
Dijital Güvenlik	Bekar	206	2,9450	,54220	2,341	,020*
	Evli	260	2,8192	,60121		
Dijital Etik	Bekar	206	4,29	,61	,25	,79
	Evli	260	4,28	,60		
Dijital Kurallar ve Sorumluluklar	Bekar	206	3,97	,55	-,35	,72
	Evli	260	3,99	,61		
Dijital Hukuk	Bekar	206	4,34	,61	-,97	,32
	Evli	260	4,40	,66		
Dijital Sağlık ve Yaşam	Bekar	206	3,19	,73	-,79	,43
	Evli	260	3,24	,710		
Dijital Ticaret	Bekar	206	3,71	,67	-,61	,53
	Evli	260	3,75	,74		

P<0,05

Tablo 13. Katılımcıların YBÖE Ölçeğine İlişkin Medeni Durum Değişkeni Puanlarına Ait Bağımlı Gruplar İçin T-Testi Sonuçları

YBÖE	Medeni Durum	N	\bar{x}	Ss	t	p
Motivasyon	Bekar	206	4,44	,58	1,48	,13
	Evli	260	4,35	,67		
Sebat	Bekar	206	4,1602	,69334	2,415	,016*
	Evli	260	4,9968	,74987		
Öğrenme Düzenleme Yoksunluğu	Bekar	206	2,15	1,24	,53	,59
	Evli	260	2,09	1,17		
Merak Yoksunluğu	Bekar	206	2,36	1,18	-,18	,85
	Evli	260	2,38	1,12		

P<0,05

Tablo 13’de “*Medeni durum*” değişkeni ile “*YBÖE*” ölçeği alt boyutları puan ortalamaları ve anlamlılık düzeyleri için yapılan t-testi sonucunda “*Sebat*” alt boyutu ile medeni durum değişkeni arasında anlamlı farklılık olduğu saptanmıştır. Ölçekten alınan faktör puan ortalamalarına bakıldığında evli katılımcıların puanları bekar katılımcılardan daha yüksek çıkmaktadır. Ayrıca ölçeğin diğer alt boyutları ile medeni durum değişkeni arasından herhangi bir anlamlı farklılığın olmadığı görülmüştür.

Tablo 14. Araştırma Grubunun DVÖ Ölçeğine İlişkin Hizmet Yılı Değişkenine Göre Farklılık Olup Olmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları

DVÖ	Hizmet Yılı	N	\bar{x}	Ss	f	p
Dijital İletişim	1 – 4 Yıl	211	3,67	,66	1,96	,14
	5 – 10 Yıl	239	3,54	,68		
	11 +	16	3,57	,75		
Dijital Erişim	1 – 4 Yıl	211	3,86	,67	2,33	,09
	5 – 10 Yıl	239	3,75	,68		
	11 +	16	4,04	,56		
Dijital Okuryazarlık	1 – 4 Yıl	211	3,62	,64	1,71	,18
	5 – 10 Yıl	239	3,60	,66		
	11 +	16	3,91	,57		
Dijital Güvenlik	1 – 4 Yıl	211	2,89	,58	2,50	,08
	5 – 10 Yıl	239	2,83	,56		
	11 +	16	3,14	,63		
Dijital Etik	1 – 4 Yıl	211	4,28	,62	,17	,83
	5 – 10 Yıl	239	4,29	,58		
	11 +	16	4,20	,72		
Dijital Kural ve Sorumluluk	1 – 4 Yıl	211	4,03	,59	1,75	,17
	5 – 10 Yıl	239	3,93	,58		
	11 +	16	4,03	,546		
Dijital Hukuk	1 – 4 Yıl	211	4,39	,63	,29	,74
	5 – 10 Yıl	239	4,37	,66		
	11 +	16	4,26	,53		
Dijital Sağlık ve Yaşam	1 – 4 Yıl	211	3,23	,72	1,35	,25
	5 – 10 Yıl	239	3,19	,71		
	11 +	16	3,50	,91		
Dijital Ticaret	1 – 4 Yıl	211	3,70	,75	,35	,70
	5 – 10 Yıl	239	3,75	,68		
	11 +	16	3,81	,69		
Toplam		466	3,73	,71		

P<0,05

“DVÖ” ölçeği için “*hizmet yılı*” değişkeni açısından farklılık olup olmadığını öğrenmek için yapılan anova testi sonucunda, alt boyutlar arasında “*hizmet yılı*” değişkeni açısından ölçekten alınan puanlarda herhangi bir farklılığa rastlanmamıştır. Hizmet yılı 11 ve üzeri olan liderlerin dijital vatandaşlık düzeyleri hizmet yılı 11 yıldan az olan liderlerden daha fazla olduğu belirlenmiştir (Tablo 14).

Tablo 15. Araştırma Grubunun YBÖE Ölçeğine İlişkin Hizmet Yılı Değişkenine Göre Farklılık Olup Olmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA)

YBÖE	Hizmet Yılı	N	\bar{x}	Ss	f	p
Motivasyon	1 – 4 Yıl	211	4,39	,67	,20	,81
	5 – 10 Yıl	239	4,38	,62		
	11 +	16	4,48	,35		
Sebat	1 – 4 Yıl	211	4,11	,69	,83	,43
	5 – 10 Yıl	239	4,02	,77		
	11 +	16	4,11	,48		
Öğrenme Düzenleme Yoksunluğu	1 – 4 Yıl	211	2,18	1,24	,55	,57
	5 – 10 Yıl	239	2,07	1,17		
	11 +	16	1,97	1,10		
Merak Yoksunluğu	1 – 4 Yıl	211	2,33	1,19	,28	,74
	5 – 10 Yıl	239	2,41	1,12		
	11 +	16	2,42	1,06		
Toplam		466	2,3763	1,15078		

P<0,05

Tablo 15’ te “YBÖE” ölçeği için “*hizmet yılı*” değişkeni açısından farklılık olup olmadığını öğrenmek için yapılan anova testi sonucunda “ölçeğin alt boyutları ile hizmet yılı değişkeni arasında herhangi bir farklılığa rastlanmamıştır.

Tablo 16. Araştırma Grubunun DVÖ Ölçeğine İlişkin Gelir Durumu Değişkenine Göre Farklılık Olup Olmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları

DVÖ	Gelir Durumu	N	\bar{x}	Ss	f	p
Dijital İletişim	2500 TL ve altı	5	3,35	,85	,50	,73
	2501 TL-3000 TL	44	3,56	,56		
	3001 TL-3500 TL	174	3,58	,64		
	3501 TL-4000 TL	151	3,59	,64		
	4001 TL ve üzeri	92	3,67	,82		
Dijital Erişim	2500 TL ve altı	5	3,46	1,06	1,05	,37
	2501 TL-3000 TL	44	3,76	,66		
	3001 TL-3500 TL	174	3,88	,63		
	3501 TL-4000 TL	151	3,77	,61		
	4001 TL ve üzeri	92	3,80	,81		
Dijital Okuryazarlık	2500 TL ve altı	5	3,16	,76	,88	,47
	2501 TL-3000 TL	44	3,63	,62		
	3001 TL-3500 TL	174	3,66	,63		
	3501 TL-4000 TL	151	3,58	,59		
	4001 TL ve üzeri	92	3,62	,78		
Dijital Güvenlik	2500 TL ve altı	5	3,00	,62	1,02	,39
	2501 TL-3000 TL	44	2,92	,48		
	3001 TL-3500 TL	174	2,84	,58		
	3501 TL-4000 TL	151	2,83	,55		
	4001 TL ve üzeri	92	2,96	,62		
Dijital Etik	2500 TL ve altı	5	3,73	1,18	1,67	,15
	2501 TL-3000 TL	44	4,36	,50		
	3001 TL-3500 TL	174	4,32	,61		
	3501 TL-4000 TL	151	4,29	,57		
	4001 TL ve üzeri	92	4,21	,65		
Dijital Kural ve Sorumluluk	2500 TL ve altı	5	4,00	,58	1,60	,17
	2501 TL-3000 TL	44	4,09	,56		
	3001 TL-3500 TL	174	4,03	,56		
	3501 TL-4000 TL	151	3,89	,56		
	4001 TL ve üzeri	92	3,98	,66		
Dijital Hukuk	2500 TL ve altı	5	4,60	,54	,62	,64
	2501 TL-3000 TL	44	4,44	,56		
	3001 TL-3500 TL	174	4,39	,63		
	3501 TL-4000 TL	151	4,38	,58		
	4001 TL ve üzeri	92	4,30	,78		
Dijital Sağlık ve Yasam	2500 TL ve altı	5	2,93	1,36	,53	,70
	2501 TL-3000 TL	44	3,11	,63		
	3001 TL-3500 TL	174	3,23	,67		
	3501 TL-4000 TL	151	3,23	,77		

	4001 TL ve üzeri	92	3,26	,71		
	2500 TL ve altı	5	3,93	,86		
	2501 TL-3000 TL	44	3,74	,75		
Dijital Ticaret	3001 TL-3500 TL	174	3,69	,73		
	3501 TL-4000 TL	151	3,65	,65	2,56	,03
	4001 TL ve üzeri	92	3,93	,71		
	Toplam	466	3,7382	,71451		

P<0,05

“DVÖ” ölçeği için “gelir durumu” değişkeni açısından farklılık olup olmadığını öğrenmek için yapılan anova testi sonucunda, alt boyutlar arasında gelir durumu değişkeni açısından herhangi bir farklılığa rastlanmamıştır. Gelir durumu ortalamasının altında olan ailelerin “Dijital Hukuk”, “Dijital Etik” ve “Dijital Kural ve Sorumluluk” alt boyutları bakımından diğer faktörlere göre yüksek düzeyde puan ortalamalarına sahip oldukları görülmektedir (Tablo 16).

Tablo 17’de “YBÖE” ölçeği için “gelir durumu” değişkeni açısından farklılık olup olmadığını öğrenmek için yapılan anova testi sonucunda “Sebat” ve “Merak Yoksunluğu” alt boyutlarında anlamlı farklılık görülürken diğer faktörlerde herhangi bir farklılığa rastlanmamıştır. “Sebat” alt boyutunda anlamlı farklılığın kaynağına bakıldığında 4001 TL ve üzeri geliri olanların ölçekten aldıkları puan ortalaması 2051 TL – 3000 TL arası gelire sahip olanlar arasında olanlardan yüksek olduğu görülmüştür.

“Merak yoksunluğu” alt boyutunda anlamlı farklılık kaynağına bakıldığında 4001 TL üzeri geliri olanların ölçekten aldıkları puan ortalaması 3501 TL – 4000 TL arası gelire sahip olanlar arasında olanlardan yüksek olduğu görülmüştür.

Tablo 17. Araştırma Grubunun YBÖE Ölçeğine İlişkin Gelir Durumu Değişkenine Göre Farklılık Olup Olmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları

YBÖE	Gelir Durumu	N	\bar{x}	Ss	f	p	Tukey
Motivasyon	2500 TL ve altı	5	4,30	1,13	1,34	,25	--
	2501 TL-3000 TL	44	4,59	,52			
	3001 TL-3500 TL	174	4,38	,59			
	3501 TL-4000 TL	151	4,37	,66			
	4001 TL ve üzeri	92	4,33	,69			
Sebat	2500 TL ve altı	5	4,4667	,84492	2,553	,038*	2-5
	2501 TL-3000 TL	44	4,3598	,66077			
	3001 TL-3500 TL	174	4,0642	,70928			
	3501 TL-4000 TL	151	4,0221	,73803			
	4001 TL ve üzeri	92	4,9946	,75247			
Öğrenme Düzenleme Yoksunluğu	2500 TL ve altı	5	3,11	2,02	2,20	,06	--
	2501 TL-3000 TL	44	1,80	,93			
	3001 TL-3500 TL	174	2,07	1,19			
	3501 TL-4000 TL	151	2,12	1,19			
	4001 TL ve üzeri	92	2,29	1,26			
Merak Yoksunluğu	2500 TL ve altı	5	2,5750	,87321	2,945	,020**	2-5
	2501 TL-3000 TL	44	1,9460	,86072			
	3001 TL-3500 TL	174	2,2866	1,15850			
	3501 TL-4000 TL	151	2,4652	1,16567			
	4001 TL ve üzeri	92	2,5951	1,19312			
	Total	466	2,3763	1,15078			

P<0,05

Tablo 18. Araştırma Grubunun DVÖ'ne İlişkin İnternet Kullanımı Değişkenine Göre Farklılık Olup Olmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları

DVÖ	İnternet Kullanımı	N	\bar{x}	Ss	f	p	Tukey
Dijital İletişim	1 saat altı	13	3,2500	,83541	7,016	,000**	1-4 2-3 2-4 2-5
	1-2 saat	109	3,3784	,65051			
	3-4 saat	198	3,6174	,63907			
	5-6 saat	94	3,8271	,60467			
	7 saat ve üzeri	52	3,6971	,81850			
Dijital Erişim	1 saat altı	13	3,3333	,76980	4,982	,001**	1-3 1-4 2-4
	1-2 saat	109	3,6575	,62929			
	3-4 saat	198	3,8569	,64627			
	5-6 saat	94	3,9858	,65567			
	7 saat ve üzeri	52	3,8141	,78774			
Dijital Okuryazarlık	1 saat altı	13	3,23	,73	1,64	,16	
	1-2 saat	109	3,57	,56			
	3-4 saat	198	3,67	,67			
	5-6 saat	94	3,65	,62			
	7 saat ve üzeri	52	3,61	,76			
Dijital Güvenlik	1 saat altı	13	2,69	,77	,63	,63	
	1-2 saat	109	2,85	,53			
	3-4 saat	198	2,87	,58			
	5-6 saat	94	2,87	,59			
	7 saat ve üzeri	52	2,96	,59			
Dijital Etik	1 saat altı	13	4,30	,68	,54	,70	
	1-2 saat	109	4,35	,63			
	3-4 saat	198	4,24	,57			
	5-6 saat	94	4,30	,59			
	7 saat ve üzeri	52	4,29	,69			
Dijital Kural ve Sorumluluk	1 saat altı	13	3,82	,65	,86	,48	
	1-2 saat	109	4,02	,51			
	3-4 saat	198	3,96	,58			
	5-6 saat	94	4,03	,55			
	7 saat ve üzeri	52	3,88	,77			
Dijital Hukuk	1 saat altı	13	4,53	,81	,52	,72	
	1-2 saat	109	4,41	,61			
	3-4 saat	198	4,37	,61			
	5-6 saat	94	4,37	,58			
	7 saat ve üzeri	52	4,28	,87			
Dijital Sağlık ve Yasam	1 saat altı	13	3,4615	,85568	3,479	,008**	2-4
	1-2 saat	109	3,3425	,71931			
	3-4 saat	198	3,2694	,70319			
	5-6 saat	94	3,0284	,71117			
	7 saat ve üzeri	52	3,0962	,72411			
Dijital Ticaret	1 saat altı	13	3,4359	,83205	3,516	,008**	2-3 2-4
	1-2 saat	109	3,5474	,65030			
	3-4 saat	198	3,8064	,67849			
	5-6 saat	94	3,8333	,69604			
	7 saat ve üzeri	52	3,7821	,89268			
Toplam		466	3,7382	,71451			

P<0,05

“DVÖ” ölçeği için internet kullanımı değişkeni açısından farklılık olup olmadığını öğrenmek için yapılan anova testi sonucunda, “*Dijital İletişim*” “*Dijital Erişim*” “*Dijital Sağlık ve Yaşam*” ve “*Dijital Ticaret*” alt boyutları bakımından katılımcıların internet kullanım süreleri arasında yüksek düzeyde anlamlı bir farklılık olduğu saptanmıştır. Diğer alt boyutlarla internet kullanım süreleri arasında herhangi bir ilişkiye rastlanmamıştır (Tablo 18).

“YBÖE” ölçeği için internet kullanımı değişkeni açısından farklılık olup olmadığını öğrenmek için yapılan anova testi sonucunda, “*Motivasyon*” alt boyutu bakımından katılımcıların internet kullanım süreleri arasında yüksek düzeyde anlamlı bir farklılık olduğu saptanmıştır. “*Sebat*” alt boyutu ile internet kullanım süreleri değişkeni açısından incelendiğinde yine yüksek derecede anlamlı bir farklılık olduğu görölmüştür. “*Öğrenme Düzenleme Yoksunluğu*” alt boyutunda da anlamlı farklılık olduğu görölmüştür. Son olarak “*Merak Yoksunluğu*” alt boyutu ile internet kullanım süreleri arasında yüksek derecede anlamlı bir ilişkiye rastlanmaktadır (Tablo 19).

Tablo 19. Araştırma Grubunun YBÖE Ölçeğine İlişkin İnternet Kullanımı Değişkenine Göre Farklılık Olup Olmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları

YBÖE	İnternet Kullanımı	N	\bar{x}	Ss	f	p	Tukey
Motivasyon	1 saat altı	13	5,0000	1,26014			
	1-2 saat	109	5,4312	,55380			
	3-4 saat	198	5,4630	,55826		,007	3-5
	5-6 saat	94	5,3741	,53082			
	7 saat ve üzeri	52	5,1731	,92823			
	Total	466	5,3923	,63822	3,566		
Sebat	1 saat altı	13	4,5897	1,20688			
	1-2 saat	109	5,1804	,57830			
	3-4 saat	198	5,1229	,73587	3,763	,005	1-2
	5-6 saat	94	5,0177	,65740			2-5
	7 saat ve üzeri	52	4,8429	,87411			
	Total	466	5,0690	,72919			
Öğrenme Düzenleme Yoksunluğu	1 saat altı	13	1,6264	,79441			
	1-2 saat	109	1,9227	1,12746			
	3-4 saat	198	2,1162	1,13959			1-5
	5-6 saat	94	2,2432	1,29054			2-5
	7 saat ve üzeri	52	2,4588	1,40807	2,599	,036	
	Total	466	2,1211	1,20171			
Merak Yoksunluğu	1 saat altı	13	2,2019	,91932			
	1-2 saat	109	2,0333	,98640			
	3-4 saat	198	2,4078	1,10964	5,110	,000	2-3
	5-6 saat	94	2,4668	1,23977			2-5
	7 saat ve üzeri	52	2,8558	1,32041			
	Total	466	2,3763	1,15078			

P<0,05

Tablo 20’de “DVÖ” ile “YBÖE” ölçekleri arasındaki ilişkiye pearson korelasyon analizi ile bakılmış, “*Dijital Sağlık ve Yaşam*” alt boyutu dışındaki “DVÖ” alt boyutları “YBÖE” nin “*Motivasyon*” ve “*Sebat*” alt boyutlarıyla yüksek düzeyde anlamlı bir ilişkiye sahip olduğu saptanmış bu anlamlı ilişki ise pozitif yönlü olarak belirtilmiştir. “*Dijital Etik*”, “*Dijital Kurallar ve Sorumluluklar*”, “*Dijital Hukuk*” ve “*Dijital Sağlık ve Yaşam*” alt boyutları ise “*Öğrenme Düzenleme Yoksunluğu*” ve “*Merak Yoksunluğu*” alt boyutlarıyla pozitif yönde yüksek derecede anlamlı bir ilişkiye sahiptir.

Tablo 20. Dijital Vatandaşlık Ölçeği ile Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimi Ölçeği Arasındaki İlişkiye Yönelik Korelasyon Analizi Sonuçları

DVÖ		Motivasyon	Sebat	Öğrenme Düzenleme Yoksunluğu	Merak Yoksunluğu
Dijital İletişim 1	r	,322**	,190**	-,072	-,041
	p	,000	,000	,122	,380
Dijital Erişim 2	r	,415**	,316**	-,098*	-,079
	p	,000	,000	,034	,089
Dijital Okur Yazarlık 3	r	,445**	,397**	-,081	-,073
	p	,000	,000	,082	,118
Dijital Güvenlik 4	r	,178**	,171**	,048	,023
	p	,000	,000	,298	,627
Dijital Etik 5	r	,330**	,214**	-,328**	-,295**
	p	,000	,000	,000	,000
Dijital Kurallar ve Sorumluluklar 6	r	,470**	,424**	-,150**	-,181**
	p	,000	,000	,001	,000
Dijital Hukuk 7	r	,371**	,289**	-,140**	-,129**
	p	,000	,000	,002	,005
Dijital Sağlık ve Yaşam 8	r	,015	,009	-,267**	-,252**
	p	,750	,851	,000	,000
Dijital Ticaret 9	r	,280**	,172**	-,057	-,059
	p	,000	,000	,222	,206
	N	466	466	466	466

**= 0.01, * = 0.05

Bağımsız değişkenin bağımlı değişkeni yordayıp yordamadığını test etmek için aşağıda regresyon analizleri yapılmıştır. Yapılan analiz kontrollerinde 9 katılımcı puanları uç değer olarak saptanmış ve çoklu doğrusal regresyon hesaplamasının sonuçlarının doğruluğu için bu aşamada 9 katılımcı ölçekten çıkarılmıştır.

Tablo 21. Gençlik Liderlerinin Dijital Vatandaşlık Düzeylerinin Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimi Üzerine Etkisi

Yordanan Değişken		B	Ss	Lower	Upper	t	p
YBÖE Ölçeği	R²=0,149 F=14,394						
	Costant	4,95	,30	4,36	5,54	16,52	,00
	Dijital İletişim	-,03	,049	-,13	,06	-,68	,49
	Dijital Erişim	-,01	,06	-,14	,11	-,22	,81
	Dijital Okur Yazarlık	,09	,06	-,03	,22	1,44	,14
	Dijital Güvenlik	,08	,04	-,01	,17	1,74	,08
	Dijital Etik	-,276	,053	-,379	-,172	-5,239	,000
	Dijital Kurallar ve Sorumluluklar	,02	,06	-,10	,15	,37	,71
	Dijital Hukuk	-,00	,05	-,11	,09	-,17	,86
	Dijital Sağlık ve Yaşam	-,164	,037	-,237	-,090	-4,384	,000
Dijital Ticaret	-,02	,04	-,11	,05	-,67	,50	

“YBÖE” düzeyini “*Dijital Etik*” alt boyutu anlamlı düzeyde arttırmaktayken (B=0,27, t=-5.23, p=0,00), “*Dijital Sağlık ve Yaşam*” alt boyutu da “YBÖE” ölçeği üzerinde anlamlı düzeyde artış sağlamaktadır. Bu sonuçlara göre; “YBÖE” ölçek verileri dijital vatandaşlık önemini açıklamada küçük bir etkiye sahiptir (R=0,149). Başka bir ifade ile dijital vatandaşlık düzeyi yaşam boyu öğrenme eğilimi üzerinde %14,9 oranında etkiye sahip olduğu söylenebilir (Tablo 21).

4. BÖLÜM

TARTIŞMA VE SONUÇ

Araştırmaya katılan gençlik liderlerini tanımlayıcı cinsiyet, yaş, eğitim durumu, okuduğu bölüm, medeni durumu, hizmet yılı, aylık geliri ve internet kullanım süreleri gibi demografik bilgiler ve uygulanan ölçekler alt boyutlarının ilişkisini aynı zamanda araştırmada kullanılan ölçeklerin arasındaki etki düzeylerini gösteren istatistiksel bulgular, tartışma, sonuç ve öneriler olarak bu bölümde verilmiştir.

Tablo 3'teki katılımcıların demografik değişkenlere göre sıklık ve yüzdelik dağılımları yer almaktadır. Çalışmada yer alan toplam 466 katılımcının yaş ortalaması 31,42 iken katılımcıların 265'i erkek ve 201'i ise kadınlardan oluşmaktadır. Katılımcıların büyük bir çoğunluğunun (%50,3) 31-35 yaş aralığında yer aldığı görülmektedir. 82 kişinin (%17,5) lisansüstü eğitime sahip olduğu, çoğunluğun ise lisans ve ön lisans mezunu olduğu (%82,5) görülmektedir. Katılımcıların %81,6'sını spor bilimleri fakülteleri bünyesindeki bölümlerin haricinde kalan diğer fakülte ve yüksekokullardan mezun olan bireyler oluşturmuştur. Katılımcıların evli ve bekar dağılımlarının birbirine yakın olduğu (%56,0 ile %44,0) gözlenmiştir. Katılımcıların büyük çoğunluğunun 5-10 yıl %51,4 çalışma süresine sahip olduğu ve ortalama çalışma sürelerinin 5 yıl olduğu saptanırken, aynı zamanda 120 kişinin çalışma hayatındaki 1. yılı olduğu, aylık gelirlerinin ortalama 3001 TL ile 4000 TL arasında yoğunlaştığı belirlenmiştir. Ayrıca internet kullanım sürelerine bakıldığında katılımcıların çoğunluğunun (306 kişi) 1-4 saat arası internet kullanım sürelerinde olduğu saptanmıştır.

Tablo 4'teki cinsiyet ana etkeni açısından "DVÖ" nün "*Dijital Kural ve Sorumluluk*" (p=0.036), "*Dijital Hukuk*" (p=0.010), "*Dijital Sağlık ve Yaşam*" (p=0.042) ve "*Dijital Ticaret*" (p=0.001) alt boyut puanlarının istatistiksel olarak anlamlı farklılaştığı görülmüştür. Katılımcıların alt boyutlara göre ortalama puanlarına bakıldığında anlamlılık düzeylerinde "*Dijital Kural ve Sorumluluk*" alt boyutunda kadınların puan ortalamaları erkeklerinkinden yüksek olarak karşımıza çıkmaktadır (kadın:4.04, erkek: 3.93). "*Dijital Hukuk*" alt boyutunda ise kadınların puan ortalamaları yine erkeklerinkinden yüksek olarak çıkmaktadır (kadın:4.44, erkek: 3.31). *Dijital Sağlık ve Yaşam*" alt boyutunda kadınların puan ortalamaları erkeklerinkinden yüksek olarak

karşımıza çıkmakta iken (kadın:3.30, erkek: 3.16). Kadınların dijital platformlarda spor yapma eğilimlerinin yüksek olduğu düşünülürse bu alt boyutta kadınların puanlarının erkeklerden yüksek çıkması olasıdır denilebilir. Son olarak “*Dijital Ticaret*” alt boyutunda kadınların puan ortalamaları erkeklerinkinden yüksek olarak karşımıza çıkmaktadır (kadın:3.86, erkek: 3.64). Bu durumun, erkeklerin çalışma hayatında daha aktif görev alması, kadınların ise daha pasif kalması sonucu ortaya çıktığı söylenebilir.

Metin (2021) Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının dijital vatandaşlık yeterliklerinin belirlenmesi isimli yapmış olduğu çalışmada DVÖ'nin cinsiyet açısından dijital vatandaşlık düzeylerini etkilemediği sonucuna varmıştır.

Kabataş (2019) yapmış olduğu çalışmasında öğretmen adaylarının dijital vatandaşlık ölçeğinden aldıkları toplam puanların cinsiyet bakımından dağılımında anlamlı farklılık olduğu sonucuna ulaşmıştır ve kadın – erkek fark etmeksizin dijital vatandaşlık algıları arasında anlamlı farklılık olmadığı sonucuna ulaşmıştır. Bu sonuç yapmış olduğumuz çalışmayla paralel yönde benzerlik gösterdiğini söyleyebiliriz.

Tablo 5'te araştırma grubunun “*Cinsiyet*” değişkenine göre YBÖE açısından farklılık olup olmadığını belirlemek üzere yapılan indepentent simple t-test sonucunda, katılımcıların “*Motivasyon*” ve “*Sebat*” alt boyutlarına ilişkin cinsiyet değişkeni puanlarına bakıldığında ölçek alt boyut puan ortalamalarıyla cinsiyet değişkeni arasında herhangi bir farklılık olmadığı gözlenmiştir. “*Öğrenme Düzenleme Yoksunluğu*” ve “*Merak Yoksunluğu*” alt boyutları ile cinsiyet arasında anlamlı farklılık olduğu gözlenmiştir. “*Öğrenme Düzenleme Yoksunluğu*” alt boyutundan alınan ortalama puanlara bakıldığında erkeklerin puanları kadınlarınkinden yüksek çıkmaktayken (erkek: 2.24, kadın: 1.96), “*Merak Yoksunluğu*” alt boyut ortalama puanlarında da yine erkeklerin ölçek alt boyutundan aldıkları puan kadınlarınkinden yüksek çıkmaktadır (erkek:2.53, kadın: 2.16).

Settaş (2022) çalışmasında öğretmenlerin YBÖE'lerine ilişkin algı düzeylerinin hiçbir alt boyutta anlamlı farklılık göstermediği sonucuna varmıştır.

Kabataş (2019) ise çalışmasında öğretmen adaylarının cinsiyet değişkeni bakımından YBÖ tutumları göz önünde alındığında anlamlı farklılık bulunduğu, kadın öğretmen adaylarının lehine bir yükselişin olduğu sonucuna varmıştır. Bizim yapmış olduğumuz çalışmayla benzer yönde olan bu sonucun iki çalışmanın da benzer yaş aralığına

uygulanmış olabileceğinden kaynaklandığı düşünülebilir. Ayrıca farklı meslek dallarına yönelik yapılmış olması da farklılıkların ortaya çıkmasını sağlayacağı düşünülebilir.

Lala (2021) yapmış olduğu çalışmada öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme eğilimlerinin cinsiyet değişkeni bakımından ölçek ile alakalı tüm boyutlarda anlamlı bir fark bulunmadığını ve kadın – erkek öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme eğilimlerinin birbiriyle yakın olduğu sonucuna varmıştır.

Tablo 6’da DVÖ açısından araştırma grubunun yaş değişkenine göre farklılık olup olmadığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü Varyans Analizi (ANOVA) sonuçlarına göre ölçek ve alt boyutlarında anlamlı farklılık olmadığı tespit edilmiştir ($p>0.05$). Ayrıca her yaş gurubundan katılımcıların “*dijital okuryazarlık*” alt boyutu puanlarının oldukça düşük olduğu da tespit edilmiştir. Bu durumun ülkemizdeki fiziksel okuma oranının düşük olması ve bunun akabinde dijital platformda da düşük olmasıyla bağlantılı olduğu söylenebilir.

Tablo 7’ de, YBÖE açısından araştırma grubunun yaş değişkenine göre farklılık olup olmadığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü Varyans Analizi (ANOVA) sonuçlarına göre “*Sebat*” alt boyutunda anlamlı farklılık olduğu saptanmış ($p=0,03$), anlamlı farklılığın ise 36 + yaş ile 20-30 yaş ve 31-35 yaş arasında olduğu görülmüştür. Diğer alt boyutlarda anlamlı farklılık olmadığı tespit edilmiştir ($p>0.05$). Ayrıca “*Öğrenme Düzenleme Yoksulluğu*” ve “*Merak Yoksunluğu*” alt boyut puanları oldukça düşük çıkmıştır.

Settaş (2022) yapmış olduğu çalışmada Öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme eğilimlerinin yaş değişkenine ilişkin istatistik sonuçlarında herhangi bir anlamlılık bulunmadığı sonucuna varmıştır. Bizim yapmış olduğumuz çalışmada ise sadece “*Sebat*” alt boyutunda anlamlı farklılık olduğu görülmüştür. Bu durumun bizim yapmış olduğumuz çalışmanın 20 - 30, 31 - 35 ve 36 yaş üzeri aralığına uygulanmış olması, diğer çalışmanın ise 21 – 30, 31 – 40, 41 – 50 ve 50 yaş üzerine uygulanmış olmasından kaynaklı olduğu düşünülmektedir.

Akçay (2021) çalışmasında öğretmenlerin Yaşam boyu öğrenme yeterlik düzeyleri ve yaşam boyu öğrenme eğilim düzeyleri ve yaş değişkeni bakımından herhangi bir anlamlı farklılık göstermediği sonucuna ulaşmıştır.

Tablo 8’de DVÖ açısından araştırma grubunun eğitim durumu değişkenine göre farklılık olup olmadığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü Varyans Analizi (ANOVA) sonuçlarına göre ölçek ve alt boyutlarında anlamlı farklılık olmadığı tespit edilmiştir ($p>0.05$). Ayrıca DVÖ alt boyutlarına bakıldığı zaman katılımcıların öğrenim düzeylerinin yoğunluklu olarak lisans seviyesinde yer aldığı görülmektedir.

Tablo 9’da YBÖE açısından araştırma grubunun eğitim durumu değişkenine göre farklılık olup olmadığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü Varyans Analizi (ANOVA) sonuçlarına göre ölçek ve alt boyutlarında anlamlı farklılık olmadığı tespit edilmiştir ($p>0.05$).

Tablo 10’da DVÖ açısından araştırma grubunun bölüm değişkeni puanlarına ait bağımlı gruplar için T-Testi sonuçlarını incelediğimizde, katılımcıların “DVÖ” açısından ölçek alt boyut puan ortalamalarıyla bölüm değişkeni arasında herhangi bir farklılık olmadığının gözlemlendiği söylenebilir.

Tablo 11’de araştırma grubunun bölüm değişkeni açısından farklılık olup olmadığını belirlemek amacıyla independent simple t-testi uygulanmıştır. “YBÖE” ölçeği analiz verilerine göre, “bölüm” değişkeninin “YBÖE” alt boyutları üzerindeki temel etkisinin anlamlı olup olmadığı durumu ele alınmıştır. Bu bağlamda “Merak Yoksunluğu” alt boyutunda anlamlı bir farklılık gözlenirken ($p=0,04$) diğer alt boyutlarda ise herhangi bir anlamlı farklılık bulunmamıştır. Spor Bilimleri mezunları merak yoksunluğu puanları diğer fakülte mezunlarına göre yüksek çıkmıştır. (spor bilimleri 2,60, diğer 2,32). Bu durumun Spor Bilimleri alanında lisans eğitimi alıp mezun olan Gençlik liderlerinin yaşam boyu öğrenme açısından kendini sürekli geliştirme, yenileme ve okuduğu bölümün gerektirdiği güncel ve doğru bilgiye ulaşma çabası içerisinde olmasından dolayı merak yoksunluğu düzeyinin yüksek çıktığı düşünülebilir.

Soruklu (2022) öğretmen adaylarının 21. yüzyıl beceri düzeyleri bölüm değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir? sorusuna, yapmış olduğu çalışmada 21. yüzyıl becerileri ölçeğinin kariyer bilinci, girişimcilik ve inovasyon, sosyal sorumluluk ve liderlik alt boyutlarında anlamlılık olduğu ve bu alt boyutların bölüm değişkeni bakımından anlamlı farklılık içerisinde olduğu sonucuna varmıştır. Yine çalışmada diğer alt boyutlardan alınmış olan puanların bölüm değişkeni bakımından anlamlı farklılık olmadığı sonucunu da elde etmiştir.

İlgin (2020) araştırmasında Eğitim fakültesi öğrencilerinin YBÖE düzeylerinin boyut ve alt boyutlarının bölüm değişkeni açısından sonuçlarında, öğretmen adaylarının YBÖ toplam puanlarının öğrenim görmekte oldukları bölüm değişkeni bakımından anlamlı fark olmadığı görülmüştür.

Tablo 12’de Dijital vatandaşlık ölçeğine ilişkin araştırma grubunun “Medeni Durum” değişkenine göre anlamlı farklılık olup olmadığını belirlemek üzere yapılan Independent T-Testi sonucunda sadece “Dijital Güvenlik” alt boyutunda anlamlı bir ilişki olduğu gözlenmiştir. Aynı zamanda faktör puanları incelendiğinde, ortalama değerlerde, bekar olan katılımcı puanlarının evli olan katılımcı puanlarından daha yüksek çıktığı görülmüştür. Bu durum kişisel verilerin korunması kapsamında ve bireyin güven algısını sanal platformda da tam anlamıyla hissetmesini sağlaması açısından önem arz ettiği düşünülebilir. Ayrıca Dijital vatandaşlık kavramının çerçevesini belirleyen unsurlardan biri olan “dijital güvenlik” kavramının özellikle bekar olan bireylerde daha çok ön plana çıkmasının “medeni durum” değişkeni bakımından baskın olan tarafın bekar bireyler olması dikkat çekici bir sonuç olarak düşünülmektedir. Çalışmamızda ölçek diğer alt boyutlarıyla “medeni durum” değişkeni arasında herhangi bir farklılık gözlenmemiştir.

Türküresin (2019) yapmış olduğu çalışmada “medeni durum” değişkeninde bekar olan öğretmenlerin DVÖ’den almış oldukları puanların ortalaması evli olan erkek öğretmenlere göre daha yüksek çıkmıştır. Ayrıca çalışmada öğretmenlerin DVÖ’den elde edilen puanların cinsiyet ve medeni durum değişkeni açısından anlamlı bir farklılık görülmediği sonucuna ulaşmıştır. Bu sonuçların bizim çalışmamızda da benzer şekilde gözlemlendiği görülmektedir. Yapmış olduğumuz çalışmada katılımcı grubun gençlik liderleri olması ve diğer yapılmış olan bazı çalışmalarda katılımcı grubun öğretmenlerden oluşması çalışmamızın niteliğini göstermesi bakımından etkili olduğu düşünülmektedir.

Yeşildal (2018)’de Yetişkin bireylerde dijital okuryazarlık ve sağlık okuryazarlığı isimli araştırmasında bekar olan katılımcıların almış oldukları puanların, evli olan katılımcılara göre daha yüksek çıktığı sonucuna ulaşmıştır.

Tablo 13’de “medeni durum” değişkeni açısından YBÖE’nin “sebat” alt boyutu ve “medeni durum” değişkeni arasında anlamlı farklılık gözlenmiştir. Ayrıca uygulanan ölçekten alınan faktör puanlarının ortalamaları evli olan katılımcı puanlarının, bekar olan

katılımcı puanlarından daha yüksek çıktığı görülmüştür. Diğer alt boyutlara bakıldığında ise medeni durum etkeni bakımından anlamlı farklılık görülmemiştir.

Özdemir (2022) yapmış olduğu çalışmasında “medeni durum” değişkeni bakımından farklılık olup olmadığını belirlemek amacıyla örneklem grubu için uyguladığı T- Testi sonucunda herhangi farklılaşma olmadığı sonucuna ulaşmıştır. Bizim çalışmamızda sadece “sebat” alt boyutunda anlamlı farklılık çıkması ve diğer alt boyutlarda herhangi bir anlamlı farklılık çıkmaması iki çalışma arasındaki T- Testi sonuçlarının evli – bekar ayrımında önemli bir unsur olduğu düşünülebilir.

Yüksel (2020) yapmış olduğu çalışmasında araştırmasına katılan öğretmenlerde “medeni durum” bakımından YBÖE anlamlı farklılık olmadığı sonucuna ulaşmıştır. Ayrıca bekar olan katılımcıların ortalama puanları evli olanlardan daha yüksek çıkmıştır. Çalışmamızla paralellik göstermeyen bu çalışmanın sonucunun, 21 - 30, 31 - 40, 41 - 50 ve 51 yaş üzerine uygulanmış olmasından kaynaklanabileceği düşünülebilir.

Tablo 14’teki araştırma grubunun “Hizmet yılı” değişkenine göre “DVÖ” açısından yapılan tek yönlü varyans analizi (Anova) sonuçlarına göre herhangi bir anlamlı farklılık gözlenmemiştir. Hizmet yılı bakımından 11 yıl ve üzeri olan gençlik liderlerinin dijital vatandaşlık düzeylerinin, 11 yıldan az hizmet süresine sahip olan gençlik liderlerinden daha fazla olduğu gözlenmiştir.

Tablo 15’te araştırma grubunun “Hizmet yılı” değişkenine göre “YBÖE” açısından yapılan tek yönlü varyans analizi (Anova) sonuçlarına göre herhangi bir anlamlı farklılık gözlenmemiştir.

Tablo 16’da araştırma grubunun “Gelir durumu” değişkenine göre “DVÖ” açısından yapılan tek yönlü varyans analizi (Anova) sonuçlarına göre herhangi bir anlamlı farklılık gözlenmemiştir. Özellikle gelir durumuna bakıldığında, ortalamanın altında kalan ailelerin “Dijital Hukuk”, “Dijital Etik” ile “Dijital Kural ve Sorumluluk” alt boyutları açısından diğer faktörlere oranla yüksek düzeyde puan ortalamalarına sahip olduğu gözlenmiştir.

Tablo 17’de araştırma grubunun “Gelir durumu” değişkenine göre “YBÖE” açısından farklılık olup olmadığını incelemek amacıyla uygulanan anova testi sonucunda sadece “Sebat” ve “Merak yoksunluğu” alt boyutlarında anlamlı farklılık görülmüştür. Diğer faktörlerde ise herhangi bir farklılık görülmemiştir. “Sebat” alt boyutundaki anlamlı

farklılığa bakıldığında 4001 TL ve üzeri gelire sahip olan bireylerin, ölçekten aldıkları puan ortalaması 2501 TL – 3000 TL arası gelire sahip olan bireylerden yüksek olduğu gözlenmiştir. “Merak yoksunluğu” alt boyutundaki anlamlı farklılığa bakıldığında ise 4001 TL ve üzeri gelire sahip olan bireylerin, ölçekten aldıkları puan ortalaması 3501 TL ve 4001 TL gelire sahip bireyler arasında olanlardan yüksek olduğu gözlenmiştir.

Erdoğan (2020) yapmış olduğu çalışmada, Türkçe öğretmen adaylarının YBÖE alt boyutları içerisinde sebat becerisine yönelik algı düzeylerinin orta düzeyden de yukarıda olduğu sonucunu elde etmiştir. Yine aynı çalışmada merak yoksunluğu alt boyutu düşük çıkmıştır, yani öğrenmeye ilişkin merak seviyelerinin yüksek olduğu sonucunu elde etmiştir. Bizim yapmış olduğumuz çalışmada “sebat” ve “merak yoksunluğu” alt boyutunda anlamlı farklılık çıkması, çalışmamıza katılan gençlik liderlerinin gelir seviyesi yükseldikçe sebat ve merak yoksunluğunda anlamlı farklılığın olumlu yönde değişeceği düşünülebilir. Bu bakımdan özellikle yeni bilgi öğrenme, yeni beceriler kazanma şeklinde bireysel gelişimlerine katkı sunma noktasında gençlik liderlerinin kendi yaşam kalitesini artırmaya yönelik unsurların göz önünde tutulmasıyla ilgili olduğu düşünülebilir.

Aydın (2020) çalışmada örneklem grubunu oluşturan sınıf öğretmenlerinin YBÖE'nin aylık toplam gelirleri bakımından sadece motivasyon ve öğrenmeyi düzenlemede yoksunluk boyutlarında anlamlı farklılık sonucunu elde etmiştir. Diğer alt boyutlar da ise herhangi bir anlamlı farklılık gözlenmediği sonucuna varmıştır. Çalışmamızla ayrılan nokta “sebat” ve “merak yoksunluğu” alt boyutlarında anlamlı farklılık çıkmış olmasıdır. Gelir durumu bireyin merak düzeyini artırma ve azaltma noktasında etkiye sahip olduğunu söyleyebiliriz.

Tablo 18’de araştırma grubunun “İnternet Kullanım” değişkenine göre DVÖ açısından farklılık olup olmadığını öğrenmek amacıyla yapılan Anova testi sonucunda “Dijital Erişim”, “Dijital Sağlık ve Yaşam” ve “Dijital Ticaret” alt boyutlarında katılımcı grubun internet kullanım süreleri arasında yüksek düzeyde anlamlı bir farklılık olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Diğer alt boyutlarda ise herhangi bir ilişki durumu gözlenmediği söylenebilir. Çalışmamızla benzerlik gösteren Kaya (2020) yapmış olduğu çalışmada Ortaöğretim öğrencilerinin dijital vatandaşlık düzeylerinin internet kullanım yılına göre anlamlı bir farklılık gösterdiği sonucunu elde etmiştir.

Algan (2021) yapmış olduğu çalışmasında Dijital vatandaşlıkların internet kullanım sıklığı değişkenine göre istatistiksel olarak herhangi bir anlamlı farklılık görülmemiştir. Bizim çalışmamızda yüksek düzeyde anlamlı farklılık çıkmasının araştırmaya katılan katılımcı grubun internet kullanım bilgi seviyeleri, bilgisayar, akıllı telefon ve diğer mobil cihazlarda geçirilen zaman ile alakalı olduğu düşünülmektedir.

Tablo 19’da araştırma grubunun “İnternet Kullanım” değişkenine göre YBÖE açısından farklılık olup olmadığını öğrenmek amacıyla yapılan Anova testi sonucunda “Motivasyon” alt boyutu açısından katılımcı grubun internet kullanım süreleri arasında yüksek düzeyde anlamlı farklılık olduğu saptanmıştır. “Sebat” alt boyutu ile internet kullanım süreleri değişkeni açısından incelendiğinde yine yüksek düzeyde anlamlı farklılık olduğu saptanmıştır. “Öğrenme Düzenleme Yoksunluğu” alt boyutunda da anlamlı farklılık olduğu saptanmıştır. “Merak Yoksunluğu” alt boyutu ile internet kullanım süreleri arasında yüksek derecede anlamlı bir ilişki saptanmıştır.

Tablo 20’de “DVÖ” ile “YBÖE” ölçekleri arasındaki ilişkiye pearson korelasyon analizi ile bakılmış, “*Dijital Sağlık ve Yaşam*” alt boyutu dışındaki “DVÖ” alt boyutları “YBÖE” nin “*Motivasyon*” ve “*Sebat*” alt boyutlarıyla yüksek düzeyde anlamlı bir ilişkiye sahip olduğu saptanmış bu anlamlı ilişki ise pozitif yönlü olarak belirtilmiştir. “*Dijital Etik*”, “*Dijital Kurallar ve Sorumluluklar*”, “*Dijital Hukuk*” ve “*Dijital Sağlık ve Yaşam*” alt boyutları ise “*Öğrenme Düzenleme Yoksunluğu*” ve “*Merak Yoksunluğu*” alt boyutlarıyla pozitif yönde yüksek derecede anlamlı bir ilişkiye sahiptir. DVÖ ile YBÖE Ölçekleri arasında yapılan pearson korelasyon testi sonucunda iki ölçek toplam puanları arasında herhangi bir anlamlı farklılık görülmemiştir.

Sonuç olarak DVÖ’nin YBÖE ölçeğine etkisi olup olmadığını öğrenmek için çoklu regresyon analizi sonuçlarında, “YBÖE” düzeyini “*Dijital Etik*” alt boyutu ($B=0,27$, $t=-5.23$, $p=0,00$) ile “*Dijital Sağlık ve Yaşam*” alt boyutu da “YBÖE” ölçeği üzerinde anlamlı düzeyde artış sağlamaktadır. Bu sonuçlara göre; “YBÖE” ölçek puanları dijital vatandaşlık önemini açıklamada küçük bir etkiye sahiptir ($R=0,149$). Başka bir ifade ile dijital vatandaşlık düzeyi yaşam boyu öğrenme eğilimi üzerinde %14,9 oranında etkiye sahip olduğu söylenebilir. Gelmiş olduğumuz noktada teknolojinin hayatın her alanında öğrenmeye katkısı kaçınılmaz düzeyde olduğu net bir şekilde gözükmemektedir. Bu bağlamda; Katılımcıların dijital vatandaşlık düzeylerinin yaşam boyu öğrenme eğilimi

üzerinde düşük bir etkiye sahip olmasının, gelişen teknoloji dünyasında beklenmedik bir sonuç olduğunu söylemek yanlış olmayacaktır. Bu sonuç ile çalışmamızdaki hipotezlerimizden H_0 ve H_1 hipotezlerimiz “vardır” olarak doğrulanmıştır.

Yapmış olduğumuz çalışmamızda öneri olarak; Araştırmanın kapsamının genişletilmesi açısından, diğer meslek dallarında çalışan kişilere de uygulanabileceğini ve çalışma alanı, iş ve kurum bazlı kadın ayrı erkek ayrı kapsam daraltmasına gidilebileceği önerilebilir.

KAYNAKÇA

- Akçay, P. (2021). Yaşam Boyu Öğrenme Merkezi Öğretmenlerinin Yaşam Boyu Öğrenme Eğilim ve Yeterlikleri (İSMEK Örneği). Atatürk Üniversitesi Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Dergisi, 42, 246-266. Doi:10.33418/ataunikkefd.828696
- Aksoy, M. (2013). Kavram Olarak Hayat Boyu Öğrenme ve Hayat Boyu Öğrenmenin Avrupa Birliği Serüveni. Bilig, (64), 23-48.
- Aktaş, C. (2014). QR Kodlar ve İletişim Teknolojisinin Hibritleşmesi. İstanbul: Kalkedon Yayınevi.
- Aldemir, C. ve Avşar, M. N. (2020). Pandemi Döneminde Dijital Vatandaşlık Uygulamaları. Avrasya Sosyal ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi. 7(5), 148-169
- Algan, M. (2021). Öğretmenlerin Teknolojik Yeterlikleri İle Dijital Vatandaşlıkları Arasındaki İlişki. Eğitim Bilimleri Ana Bilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, Sabahattin Zaim Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, İstanbul.
- Argon, T. (2009). 21. Yüzyılda Eğitim Bilimlerinde Yeni Yönelimler. Kiroğlu, Kasım; Elma, Cevat (Editör) Eğitim Bilimine Giriş. Ankara: Pegem Akademi Yayınları.
- Aspin, D. N. ve Chapman, J. D. (2000). Lifelong learning: concepts and conceptions. International Journal of Lifelong Education. 19(1), 2-19.
- Avrupa Komisyonu (2007). Key Competences For Lifelong Learning European Referencemframework. Education and Culture: Lifelong Learning Programme.
- Aydın, A. (2015). Dijital vatandaşlık. Türk Kütüphaneciliği. 29(1), 142-146.
- Aydın, Ş. (2020). Öğretmenlerin Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimleri İle Kültürel Sermayeleri ve Aralarındaki İlişkinin İncelenmesi. Sınıf Eğitimi Ana Bilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adana.
- Aygün, M. (2019). Buz Hokeyi Sporcularında Duygusal Zeka ve Liderlik. Nobel Yayınevi. Ankara.
- Bülbül, T. ve Çuhadar, C. (2011). Evaluation of policies related with technology use Turkish Educational System. VI. Balkan Education and Science Conference, Skopje, Macedonia. 29, 423-428
- Coe (Council of Europe). (2017). Digital Citizenship Education. Erişim Tarihi: 7 Temmuz 2021 <https://rm.coe.int/digital-citizenship-education-working-conference-empowerin-g-digital-ci/1680745545>
- Coşkun, Y. D. ve Demirel, M. (2012). Üniversite Öğrencilerinin Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimleri. Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi. 42(42), 108-120.

- Coşkun, Y. D. ve Demirel, M. (2010). Lifelong Learning Tendency Scale: The Study of Validity and Reliability. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 5, 2343-2350.
- Çubukçu, A. ve Bayzan, Ş. (2013). Türkiye’de Dijital Vatandaşlık Algısı ve Bu Algıyı İnternetin Bilinçli, Güvenli ve Etkin Kullanımı ile Artırma Yöntemleri. *Middle Eastern & African Journal of Educational Research*. 5(1), 148-174.
- Digital Citizenship Fingal. (2017). Erişim Tarihi: 17 Eylül 2021 <https://sites.google.com/view/teachers-tech-corner/digital-citizenship>
- Digitalcitizenship.net (2021). Digital Citizenship, Using Technology Appropriately,
- Efil, İ. (1996). İşletmelerde Yönetim ve Organizasyon, Uludağ Üniversitesi Güçlendirme Vakfı Yayınları, Bursa
- Elçi, A. C., ve Sarı, M. (2016). Digital citizenship in the Information Technology and Software course: A scale development study *Bilişim Teknolojileri ve Yazılım Dersinde Dijital Vatandaşlık: Bir Ölçek Geliştirme Çalışması*. *Journal of Human Sciences*, 13(2), 3602-3613.
- Erden, M. (2007). Eğitim Bilimine Giriş. Arkadaş Yayınları. Ankara.
- Erdoğan, D. (2020). Türkçe Öğretmen Adaylarının 21. Yüzyıl Becerileri İle Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. Eğitim Programları ve Öğretim Ana Bilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Zonguldak
- Eren, E. (2001). Yönetim ve Organizasyon: Çağdaş ve Küresel Yaklaşımlar, Beta Basım Yayım, İstanbul.
- Farmer, L. (2010) 21. Century Standarts For İnformation Literacy. Leadership.
- Ghebreyesus, TA (2020). WHO Director-General’s opening remarks at the media briefing on COVID-19-11 March 2020. *World Health Organization*, 11.
- GMD. (Gençlik Merkezleri Dairesi). (2021). Erişim Tarihi 16 Temmuz 2021 <https://ghgm.gsb.gov.tr/Sayfalar/3277/3187/genclik-merkezleri-dairesi.aspx>
- GMY. (2003). Gençlik Merkezleri Yönetmeliği, Erişim Tarihi 10 Haziran 2021 <https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=4137&MevzuatTur=7&MevzuatTertip=5>
- Göktolga, O. ve Batar, H. (2017). Gençlerin toplumsal, kültürel ve siyasal hayata katılımı: Malatya Kent Konseyi Gençlik Meclisi örneği. *Gençlik Araştırmaları Dergisi*. 5(13), 39-58
- Görmez, E. (2016). Öğretmen Adaylarının Dijital Vatandaşlık ve Alt Boyutları Hakkındaki Görüşleri. *Journal of Turkish Studies*. 11(21), 125-144
- Greenhow, C. ve Robelia, B. (2009). Informal learning and identity formation in online social networks. *Learning, Media and Technology*. 34(2), 119-140.

- GSB (2021).Tarihçe. Erişim Tarihi: 1 Ocak 2021. <https://gsb.gov.tr/tarihce.html>
- GSB, Faaliyet Raporu (2020). Erişim Tarihi: 14 Temmuz 2021 <https://sgb.gsb.gov.tr/Public/Edit/images/SGB/012014/2020%20Faaliyet%20Raporu.pdf>
- GSB, Liderlik Yönergesi. (2020). Mevzuat. Erişim Tarihi : 22 Eylül 2021 https://gsb.gov.tr/dosyalar/mevzuatlar/04032015_LiderlikYonergesi.pdf
- GSB. (2021). Gençlik ve Spor Bakanlığı, Erişim Tarihi 30 Kasım 2021 <https://gsb.gov.tr/haber-detay.html/432>
- GSB. (2022). Teşkilat Şeması. Erişim Tarihi: 20 Ağustos 2021, <https://gsb.gov.tr/teskilat-semasi.html>
- Güneş, F. ve Deveci, T. (2020). Yetişkin Eğitimi ve Hayat Boyu Öğrenme. Ankara: Pegem Akademi.
- Güvenli Web. (2017). Erişim Tarihi: 12 Ekim 2021 <https://www.guvenliweb.org.tr/dokuman-detay/dijital-vatandaslik>
- Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü (2018). Hayat Boyu Öğrenme Kurumları Yönetmeliği. Milli Eğitim Bakanlığı Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü. Erişim Tarihi: 17 Haziran 2021 http://hbogm.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2015_04/20025555_hbostratejibelgesi_2014_2018.pdf <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2018/04/20180411-13.htm>
- İlgin, İ. (2020). Öğretmen Adaylarının Özyeterlilik İnançlarıyla Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimleri Arasındaki İlişki (Sakarya İli Örneği). Eğitim Bilimleri Ana Bilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, Sakarya Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Sakarya.
- İnce, U. (2017). Gençlik ve Spor Bakanlığına Bağlı Gençlik Kamplarında Görev Yapan Kamp Liderlerinin, Kamplardan Beklenti ve Memnuniyet Düzeylerinin İncelenmesi. Yüksek Lisans Tezi, Fırat Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü. Beden Eğitimi ve Spor Ana Bilim Dalı. Elazığ.
- İşman, A. ve Canan Güngören, Ö. (2014). Digital Citizenship. Turkish Online Journal of Educational Technology-TOJET, 13(1), 73-77.
- Kabataş, S. (2019). Öğretmen Adaylarının Dijital Vatandaşlık Algılarının Yaşam Boyu Öğrenme Tutumları ve E-Öğrenmeye Hazır Bulunuşluğu Açısından Değerlendirilmesi. Yaşam Boyu Öğrenme Ana Bilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, Bartın Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Bartın.
- Kahrıman, C. (2021). Turist Rehberlerinin Yaşam Boyu Öğrenme Eğilim ve Yeterlikleri (Master's Thesis, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü).
- Kalkınma Planları (2021). Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı. Erişim Tarihi: 6 Eylül 2021 <https://www.sbb.gov.tr/kalkinma-planlari>

- Kara, T. ve Atasoy, E. (2019). Sosyal Bilgiler Öğretim Programı ve Ders Kitaplarının (2018) Dijital Vatandaşlık Kavramı ve Alt Boyutları Bağlamında İncelenmesi. *Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*. 22(41), 133-154.
- Karaduman, H. (2011). 6. Sınıf Sosyal Bilgiler Dersinde Dijital Vatandaşlığa Dayalı Etkinliklerin Öğrencilerin Dijital Ortamdaki Tutumlarına Etkisi ve Öğrenme Öğretme Sürecine Yansımaları. Doktora tezi. Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Kaya, M. (2020). Ortaöğretim Öğrencilerinin Dijital Vatandaşlık ve Dijital Okuryazarlık Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. *Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Bilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, Mersin Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Mersin*.
- Kepenekçi, Y. K. (2008). *İnsan Hakları ve Vatandaşlık*. Ankara: Ekinoks Yayınevi
- Kocadağ, T. (2012). Öğretmen Adaylarının Dijital Vatandaşlık Düzeylerinin Belirlenmesi. *Yüksek Lisans Tezi, Karadeniz Teknik Üniversitesi, Trabzon*.
- Koç, N. E. ve Koç, E. (2021). Pandemi Dönemi'nde Türkiye'de Dijital Vatandaşlık Olgusu. *The Turkish Online Journal of Design Art and Communication*. 11(3), 1019-1035.
- Kuş, Z., Güneş, E., Başarmak, U., ve Yakar, H. (2017). Development of a Digital Citizenship Scale for Youth: A validity and reliability study. *Journal of Computer and Education Research*. 5(10), 298-316.
- Lala, Ö. (2021). Öğretmenlerin Mesleki Değerleri İle Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. *Eğitim Bilimleri Eğitimi Ana Bilim Dalı, Doktora Tezi, Dicle Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Diyarbakır*.
- MEB. (2009). Millî Eğitim Bakanlığı. *Türkiye Hayat Boyu Öğrenme Strateji Belgesi*.
- MEB. (2014). Millî Eğitim Bakanlığı *Türkiye Hayat Boyu Öğrenme Strateji Belgesi ve Eylem Planı. (2014-2018)*. Ankara.
- Metin, Ö. (2021). Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının Dijital Vatandaşlık Yeterliklerinin Belirlenmesi. *Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Ana Bilim Dalı, Doktora Tezi, Giresun Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Giresun*.
- Miller, T. (2002). Culturel citizenship. Isın, E. F. ve Turner, B. S. (Eds.), *Handbook of citizenship studies*, London: Sage. 1-340.
- Mossberger, K., Tolbert, C. J. ve McNeal R. (2007). *Digital citizenship: the Internet, society, and participation*. London: The MIT Press.
- Murathan, T. (2018). *Spor Bilimlerinde Bilgisayar Destekli Eğitim Algısı*. Nobel Yayınevi. Ankara.

- Murathan, T. ve Kaya, O. (2016). Evaluation of Sports Trainers Perceptions on Computer Aided Education Related to the Attitudes toward Learning. *Universal Journal of Educational Research*, 4(2), 416-421.
- Murathan, T. ve Özdemir, K. (2017). Investigation of the Attitudes of Physical Education Teacher Candidates Toward Teaching Profession and Sense of Competence in Terms of Some Variables. *Journal of Education and Learning*, 6(4), 229-238.
- Nuissl, E. ve Przybylska, E. (2016). Lifelong Learning History and the Present State of the Politically-Educational Concept. *Studia Paedagogica Ignatiana*. 19(4), 33-48.
- Oxley, C. (2010). Digital citizenship: Developing an Ethical and Responsible Online Culture. *International Association of School Librarianship*, Australia. Erişim Tarihi: 20 Eylül 2021, <http://files.eric.ed.gov/fulltext/ED518512.pdf>
- Özdemir, Ü. (2022). Ortaöğretim Kurumlarında Çalışan Öğretmenlerin Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimleri İle 21. Yüzyıl Becerilerine İlişkin Öz Yeterlik Algı Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi (Sakarya Örneği). *Eğitim Bilimleri Ana Bilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, Sakarya Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Sakarya*.
- Özüdoğru, G., Baltacı, Ö. ve Özçakır, B., (2020). Türkiye’de Hayat Boyu Öğrenme Konusunda Yapılan Tezlerin Bibliyografik Değerlendirilmesi. *Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi SBE Dergisi*, 11(2), 829-842.
- Parlar, F.M. (2014). Gençlik Liderlerinin Liderlik Davranışları, *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Spor Yöneticiliği Ana Bilim Dalı Yüksek Lisans Tezi. Bolu*.
- Recepoğlu, S. (2021). Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimleri İle Öz-Yönetimli Öğrenme Becerileri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*. 41(1), 551-569
- Ribble, M. (2008). Passport to digital citizenship: Journey toward appropriate technology use at school and at home. *Washington DC: The International Society for Technology in Education (ISTE)*. 36(4), 14-17
- Ribble, M. (2015). Digital citizenship in schools: Nine elements all students should know. *International Society for Technology in Education*.
- Ribble, M. ve Bailey, G. (2007). *Digital Citizenship in Schools*. Washington DC: ISTE. ISBN: 978-1-56484-232-9.
- Sakallı H. ve Ciftci, S. (2016). Sınıf Öğretmeni Adaylarının Dijital Vatandaşlık Düzeyleri İle Siber Zorbalık Eğilimleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. *Eğitim Teknolojisi Kuram ve Uygulama*, 6(2), 100-119.

- Sari, İ. ve Taşer, S. (2018). Türkiye’de Dijital Vatandaşlıkla İlgili Yapılan Yüksek Lisans ve Doktora Tezlerinin İncelenmesi. *Anemon Muş Alparslan Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*. 6(6), 1063-1069.
- Settaş, O. (2022). Öğretmenlerin Öğrenmeye Yönelik Epistemolojik İnançları ve Yaşamboyu Öğrenme Eğilimleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi (Akyazı Örneği). *Eğitim Bilimleri Ana Bilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, Sakarya Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Sakarya*.
- SHGM. (2021). Spor Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Erişim Tarihi: 21 Ağustos 2021. <https://shgm.gsb.gov.tr/Sayfalar/112/105/Tarihce>
- Soruklu, E. (2022). Öğretmen Adaylarının 21. Yüzyıl Becerileri İle Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimlerinin İncelenmesi. *Eğitim Bilimleri Ana Bilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, Ondokuz Mayıs Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Samsun*.
- Şimşek, E. ve Şimşek, A. (2013). New literacies for digital citizenship. *Contemporary Educational Technology*. 4(2), 126-137.
- Tabachnick. B. G, and Fidell. L. S. (2007). *Using multivariate statistics*. Allyn & Bacon / Pearson Education, Boston. 5, 481-498.
- Tan, S. C. (2010). School technology leadership: Lessons from empirical research. 896-906.
- Turhan, F. H. (2018). T.C. Gençlik ve Spor Bakanlığı'na Bağlı Gençlik Merkezlerinde Çalışan Gençlik Liderlerinin Yaşam Kalite Düzeylerinin İncelenmesi. *Beden Eğitimi ve Spor Ana Bilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, Fırat Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Elazığ*.
- Türkiye Cumhuriyeti Anayasası (1982), Mevzuat, 2017. Erişim tarihi 17 Ağustos 2021 <https://www.anayasa.gov.tr/tr/mevzuat/anayasa/>
- Türküresin, K. (2019). Ortaokul Öğretmenlerinin Dijital Vatandaşlık Davranışlarının İncelenmesi. *Türkçe ve Sosyal Bilimler Ana Bilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, Dumlupınar Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Kütahya*.
- Ulutaş, E. (2014). Türkiye’de Vatandaşlık ve Anayasal Süreç. *Akademik İncelemeler Dergisi*. 9(1), 73-102.
- World Health Organization. WHO Director-General’s Opening Remarks at the Media Briefing on COVID-19. Available online <https://www.who.int/dg/speeches/detail/who-director-general-s-openingremarks-at-themedia-briefing-on-covid-19-11-march-2020> (accessed on 23 September 2020).
- Yalçınkaya, B. ve Cibaroğlu, M. O. (2019). Dijital Vatandaşlık Algısının İncelenmesi: Ampirik Bir Değerlendirme. *Business & Management Studies: An International Journal*. 7(4), 1188-1208.

- Yeşildal, M. (2018). Yetişkin Bireylerde Dijital Okuryazarlık ve Sağlık Okuryazarlığı Arasındaki İlişki: Konya Örneği. Sağlık Yönetimi Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, Necmettin Erbakan Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Konya.
- Yıldırım, Z. (2015). Sınıf Öğretmenlerinin Yaşam Boyu Öğrenmeye Yönelik Yeterlik Algıları ve Görüşleri. Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İlköğretim Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, Çanakkale.
- Yılmaz, M. (2009). Öğrenme ve Bilgi İlişkisi. Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi. 29(1), 173-190.
- Yüksel, R. (2020). Fen Bilimleri Öğretmenlerinin Bireysel Yenilikçilik Düzeyi, Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimleri İle Stem Uygulamaları Özyeterlik Algıları ve Aralarındaki İlişkinin İncelenmesi. Matematik ve Fen Bilimleri Eğitimi Ana Bilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

EK 1. Orijinallik Raporu

ARDAHAN ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
YÜKSEK LİSANS TEZ ÇALIŞMASI ORJİNALLİK RAPORU

ARDAHAN ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR ANA BİLİM DALI BAŞKANLIĞI'NA

Tarih: 14 /07 /2022

Tez Başlığı: Gençlik Merkezlerinde Görev Yapan Gençlik Liderlerinin Dijital Vatandaşlık Düzeylerinin Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimleri Üzerine Etkisi

Yukarıda başlığı gösterilen tez çalışmamın a) Kapak sayfası, b) Giriş c) Ana bölümler ve d) Sonuç kısımlarından oluşan toplam 87 sayfalık kısmına ilişkin, 14/07/2022 tarihinde şahsım/tez danışmanım tarafından Turnitin adlı intihal tespit programından aşağıda işaretlenmiş filtrelemeler uygulanarak alınmış olan orijinallik raporuna göre, tezimin benzerlik oranı %19 'dur.

Uygulanan filtrelemeler:

- 1- Kabul/Onay ve Bildirim sayfaları hariç
- 2- Kaynakça hariç
- 3- Alıntılar hariç/dâhil
- 4- 5 kelimedenden daha az örtüşme içeren metin kısımları hariç

Ardahan Üniversitesi Lisansüstü Eğitim ve Öğretim Yönetmeliği'nde belirtilen azami benzerlik oranlarına göre tez çalışmamın herhangi bir intihal içermediğini; aksinin tespit edileceği muhtemel durumda doğabilecek her türlü hukuki sorumluluğu kabul ettiğimi ve yukarıda vermiş olduğum bilgilerin doğru olduğunu beyan ederim.

Gereğini saygılarımla arz ederim. 14.07.2022

Adı Soyadı: Ömer ALBAYRAK

Öğrenci No: 19200100013

Anabilim Dalı: Beden Eğitimi ve Spor

Programı: Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği

Statüsü: Yüksek Lisans Doktora

DANIŞMAN ONAYI UYGUNDUR.

(Doç. Dr. Talha MURATHAN)

EK 2. Etik Kurul İzni

T.C.
ARDAHAN ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Rektörlük

Sayı : E-67796128-000-2100002228
Konu : Bilimsel Yayın Ve Etik Kurul Kararı
(Doç.Dr. Talha MURATHAN)

27.01.2021

Sayın Doç. Dr. Talha MURATHAN

"Gençlik Merkezlerinde Görev Yapan Gençlik Liderlerinin Dijital Vatandaşlık Düzeylerinin Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimleri Üzerine Etkisi" başlıklı projeniz kapsamında yapılacak araştırmalarda uygulayacağınız ölçek Üniversitemiz Etik Kurulu tarafından değerlendirilmiş olup, değerlendirme sonucu söz konusu projenizin Bilimsel Araştırma ve Yayın Etik Kriterlerine uygun olduğuna karar verilmiştir.

Bilgilerinize rica ederim.

Prof. Dr. Mustafa YILDIZ
Bilimsel Araştırma ve Yayın Etik Kurulu Komisyon Başkanı

Belge Doğrulama Kodu: HECPAA7

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Takip Adresi:

<http://ubv.ardahan.edu.tr/ERMS/RecordConfirmationPage/Index>

Adres: Ardaahan Üniversitesi Yenisey Kampüsü Rektörlük Hizmet Binası, Çamlıçatak Mevkii, Ardaahan
75002
Telefon No: (0 478) 2117575
e-Posta: bavetik@ardahan.edu.tr
Kep Adresi: ardahanuni@ts01.kep.tr

Faks No: (0 478) 2117509
İnternet Adresi: www.ardahan.edu.tr

Bilgi için:

Kubilay Anı
Etik Kurulu Komisyon
Raportörü
Telefon No: (0 478) 2117575

EK 3. Dijital Vatandaşlık Ölçeği

Değerli katılımcı cevaplayacağımız ölçme aracına vermiş olduğunuz yanıtlar araştırmacı tarafından gizli tutularak, araştırmamızın amacı dışında hiçbir şekilde kullanılmayacaktır. Araştırmamızın daha güvenilir sonuçlara ulaşması için, lütfen soruları samimi, tam ve doğru bir şekilde cevaplandırınız. Her ifadeye tek bir yanıt veriniz ve boş bırakmayınız. Katkılarınız için teşekkürler.

S.No	DİJİTAL VATANDAŞLIK ÖLÇEĞİ	Kesimlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	Kesimlikle Katılıyorum
		1	2	3	4	5
1	Çevremle iletişim kurmak amacıyla dijital ortamları kullanırım.					
2	Sosyal ilişkilerimi dijital ortamlarda da yürütürüm.					
3	Dijital ortamlarda bilgi paylaşıyorum.					
4	Dijital ortamlarda gelen mesajlara cevap veririm.					
5	Dijital ortamlara rahatlıkla erişebilirim.					
6	Dijital ortamlarda erişimde yaşadığım sorunları çözebilirim.					
7	Dijital ortamlara erişmek için gerekli olan teknolojileri kullanabilirim.					
8	Kendimi dijital okuryazar olarak tanımlarım.					
9	Dijital ortamlarda araştırma yapma konusunda kendime güvenirim.					
10	Dijital ortamlarda işbirlikli projeler yürütürüm.					
11	Dijital ortamları rahatlıkla kullanabilmek için gerekli olan becerilere sahibim.					
12	Dijital ortamlarda araştırma yaparken bilgileri eleştirel bir şekilde analiz eder ve değerlendiririm.					
13	Dijital ortamlarda bilgiyi nasıl oluşturacağımı ve paylaşacağımı bilirim.					
14	Dijital ortamlarda kendimi güvende hissetmem.					
15	Dijital ortamlarda farklı kullanıcı adı ve şifre kullanırım.					
16	Dijital ortamlarda farklı güvenlik önlemleri alırım.					
17	Dijital ortamlarda kişisel gizliliğe saygı duyarım.					
18	Dijital ortamlarda başkalarına zarar vermem.					
19	Dijital ortamlarda başkalarının paylaşımına açık olmayan fikirlerini kaynak göstermeden kullanırım.					
20	Dijital ortamlarda sahip olduğum hakların farkındayım					
21	Dijital ortamların kullanımına yönelik kuralları bilirim.					
22	Dijital ortamlarda iletişim kurarken saygılı davranırım.					
23	Dijital ortamlardaki sorumluluklarımı yerine getiririm.					
24	Dijital ortamlarda başkalarının etkinliklerine ya da işlerine zarar vermek suçtur.					
25	Dijital ortamlarda programları yasadışı yollarla indirmek suçtur.					
26	Dijital ortamlarda yer alan kopyalama izni verilmeyen metinleri kopyalamak suçtur.					
27	Dijital ortamlarda spamlar, virüsler ve Trojanlar göndermek suçtur.					
28	Dijital ortamları bağımlılık derecesinde kullanırım.					
29	Dijital ortamlar sağlığı olumsuz etkiler.					
30	Dijital ortamlar psikolojimi bozar.					
31	Dijital ortamlarda alışveriş yaparım.					
32	Dijital ortamlarda satın almak ya da satmak ile ilgili işleyişi bilirim					
33	Dijital ortamlardaki alışveriş sitelerini takip ederim.					

EK 4. Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimi Ölçeği

YAŞAM BOYU ÖĞRENME EĞİLİMİ ÖLÇEĞİ Sol Tarafda Yer Alan İfadelere Katılma Düzeyinizi Sağ Tarafdaki Bölüme (X) İşaretleyiniz						
	Hiç Uygun	Kısmen Uygun	Çok Az Uygun	Çok Az Uygun	Kısmen Uygun	Çok Uygun
1.Kendimi geliştirmek için farklı alanlarda yeni bilgi ve beceriler kazanmak tam bana göredir.	1	2	3	4	5	6
2.Kişisel gelişimimi sağlayacağına inanırsam her türlü bilgiyi kolaylıkla öğrenebilirim.						
3.Hayattaki öncelikli hedeflerimden birisi de sürekli yeni bilgi ve beceriler kazanarak kişisel gelişimimi sağlamaktır.						
4.Yeterli maddi olanaklara sahip olsam da, kişisel gelişimim için yeni bilgi ve beceriler kazanmaya devam ederim.						
5.Sürekli yeni şeyler öğrenmek benim için bir tutkudur.						
6.Yeni bilgi ve beceriler öğrenme konusunda arkadaşlarımdan daha istekliyim.						
7.Zamanımın büyük bir kısmını öğrenmek amacıyla araştırma yapmaya harcamak hoşuma gider						
8. Programım yoğun olsa bile, kendi kendime yeni bilgi ve beceriler öğrenmek için fırsatlar yaratırım.						
9.Yeni bilgi ve beceriler öğrenebilmek için özel harcamalarımdan pay ayırırım						
10.Herhangi bir zorunluluk olmadan yeni bilgi ve beceriler kazanmak için kendiliğimden çabalarım						
11.Öncelikli hedeflerimi gerçekleştirirken bunlarla ilgili olmayan yeni bilgi ve beceriler de kazanmaya çalışırım.						
12.Öğrendiğim konu zor ve karmaşık da olsa onu en iyi biçimde öğrenmek için çabalarım						
13.Mesleğimle ilgili olmayan konularda yeni bilgi ve beceriler kazanmanın bana yararı olacağına inanmam						
14.Sadece kişisel gelişimimi sağlamak için sürekli yeni bilgi ve beceriler kazanmak bana anlamsız gelir.						
15.Çevremdekilerin öğrenme sürecime yapacakları katkıları önemsemem.						
16.Zorunlu haller dışında mesleğimle ilgili bilgi kaynaklarını (kitap, internet vb.)						
17.Mesleğimle ilgili yeni karşılaştığım bir bilgi veya beceriyi öğrenmekte zorlanacağımı düşünüyorum.						
18.Öğrendiklerimle ilgili olarak kendi kendimi değerlendirmem yeni konuları öğrenmeme engel olur						
19.Zorunlu değilsem (sınav, proje vb için) zamanımı araştırma yaparak kaybetmek istemem.						
20.Kişisel gelişimim için harcayacağım zamanı sevdiğilerimle birlikte geçirmeyi tercih ederim.						
21.Öğrendiğim konudan sorumlu değilsem (sınav vb. olmayacaksa)eksiklerimi tamamlamak için çaba harcamayı gerekli görmem.						
22. Zorunlu olmadıkça sadece yeni şeyler öğreneceğim diye kurs ve seminerlere katılmanın bana zaman kaybettireceğini düşünürüm.						
23.Sadece merak ediyorum diye bir konuyu öğrenmek için vakit ayırmam.						
24. Kütüphanelerin sıkıcı yerler olduğunu düşünürüm.						
25. Zorunlu haller dışında yeni şeyler öğrenmek için çaba harcamak yerine, hobilerimle ilgilenmeyi tercih ederim.						
26. Eğer beni maddi olarak sıkıntıya düşürecekse yeni bilgi ve beceriler öğrenmek için çaba harcamak istemem.						
27. Sürekli yeni bilgi ve beceriler öğrenmek zorunda hissetmek beni rahatsız eder.						

ÖZGEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler

Adı Soyadı : Ömer ALBAYRAK

Doğum Yeri ve Tarihi :

Eğitim Durumu

Lisans Öğrenimi : Fırat Üniversitesi / Beden Eğitimi ve Spor
Öğretmenliği (2010 – 2014)

Yüksek Lisans Öğrenimi : Ardahan Üniversitesi Sosyal Bilimler
Enstitüsü / Beden Eğitimi ve Spor
Öğretmenliği

Bildiği Yabancı Diller : İngilizce (A2)

: Çınar V., Albayrak Ö., Boztaş A. (2014). Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenlerinin Sağlıklı Yaşam Biçimi ve Davranışları Ölçeği, 1. Uluslararası Spor Bilimleri Turizm ve Rekreasyon Öğrenci Kongresi, Antalya-Türkiye.

Murathan T., Albayrak Ö., Karayol M. (2020). Türkiye’de Gençlik ve Spor Bakanlığının Engellilere Yönelik Faaliyetlerinin Değerlendirilmesi, III. Uluslararası Beden Eğitimi, Spor, Rekreasyon ve Dans Kongresi, İstanbul-Türkiye.

Bilimsel Faaliyetleri

Murathan T., Albayrak Ö., Yılmaz İ.(2021). Pandeminin Gençlik Merkezi Faaliyetlerine Etkisi. IV.Uluslararası Beden Eğitimi, Spor, Rekreasyon ve Dans Kongresi, Rumeli Üniversitesi, 10-11 Eylül 2021, İstanbul-Türkiye.

Gençlik Kamplarında Kamp Liderliği, Program Sorumluluğu,

İş Deneyimi

Hakemlik – Yrd. Antrenörlük

Stajlar

: Gençlik ve Spor Bakanlığı
Elâzığ Gençlik Merkezi